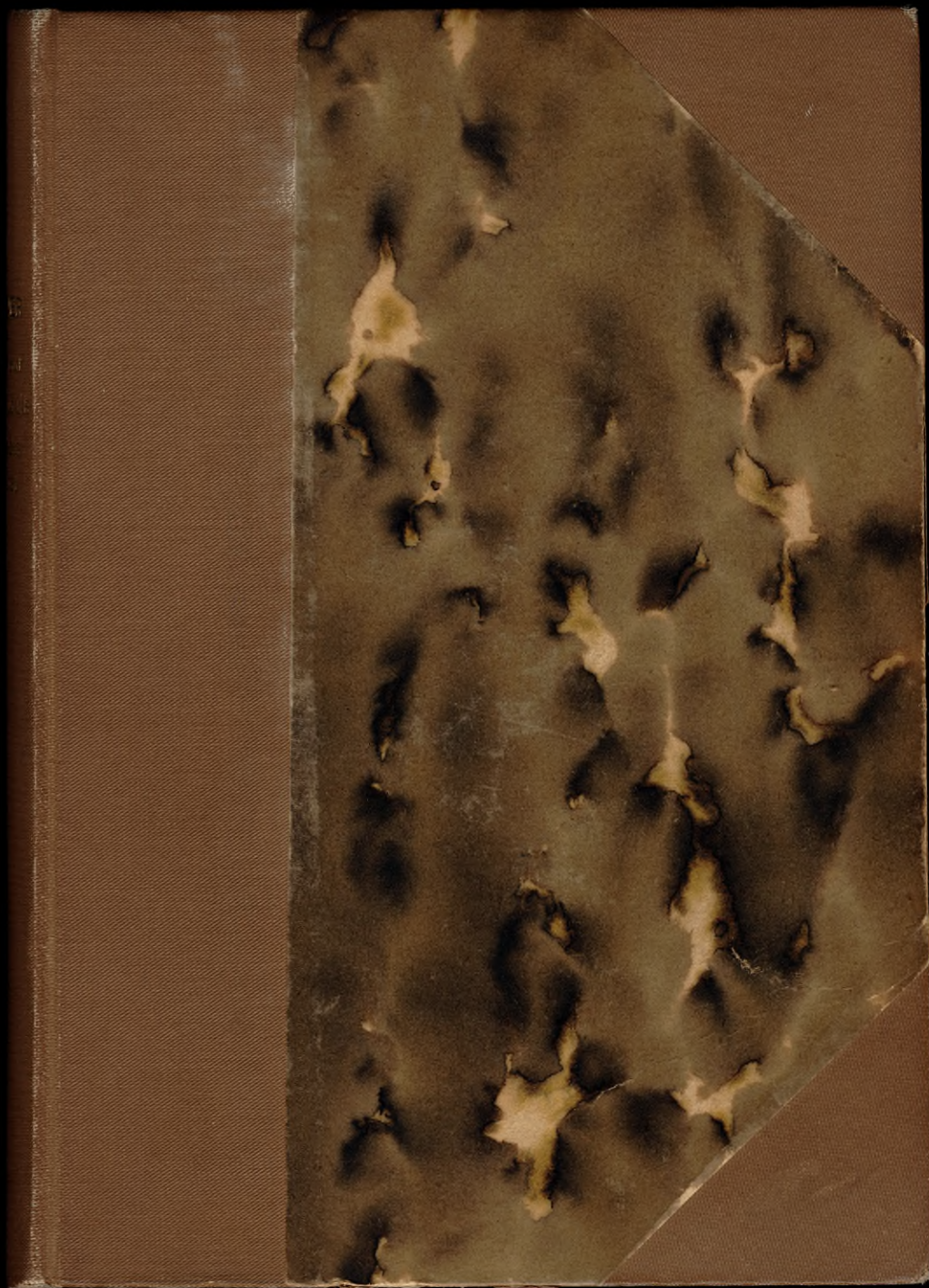

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

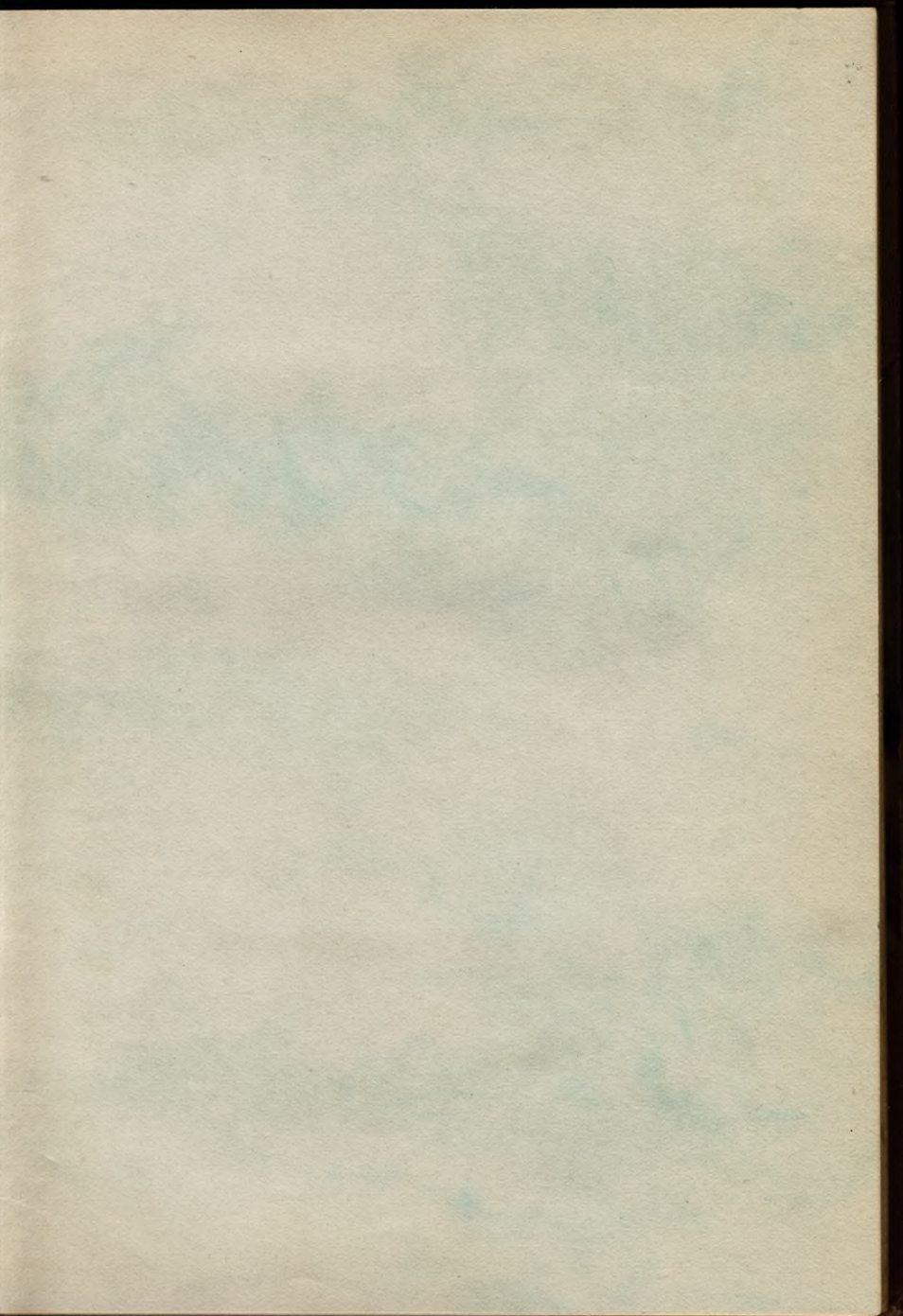
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

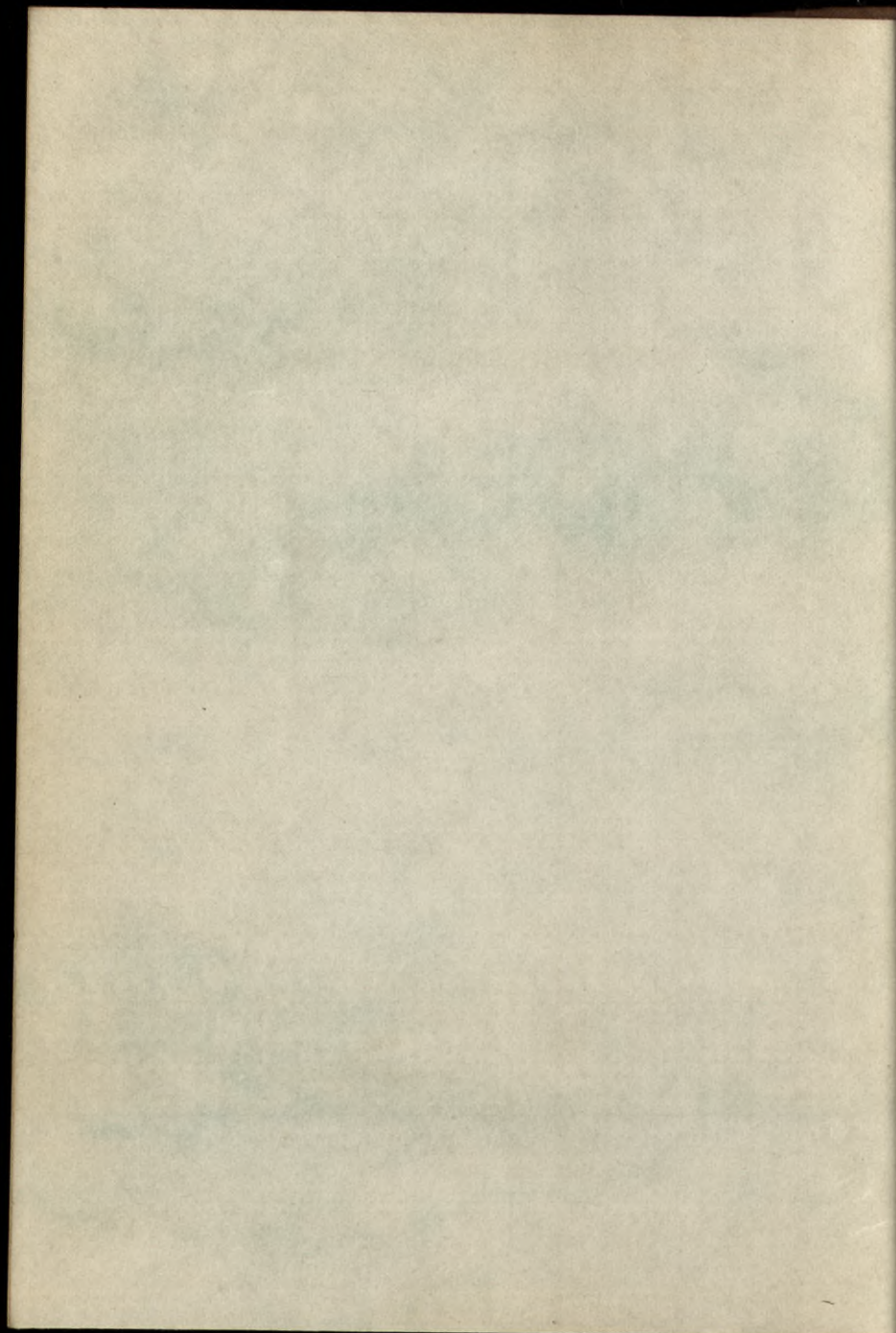

Litt.
Sv.

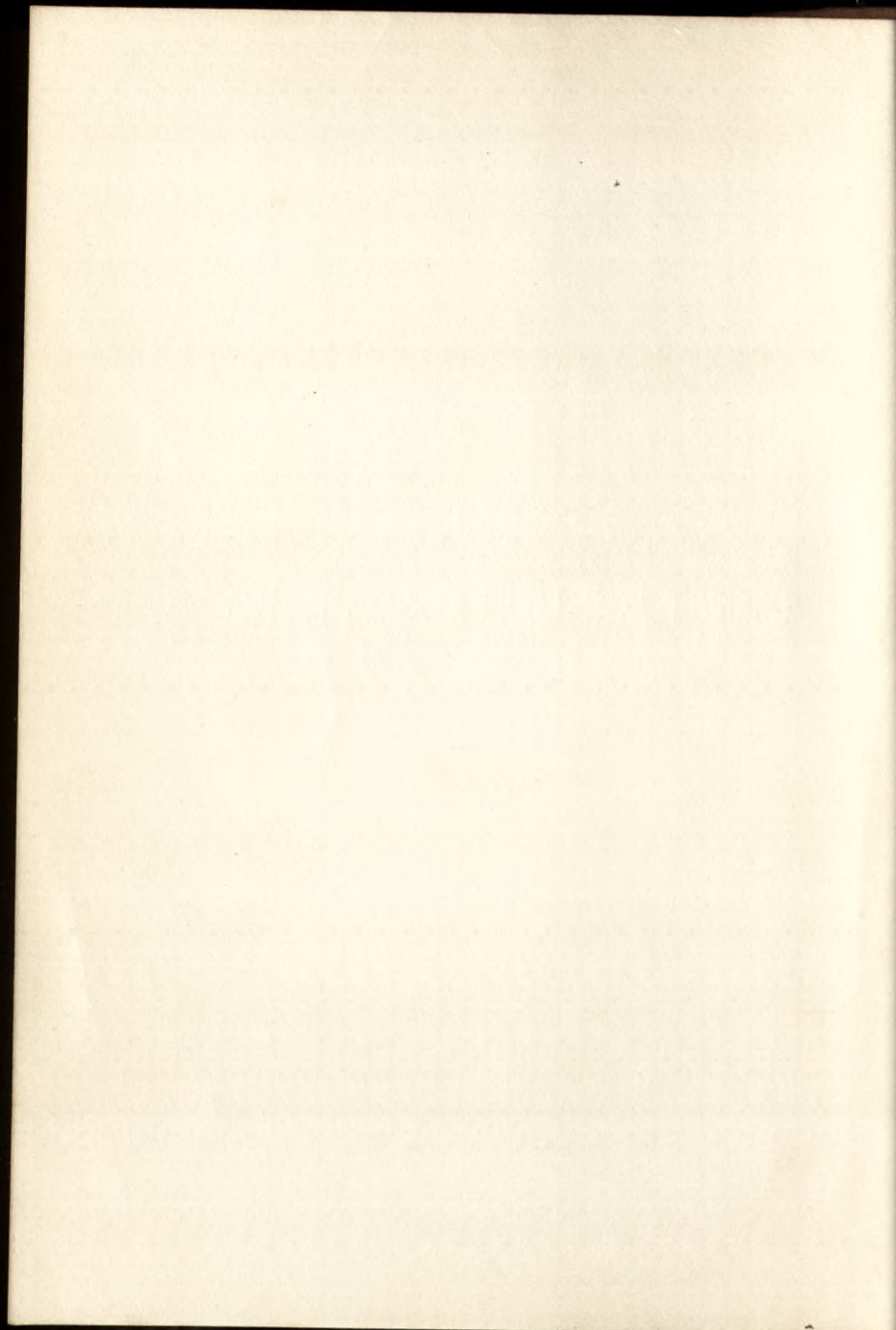

MONSIEUR JEAN-LOUIS KESSELS PAPPER

(FÖRUT PUBLICERAD I SERIEFORM MEN DÅ KALLAD
"MANNEN FRÅN LIÈGE")

MONSIEUR JEAN-LOUIS KESSELS
PAPPER

AV

FRANK HELLER

[= An. S. Sermer]

STOCKHOLM
A.-B. DAHLBERG & Co:s FÖRLAG

Copyright 1915
by A.-B. Dahlberg & Co:s Förlag, Stockholm

STOCKHOLM
SVENSKA TRYCKERIAKTIEBOLAGET 1915.

I.

VISSA HÄNDELSER EN NATT I JULI.

Bang-bang-bang. U-u-it! *U-u-it!* *U-u-it!*
W-z-z-z-z... En stöt, en serie av stötar i expressvagnarna; en gäll tredubbel vissling från jätteloket; en halv minuts fräsande av ånga och rök förut; därpå blir allt lugnt igen och sovvagns-expressen Bryssel—Namur—Liège—Tyskland dånar vidare i den heta julinatten. En episod vid någon banvaktsstuga, ingenting annat.

Resande, som sömnigt lyft sig på armbågen i sina kojer och öppnat dörren ut till korridoren, vrida av det elektriska ljuset igen och dra filtern upp kring öronen. Vad tusan skall lokomotivet föra sådant oljud för? Kan man inte få sova i fred ens på ett lyxståg? Några mumlade mörningar som dessa höras inifrån kupéerna; därpå blir allt stilla och det enda ljud som höres utom någon enstaka snarkning är slamret av vagnshjulen och de sakta tisslingarna från träet i kupéväggarna, då det pressas i någon kurva.

Mannen som stigit på i Liège, och som oroligt stuckit ut huvudet vid oväsendet för en stund sedan, har dragit sig tillbaka in i sin avdelning med en hastig blick på herr Tarras Grooth, en blick av hälften misstänksamhet och hälften förskrämdhet; och herr Tarras Grooth, som står i skjortärmarna ute i korridoren, är åter ensam med honom i hela sin korridorvagn, den sista i tåget, och stirrar med armarna på fönsterramen ut i natten.

Expressen rullar, slingrar, dånar över broar och genom tunnlar, och herr Tarras Grooths tankar följa takten i hjulmusiken.

Fan till hetta! Omöjligt att sova. När tusan är det man är framme i Herbestal? Om man hade en visky. Många visky i Ostende, Bryssel och Namur men inte nog en dag som i dag... Och alltihop är onkel Salomons fel... onkel Salomon som fan må... onkel Salomon som kanske delvis har rätt...

Låt vara att han har rätt, det är fan i alla fall. Kan han inte begripa att man bara är ung en gång, att man slår sig lös, suddar... Har han aldrig själv sprungit över skaklarna?

Visst har han själv sprungit över skaklarna! Ordentligt ändå, det kan man ge sig tusan på. Mycket värre än ungdomen nu för tiden — mycket värre än herr Tarras Grooth!

Men det gör detsamma, han tycker — hallå, vad står på?

»Jaså, det är konduktören. Varför jag står här ute? *Därför att det passar mig*, förstår konduktören!? Ja, diable, just därför att det passar mig... nå, inte illa ment... Var så god, där är en franc. Kunde inte konduktören skaffa upp en visky någonstans? Ingen restaurantvagn? Tusan till tåg. Nå, det gör detsamma; god natt!»

Konduktören går efter att ha satt den elektriska belysningen i korridoren på halv styrka, och herr Tarras Grooth återtar med armarna på fönsterramen sina funderingar. Då och då slår juliluft in i en stöt, till hälften full av hödoft, till hälften av sot.

...För det är ju i alla fall tusan att ens bana skall vara ruinerad bara för ett nej av en gammal magsur herre som har råd att ligga i Ostende och som inte vill betala ut 25,000 kronor för att rädda sin ende brorson och hans framtid. Och en lysande framtid... eventuellt. Nej, säkert. Låt vara att man hittills briljerat mest vid champanjesupéer med eller utan damer och vid in- och utrikes badorter — det är en sak som går över med åren. Med åren mellan tjugu och tjugufem, och dem har herr Tarras Grooth passerat för sex dagar sen... En trevlig födelsedag! Och nu när man just var full av de redligaste, bästa avsikter: ärligt arbete i diplomatiska kåren, examen vid universitetet, allt vad som önskades! — då säger gubben nej till de oundgängliga tjugufemtusen. Den lede må taga honom — och

ändå är det inte omöjligt att han har rätt. Femtio tusen på tre år är ju raskt marscherat. Men just nu, då det vore så mycket att göra för en diplomat, krigsfara och allt möjligt. Österrike och Serbien — man påstår ju att det är fara för Europa. Prat, förstås, som vanligt, men...

Vad är klockan? Tjugu minuter över tolv. Om man... Hallå. *Hallå!* Vad är det här!?

W-z-z-z! R-r-r-r. U-u-it! *U-u-it!* *U-u-it!*
W-z-z — — *bang!*

Expressvagnarna dunka åter mot varandra, ångan fräser. Lokomotivvisslingarna följa på varandra utan avbrott. Bang-bang! Vagnarna dunka mot varandra i något långsammare takt; tåget håller.

Herr Tarras Grooth lutar sig så långt ut genom fönstret som det är honom möjligt och stirrar ut i mörkret. Lokomotivröken virvlar förbi i gråa strimmor. Det skymtar träd på andra sidan om dubbelspåret; vatten till höger — en flod eller damm, tycks det. Molnigt, inte en stjärna. Och ingenting annat att se. *Vad* står på med det fördömda tåget? Har man...

Herr Tarras Grooth vänder sig om in mot korridoren. Den är tom. Nu när han tänker efter, slår det honom att han visst är ensam i vagnen med mannen som steg på i Liège och som har kupén bredvid hans egen... Dörrarna till kupéerna ha ryckts halvvägs upp av stötarna då

tåget stannade och han ser skymten av bäddade sängar där inne.

Herr Tarras Grooth stirrar länge och med det allvar i blicken som följer av många viskygroggar på vagnsnumret. 0189... 0189... Ett och åtta är nio, och nio och nio är aderton... 0189... Plötsligt kommer konduktören springande genom korridoren. Herr Tarras Grooth riktat en fråga till honom i förbifarten, men han skyndar vidare utan att svara, kastar upp dörren vid ändan av vagnen, hoppar ned på spåret och är borta. Det slår in frisk luft genom den öppnade dörren.

Det är fortfarande tyst i herr Tarras Grooths vagn. Från vagnen framför höras tydliga röster. Men ingenting sker. Lokomotivvisslingarna och fräset av ångan ha upphört.

Plötsligt slocknar det elektriska ljuset i hela vagnen, blinkar till ett tag och slocknar om igen, på allvar. Herr Tarras Grooth släpper taget i fönsterramen och stirrar tvekande omkring sig, då han plötsligen får en idé som förefaller honom genialisk: följa konduktören i spåren, se efter vad som står på... Vad *fan* som står på! Men det är förstas inte värt att gå i skjortärmarna...

Herr Tarras Grooth öppnar dörren till den kupéavdelning framför vilken han stått, sticker in handen i mörkret och tar en jacka från klädhängaren innanför. Därpå trevar han sig fram genom den mörka korridoren till den öppnade

dörren i dess bortre ända, kikar ett ögonblick ut och hoppar ned.

Ah, det var skönt! Hur tusan kan det vara så hett därinne och så svalt, härligt här ute? Underbar natt — skulle bara funnits månsken. Men vad *innerst* står på med tåget?

Herr Tarras Grooth, vars tankar återvänt till hans ärende på banlinjen, tar ett par steg längs tåget, stannar därpå ett ögonblick, river eld på en tändsticka och tänder med den långsamhet som följer av många viskygroggar, en cigarrett. Just medan han är sysselsatt härmed, stöter någon till honom i förbifarten och han ser upp. Han ser skymten av en liten svartmustaschig man, vissen som en valnöt, i mörka kläder, som vänder sig om vid hans blick och mumlar någonting. Endast under en kort sekund ser Tarras Grooth hans ansikte i det osäkra ljuset av tändstickan, men oaktag viskygroggarna vet han plötsligt med sig, att han ej kommer att glömma det: mannen är enögd, utan emaljöga. Hålet efter hans öga är mörkrött och skinnet hänger ned över det. Därpå slocknar tändstickan, och mannen har skyndat vidare. Men herr Tarras Grooth som ännu följer honom med vidöppna ögon ser plötsligt något som fyller honom med häpnad: mannen med det ena ögat har tagit i ledstången till hans egen vagn och klättrar nu upp däri! I hans vagn — där han var ensam med mannen från Liège! Vad *innerst* . . .

Plötsligt, innan herr Tarras Grooth ännu hunnit längre i sin ed, bländas hans ögon och öron av ett blixliknande ljus och ett åskliknande dån. Ur mörkret framför kommer med ens någonting rusande, tungt, dånande, rött och vitt av ljus — som det tyckes rakt mot herr Tarras Grooth och hans tåg. En ny express! En ny express! Herr Tarras Grooth bedömer på en sekund avståndet mellan de båda järnvägsspåren och mellan sig själv och den öppna dörren till sin vagn. I nästa ögonblick gör han ett tigersprång över spåret bredvid. Hans fötter snava mot något, och han rullar utför en gräsbevuxen vall. Det dånar och larmar av järnvägshjul högt ovanför honom; därpå är det plötsligt förbi, och han reser sig, halvt bedövad, halvt förlamad. Men det dröjer ej en sekund, förrän hans tungas band lossas, hans stämma lyftes i ett ångestrop, och han börjar klättra uppför banvallen som han fallit utför — det har tänts ljus längs hela hans eget tåg, ångan fräser, och det kommer en vissling från lokomotivet . . . Tåget börjar rulla bort. En halv minut, och det är halvt ur synhåll bakom en höjning i banlinjen. Herr Tarras Grooth ser dess vita akterlykta; därpå ingenting.

Tåget är borta, och herr Tarras Grooth står ensam på järnvägslinjen, svärande av hjärtans lust och användande uttryck om Belgien som för alltid skulle gjort honom omöjlig på den diplomatiska banan, om de hörts.

Men de höras icke av någon.

Allt är öde och tomt. Herr Tarras Grooth sätter sig ned att tänka, yr i huvudet av fallet utför banvallen och plötsligt medveten om de flitiga viskygroggarna i Ostende, Bryssel och Namur.

Vi hoppa över hans funderingar som äro utan all betydelse för historien och övergå till herr Tarras Grooths närmaste handling. Vi måste konstatera att den var så dåraktig som möjligt och endast ursäktlig genom de två faktorer i situationen vi redan antytt: fallet utför banvallen och de många viskygroggarna i Ostende, Bryssel och Namur.

Ty vad borde herr Grooth ha gjort, då han plötsligt fann sig övergiven mitt ute på järnvägslinjen i Belgien? Utan tvivel ha följt banan tills han nådde en station, betalat eventuella böter, telegraferat, återfått sitt resgods och fortsatt sin färd på normalt vis. Vad gjorde han i stället?

Han klättrade över stängslet kring banlinjen, konstaterade att han kom in i en skog eller en park och fortsatte längs en stig som uppenbarade sig under hans fötter, under det hans hjärta samt hans läppar, som endast talade det varav hans hjärta var fullt, flitigt fortsatte att förbanna det land vari han befann sig och dess järnvägsstyrelse.

På detta sätt hände det sig att herr Tarras Grooth blev avbruten i sin hemfärd från Ostende och från en fruktlös intervju med sin onkel, herr Salomon Grooth; och på detta sätt hände det sig

också, att hans färd genom livet helt förändrades, och att han kom att spela en roll i händelser som voro mycket större än herr Tarras Grooth själv, hans tillämnade livsbana, det land vari han befann sig och det land han härstammade från.

Ty ovan beskrivna ting inträffade natten mellan den 30 och 31 juli 1914; och genom ödets nyck hade herr Tarras Grooth plötsligt blivit ett litet kugghjul i händelser som inom kort skulle utlöpa i det största drama mänskligheten någonsin sett: världsdramat 1914.

II.

SOM ERBJUDER (OBETYDLIGA) LIKHETER MED KÄNDA ROMANTISKA SAGOR.

Herr Tarras Grooths diplomatiska bana hade med säkerhet (därest världsloppet fått fortsätta ostört) blivit betydligt rakare och mindre slingrande än den bana han beskrev mellan klockan ett och två under den natt, vars början skildrats i föregående kapitel. Sanningskärleken tvingar oss att genast tillägga att denna reflexion härrör från oss och ej från herr Tarras Grooth: ty så upptagen var denne herre av sitt missöde på järnvägsresan att han till en början knappt hade en tanke till övers för den omgivande sinnevärlden. Då han äntligen började få det, torde klockan ha varit närmare två, och han själv ha varit på marsch i närmare en timme. Vid denna tid började emellertid hans tankar så småningom lämna det ämne kring vilket de dittills kretsat med samma envishet som myggen kring en ljuslåga; och herr Tarras Grooth, som under den

föregående timmen utöst de mest omväxlande förbannelser över konungadömet Belgien, slogs plötsligt av en geografisk tanke angående detta rike som kom honom att hejda sin gång och med rynkade ögonbryn stirra kring sig i natt-dunklet.

Hade han icke alltid fått lära sig i skolan att Belgien var ett fabriksland, hemorten för viktiga metallindustrier, och *ett av jordens tätast bebyggda länder?* Var det inte rent av det tätaste? Och då — vad tusan var meningen? Hur länge hade han gått i den här skogen eller parken? Vete tusan, men en tusans tid, och skogen varade ännu, och han hade *inte sett skymten av ett hus eller en människa!*

Högst kuriöst! Herr Tarras Grooth rynkade ögonbrynen ytterligare och stirrade med sin strängaste blick omkring sig i skuggorna.

Ingenting syntes annat än konturerna av träd och snår och små ljusfläckar från den molniga natthimlen. Om det åtminstone varit månsken . . . Vad innerst kunde det vara för urskogar mitt i Belgien? Fortsatte de länge till, ljög man värre än Ananias i geografien — —

Herr Tarras Grooth återtog marschen med förbittrad energi som för att taga de lögnaktiga geograferna på bar gärning. Under ytterligare femton eller tjugu minuter trampade han på rakt framåt längst denna stig som aldrig tycktes vilja

ta slut; varpå han tvärstannade, slagen av en ny lanke.

Hur var det? Brukade inte folk som kommo vilse i ödemarkerna gå i cirkel? Gå runt och runt utan att komma ur fläcken? Var det kanske det han gjort? Det vore en förklaring. Om man skulle ge sig av från stigen — se efter om det fanns någon större väg på sidan om...

Han tvekade ett par ögonblick och betraktade fundersamt de prasslande lövmassorna på båda sidor om sig. Det syntes sannerligen inte någon ljusning i dem på någondera sidan. Inte någon ljusning än! Efter en tusans lång bondmarsch i det här tätbefolkade, av urskogar övervuxna industrilandet... Hundrade...

Herr Tarras Grooth avbröt sig i den påbegynta svordomen. Det hade äntligen kommit ett ljud som avbrott i lövsuset — ett civiliserat ljud, ljudet av hundskall. Till höger. Svagt, men tydligt. Och om det fanns hundar där inne till höger som skällde, så fanns det väl människor som de skällde på eller som satt dem att skälla. Alltså ett slut på urskogen. Alltså något att gå efter.

Utan att öda vidare tankar på vad han lämpligast borde göra (vilket hade anstått en blivande diplomat), utan att nå fram till den hypotes att dessa hundar, som skällde där inne till höger eventuellt kunde ha lust att bita mitt i natten anländande fotgängare, ja, ha det till uppgift — som sagt,

utan att kasta bort tid på dylika funderingar, tog herr Tarras Grooth hastigt av från stigen som han hittills följt och började tränga sig fram mellan träden i den riktning varifrån ljudet kommit. Det gick till en början tämligen lätt; därpå började marken stiga och bli tätare och tätare bevuxen med buskar. Herr Tarras Grooth fick göra fler och fler kringgående rörelser för att komma framåt och skulle ha fruktat att gå vilse om han ej haft en säker ledning i markens stigning. Därpå kom det ett bälte som var fritt från buskar men i stället bevuxet med ett slags taggiga klängväxter, vilka avlockade herr Tarras Grooth ännu flera tydligt formulerade åsikter om Belgien och skolundervisningen i geografi än förut. Därpå blev marken åter lättare, och herr Tarras Grooth fick tillfälle att offra en fundering på hur långt han kunde ha igen till hundskallets hemort, då han plötsligt fann sig inför en stenmur. Aha! äntligen. Äntligen var han alltså framme. Han ropade högt ett par gånger utan att få svar, och började efter att ha uttryckt sin åskikt om belgiska lantbefolkningens artighet att klättra över stenmuren. Han kom lyckligt upp på den och lutade sig fram för att se efter hur djupt det var på andra sidan, då den sten han stod på plötsligt gav vika under honom. I nästa ögonblick beskrev herr Tarras Grooth vad han fruktade sig ha beskrivit i skogen — en cirkel, men i luften. Därpå slog hans panna mot någonting hårt, och

med huvudet fullt av en sista ofördelaktig men outtryckt tanke om konungariket Belgien sjönk han in i djup omedvetenhet.

*

Varför vaknar man? Varför måste man vakna? Varför kan inte sömnen, omedvetenheten få vara, tillvaron få ila förbi lika betydelselöst som drömbilderna om natten? Vore icke detta den verkliga lyckan?

Fyra filosofiska frågor, av vilka ingen har något att göra med berättelsen, utom möjligen den första. Varför vaknade herr Tarras Grooth så småningom ur den omedvetenhet som uppslök honom efter fallet från stenvuren? Det är oss tyvärr omöjligt att svara ens härpå; men vi kunna i stället beskriva, hur han vaknade och vad han såg då han vaknade.

Han vaknade, liggande framstupa på en mark som sluttade nedåt i fyrtiofem graders vinkel: ett olämpligt sovläge. Från denna mark, som var gräsbevuxen, lyfte sig vid hans högra kind något vitt, rakt; från hans högra kind och den på samma sida belägna delen av hans panna lyfte sig, enligt vad han tydligt kunde förnimma, någonting ömt, brännande, mycket smärtsamt... Och vad han ytterligare tyckte sig förnimma var underligt nog att någon envist betraktade honom — hur han fått denna förnimmelse, var ho-

nom omöjligt att säga, eftersom han (som redan sagt) låg framstupa med ansiktet i gräset.

Utän att hänge sig åt teoretiska försök att nå klarhet häri lyfte herr Tarras Grooth hastigt huvudet från gräsmattan; därpå resten av sin överkropp. Därpå satte han sig upp i samma ställning som Hasselbergs groda, och började med vidöppna ögon stirra på en person som under en minut gengäldade hans stirring i fullt mått.

Herr Tarras Grooth var en väluppfostrad man, blivande diplomat; han borde alltså inte ha stirrat. Han stirrade emellertid, som vi redan sagt, i en god minut, och det var först då den han stirrade på gengäldat hans blickar i sagda tidrymd, som han — något generad, som det anstår en väluppfostrad blivande diplomat — flyttade dem åt höger. Därvid varseblev han att det raka, vita, han nyss sett lyfta sig tätt vid sin högra kind, var sockeln till en staty — han slogs av en hastig tanke och konstaterade att det ömma, brännande, smärtsamma på högra sidan av hans ansikte var en bula av stora dimensioner; gick längre och kombinerade denna ömma, brännande bula med den vita statyn. Därpå flyttade han åter sina blickar från den vita statyn till den punkt där de förut vilat. Därpå, som det ägnar en väluppfostrad blivande diplomat, smålog han så artigt han kunde, och gjorde ett försök att resa sig ur sin hasselbergska ställning, då han förekomms av två saker.

Den första var upptäckten att hans högra fot var ur led; den andra var den unga damen i den vita sommardräkten som stod framför honom. Innan herr Tarras Grooth ännu hunnit säga henne något, öppnade hon sin mun och sade långsamt på tyska:

»God morgon — har ni sovit gott? Vill ni förklara hur det kommer sig att ni befinner er här?»

Hon tystnade, och herr Tarras Grooths tankar återvände hastigt till det ämne varmed de föregående natt flitigt sysselsatt sig, skolundervisningen i geografi. Nu talade man alltså tyska i det tätbefolkade, av urskogar övervuxna industrilandet Belgien! Sannerligen... Tanken på den unga damens närvaro hejdade honom plötsligt i en påbörjad åsikt angående geograferna.

»Mademoiselle», stammade han på franska, »det är en lång historia — jag vet knappt om ni skulle tro den... jag...»

Nu hade herr Grooth svarat på franska utan att tänka därpå, endast därför att han under den senaste veckan icke talat något annat främmande språk (inom parentes sagt talade han det förträffligt, vilket ju också anstår en blivande diplomat); men hunnen så långt i sitt svar avbröt han sig plötsligt. Eftersom hans vis-à-vis talade tyska var det tydligen inte artigt att svara henne på franska, trots alla geografiska försäkringar om att detta språk (och flamska) voro de som talades i Belgien. Men innan herr Grooth

hunnit börja sin förklaring om igen på tyska, förekom han ännu en gång av den unga damen med de svarta ögonen och det blonda håret. Till herr Grooths överraskning talade hon nu franska.

»Jag kan fullkomligt tänka mig att det är en lång historia», sade hon. »Men genera er inte, berätta!»

Därpå, innan han hunnit säga någonting:

»Och här i landet är det regel att man reser sig upp då man talar med en dam. Även då man påträffas i hennes trädgård klockan åtta på morgonen.»

Hon överfor herr Grooth från topp till tå med en blick som plötsligt fyllde dennes ansikte med den vackraste mörkröda färg. Därefter lyckades han samla sina förströdda sinnen och stammade:

»Mademoiselle... jag är förtvivlad... Ni måste hålla mig för en alldeles ovanlig idiot... Men saken är, jag har vrickat min fot ur led, och...»

»Vrickat er fot!» Hon rodnade en smula, och det högdragna uttrycket försvann hastigt ur hennes ansikte. »Har ni vrickat er fot? Förlåt mig då för vad jag sade... kan ni inte resa er?»

»Mademoiselle, jag är förtvivlad...»

»Seså, var inte dum — jag menar, kan ni inte resa er nog för att ta er in i huset?»

Herr Tarras Grooth tillkastade henne en stum blick av tacksamhet och gjorde hastigt en spasmodisk ansträngning för att efterkomma hennes

uppmaning och resa sig ur sin hasselbergiska ställning — en ansträngning som kom honom att på allvar likna den berömda grodan, men galvaniserad. Han föll emellertid tillbaka lika hastigt som han rest sig, och det svartnade för hans ögon.

»Mademoiselle», mumlade han, »ni får ursäkta . . . jag tror att om ni väntar en smula . . .»

Hon var med ens på knä på marken bredvid honom.

»Bry er inte om att försöka resa er», sade hon hastigt. »Ni svimmar ju. Ligg stilla; lägg er på ryggen — ni ligger ju alldeles upp- och nedvänt! — och låt mig hjälpa er!»

Innan han hunnit protestera, kände han två mjuka händer fatta tag om sig; och i nästa ögonblick — han genomlades av en blixtsnabb önskan att det skulle ha dröjt mycket längre — låg han på rygg, med ögonlocken slutna. Han var långt ifrån bortklemad, men slaget i huvudet, den mer än olämpliga ställning han intagit under natten, och smärtan av den skadade foten hade verkligen varit nära att beröva honom medvetandet för ett ögonblick sedan. Det surrade ännu i hans öron, och hans hjärta bultade som en stånghammare. Plötsligt kände han sig lyftas upp — hon måste verkligen vara stark — — det dröjde ett ögonblick, under vilket hans huvud vilade i hennes ena hand och han själv gjorde svaga, oärliga försök att lyfta det ur den; därpå hade hon has-

tigt satt sig på marken, och han fann sig vila med huvudet i hennes knä . . .

Herr Tarras Grooth slöt ögonen hårt samman och återkallade genom order med retroaktiv verkan alla de förbannelser över konungariket Belgien, som han föregående natt expedierat till avgrundsfursten. Ah, om detta ville vara . . . Det varade emellertid inte länge, ty i likhet med alla människor som befunnit sig i paradiset begick herr Tarras Grooth ett felsteg. Han öppnade ögonen och smålog för att uttrycka sin tacksamhet.

Det var föga diplomatiskt, och han ångrade det i samma sekund han gjort det. I den nästa ångrade han det ändå mer, ty hon hade hastigt rest sig och — med varsamhet — lagt hans huvud tillbaka ned på gräsmattan.

»Jag ser ni är bättre», sade hon med en röst, som nu var ganska kort och alldeles fri från det tonfall den haft för några ögonblick sedan. Herr Tarras Grooth kämpade ett ögonblick med en lumpen men frestande tanke att bissera sin vanmaktsscenen, men övervann den som en man och mumlade med en matt röst som han fann passande för tillfället:

»Ja . . . jo, jag är något bättre . . . Tack, mademoiselle, tack för vad ni . . .»

Han avbröt sig, liksom uttröttad av ansträngningen; och hon betraktade honom ett ögonblick med rynkade ögonbryn.

»Sannerligen», sade hon, »om jag inte sett med

mina egna ögon att ni höll på att svimma nyss, skulle jag tro att ni gjort er till! Är ni bättre nu?»

Herr Tarras Grooth skyndade att avkläda sig sin kameliaroll. Utan att likväl förivra sig satte han sig upp på gräsmattan och betraktade henne med urskuldande ögon.

»Ja», sade han, »jag är bättre. Mademoiselle, tror ni...?»

»Vad då?»

»Att det finns någon i närheten som äger en vagn? Någon nybyggare inne i urskogarna — en stigfinnare eller trapper eller någon sådant?»

Hon betraktade honom i en halv minut med ögonen fulla av den uppriktigaste bestörtning. Därefter såg hon hastigt på bulan som prydde hans panna och tycktes slagen av en förklaring.

»Gör det mycket ont i ert huvud?» frågade hon. »Föll ni ned från stemmuren ovanför och slog er mot statyen?»

Tarras Grooth smålog.

»Ja, mademoiselle, just från stemmuren ovanför. Sedan jag marscherat omkring i urskogarna i flera timmar hörde jag hundskall. Jag gick efter det för att finna ett blekansiktets boning. I stället fann jag stemmuren här som säkerligen var rest av en mycket listig trapper, ty knappt hade jag bestigit den förrän den gav vika under mina fötter och jag föll framstupa ned i denna fälla där jag genast förlorade medvetandet. Hund-

skallet hörde jag ingenting mer av; det kom åtminstone inte från någon sankt-bernhardshund, ni vet de där som söka upp vilsegångna i alperna...»

»I alperna — är ni i alperna nu? Räcker det inte med urskogar? Jag medger att skogen här omkring är rätt stor, men inte i riktning mot landsvägen till.»

»Det har heller ingenting att betyda, mademoiselle. Jag kom nämligen inte från landsvägen till.»

»Ni kom inte från landsvägen? Var i all världen kommer ni då ifrån, om jag får fråga?»

»Från järnvägen, mademoiselle.»

»Men här är ju ingen station närmare än...»

»Det behövdes inte heller någon station. Tåget stannade, och så hoppade jag av.»

»Ni hoppade av!» Hon kastade plötsligt en så egendomlig blick på honom, att han ryckte till.

»Ni hoppade av tåget mitt ute på linjen?»

»Ja, mademoiselle... ja, det råkade jag göra. Se, jag hade varit hos min onkel i Ostende — en avskvärd onkel, mademoiselle; var ytterst sorgsen och...»

»Och så ville ni göra slut på sorgen genom att fly till urskogarna här?»

»Ja, mademoiselle, börja ett nytt liv, ni vet; Paul och Virginie, ni vet.»

»Paul och Virginie — var är Virginie? Är

hon kvar i urskogarna eller ligger hon medvetslös på något annat ställe i trädgården?»

»Jag hade ingen Virginie med mig, mademoiselle, jag hade tänkt finna en här i urskogarna, och jag tror...»

Herr Tarras Grooth tystnade och betraktade sin vis-à-vis med en blick, som kom henne att hastigt byta om samtalsämne.

»Och ni hörde hundskall och gick efter det?»

»Ja. Men jag fann ingen hund.»

»Ni hade tur som inte fann någon. Det var ännu större tur för er att hunden inte fann er.»

»Det var således ingen sankt-bernhardshund? Det var det jag trodde.»

»Nej, det var ingen sankt-bernhardshund. Det var en blodhund.»

Hon tystnade och betraktade honom åter med samma egendomliga blick som för en stund sedan, och herr Tarras Grooth kände en hastig krypning i ryggen. Nu när hon såg så där hemlighetsfull ut, kände han sig inte alls så väl till mods som för en stund sedan. Hon var tydligen en ung dam, som visste vad hon ville. Men vad hon var vacker! Gud, vad hon var vacker! Herr Tarras Grooth visste sig aldrig under sin preliminära diplomatiska bana vid champanjesupéer och in- och utrikes badorter ha sett någonting så vackert. Medellång, smärt och likväl fyllig, en underbar figur, och så dessa ögon och detta hår. Detta blonda hår och dessa svarta

ögon, som kunde gnistra som svarta solar — vein tusan var det nu som sagt det? Herr Tarras Grooth avbröts hastigt i sina funderingar av föremålet för dem självt, som betraktat honom lika granskande som han henne, och nu sade:

»Ni vill alltså att jag skaffar er en vagn? Kan jag lämna er ensam här så länge?»

»Mademoiselle, jag svär på att jag inte skall slå sönder någonting. Inte ens mig själv, mer än jag redan gjort. Har jag skadat statyen här med huvudet när jag föll, så...»

Hon avbröt honom:

»Det är säkert huvudet som lidit mest skada. Vill ni alltså vänta här, tills jag skickat någon hit ner?»

Herr Tarras Grooth fick en plötslig ingivelse.

»Ja», sade han, »det vill säga, om inte...»

»Om inte?»

»Om inte ni skulle vilja stödja mig, mademoiselle.»

»Är ni så bra redan?» Två misstänksamt forskande ögon pejlade herr Tarras Grooth. Men man är ej blivande diplomat för ingenting; herr Tarras Grooth smålog ett verkligt ministre-plénipotentiaireleende och sade med ett försök att buga sig sittande:

»Mademoiselle, er närvaro har varit mera läkande än någont...»

Hon avbröt honom tvärt.

»Försök att resa er då. Se här, tag min hand.»

Herr Grooth efterkom denna uppmaning med en iver som om han redan stått inför altaret med henne. Därpå började han med hennes bistånd överge sin sittande ställning. Det gjorde ohyggligt ont, ty trots all hennes hjälp måste han stöda på den skadade foten. Han kände hur han bleknade men behärskade sig manligen och lyckades till och med åstadkomma ännu ett diplomatleende. Därpå kom belöningen; i ett obehagat ögonblick, bråkdelen av en sekund, överraskade han henne med en liten sidoblick full av medlidande och en viss beundran... Ej den skickligaste kirurg, ej den mest utpuffade patentmedicin hade kunnat ha snabbare och mera helande effekt på herr Grooth. Stödd på hennes arm — vad för en arm, rund, fast, mjuk! — tog han de nästa tre stegen i en takt som om han ämnat springa från henne. Därpå var verkan av det mirakulösa leendet förbi, foten gjorde sig åter kännbar, och herr Grooth hejdades i sitt lopp just tids nog för att få en ny misstänksam blick att försvinna ur hennes ögon. Herr Grooths ögon mötte hennes och läto henne, troligen utan herr Grooths medvetenhet, i en sekunds snabb blick läsa orsaken till den första raskheten; men hon förstod ochrodnade plötsligt lätt. De linkade vidare, herr Grooth nu mera lik en arrestant på väg till buren än någon som helst staty, och hon stödjande honom med virtuos skicklighet. Om en stund stannade

de för att hämta andan. Herr Grooth betraktade henne beundrande och sade:

»Ni skulle gifta er med en diktare, mademoiselle.»

»Så?»

»Jo, om hans verser händelsevis skulle halta på en fot, så vore ni ovärderlig för honom...»

Hon skrattade lätt och betraktade honom med en plötslig nyfikenhet i de svarta ögonen.

»Säg...» Hon tvekade. »Ni talar förträfflig franska.»

»Mademoiselle!»

»Men ni är inte fransman.»

»Nej, mademoiselle. Inte heller tysk. Jag är svensk.»

»Svensk!»

»Precis, mademoiselle. Och i Sverge...» Det var hans tur att tveka.

»Ja?»

»I Sverge ha vi en osed... Vi bruka aldrig vara tillsamman med någon utan att presentera oss... Törs jag...»

Han tystnade och betraktade henne ödmjukt.

»För allt i världen!» niskade hon nådigt.

»Nåväl, mitt namn är Grooth, Tarras Grooth...»

»Jag heter Maud Kessel.»

Herr Tarras Grooth bugade sig, varvid han antog stark likhet med den berömda statyn *Bachus, lekande med en (numera förkommen) panter*; och efter ett ögonblicks tystnad linkade

de vidare. Det var som om de båda blivit förstummade efter presentationen. Tarras Grooth tog sig tillfälle att betrakta parken genom vilken de gingo.

Den var utomordentligt väl hållen. Exotiska buskar i väl beräknade grupper hade fyllt den del de först passerat igenom. Nu hade de kommit in i en engelskt ordnad park med stora öppna gräsmattor, höga bokar och plataner och här och där en lustpaviljong i rokokostil. Plötsligt skymtade en vit byggnad på något avstånd och m:lle Kessel vände sig till honom.

»Er törnestic är strax slut, monsieur Grooth. Ni ser mitt hem där uppe. Sedan ni fått er fot eftersedd skall jag säga till om en vagn åt er, och så kan ni . . .»

Hon avslutade icke sin mening, och herr Tarras Grooth, med sitt inre fullt av förbannelser över de kulturella oting som kallas vagnar, utgöt sig i oärliga och lama tacksägelser, som hon vinkade bort med handen. Plötsligt, alltför fort, voro de framme vid den vita byggnaden, och hon bad honom slå sig ned på en trädgårdssoffa. Han gjorde det, under de hetaste lovord över hennes hjälp, som hon mottog med en lätt rodnad av tillfredsställelse; och hon var just på väg att gå in, då en tjänare i livré kom skyndande utför trapporna med en blå papperslapp i handen.

»Ett telegram för mademoiselle», sade han och överlämnade med en bugning det sammanvikta

blåa pappersstycket. »Det kom just nu. Mademoiselle torde ursäkta att jag inte överbringat det på en bricka.

»Det är bra, Philippe.» Hon vinkade otåligt med handen. »Jag har någonting att säga er. Ni kan ju massera, inte sant?»

»Ja, mademoiselle, en smula.»

»Det är bra. Vill ni då behandla monsieur här, monsieur Grooth, som råkat skada sin fot. För honom till ett av gästrummen. Och vill ni sedan säga till om en vagn för honom.»

»Som mademoiselle befäller. Behagar monsieur komma med mig? ... Om monsieur låter mig stödja sig, går det bättre ...»

Med en bugning för sin unga värdinna och en invärtes förbannelse över att han ej lyckats bryta båda benen, stapplade herr Tarras Grooth upp för trapporna, stödd av Phillipes breda arm — ett helt annat armformat än det han just gjort bekantskap med. Vägen ut ur Arkadien är rask, även om man vrickat foten ... Efter ett par minuter fann han sig i ett ljust och stilfullt möblerat gästrum, och inom kort var hans skadade fot under behandling av den tystlåtna betjänten, som ej med en min antytt att icke första hjälp åt främmande herrar utan hatt men med tumshöga bulor i ansiktet ingick i hans dagliga morgonsysslor. Även denna bula behandlades, lätt och skickligt, och Tarras gjorde en hastig toa-

lett. Knappt var denna över, förrän det knackade på dörren.

»Får jag komma in?»

Det var m:lle Kessel. Tarras spratt ofrivilligt till.

Hon kom in— var det hon? Hon var så förändrad i sitt sätt, att han först knappt ville tro det. Och dock... vari låg förändringen? Inte i det yttre, ty detta var nästan älskvärdare än förut på morgonen. Men på något sätt, hur det nu var, visste han att hon var alldeles olika, främmande. Och det var därför hennes första ord gjorde honom så häpen.

»Ni tror fortfarande att ni är i stånd att resa, monsieur Grooth?»

Han såg på henne utan att veta vad han skulle svara. Nyss hade hon ju tagit hans avresa som en självklar sak. Nu däremot... Och i alla fall, det lät inte som någon inbjudning, snarare som en befallning.

»Er fot — hur är det med er fot? Tror ni att monsieur kan resa, Philippe?»

Betjänten bugade sig tvekande.

»Hm, om monsieur vill, så...»

»Men det är inte fråga om monsieur vill! Tror ni att han står ut med det?»

Hon smålog, men på ett eller annat vis kände Tarras detta småleende snarare som en hotelse än som någonting annat. Det var endast mun-

nen, ej de svarta ögonen som logo. Vad var meningen? Vad hade skett? Därpå ryckte han upp sig ur sin tystnad och sade:

»Nog kan jag resa, mademoiselle. Jag är inte så bortklemad, som ni tycks tro.»

»Men om jag ber er att stanna?» Fortfarande detta intryck av hot eller enträgenhet. Men après tout — varför skulle han inte stanna? Här var ju härligt, och kanske gingo hennes nycker över. Och om han reste — vart skulle han egentligen resa? Onkel Salomon... Med en hastig impuls skyndade han att buga sig och svara:

»Mademoiselle.. om ni ber mig? Behöver ni be mig? Och behöver ni tveka om svaret, om ni gör det?»

Hon smålog åter, samma egendomliga leende, och böjde på huvudet.

»Ni är mycket älskvärd», sade hon. »Det är alltså avgjort. Tycker ni om det här rummet?» Tarras bugade sig åter.

»Mademoiselle, ni är mer än...»

»Det är bra», avbröt hon. »Har ni slutat er toalett? Vill ni då hjälpa monsieur ned till frukosten, Philippe?»

Hon försvann med en kort nick.

»Den tjänsten borde hon då gjort mig själv», tänkte Tarras. »Vad i alla...»

Stödd av betjänten, som var lika stoisk som alltid, och full av funderingar, linkade han utför

trapporna till den frukost han så hastigt inviterats till.

Han kände för övrigt en förträfflig aptit.

*

Herr Tarras Grooths funderingar angående kvinnan varade med små mellanrum hela dagen... för övrigt en förtjusande dag. Han tillbragte den i den bekvämaste tänkbara liggstol, och m:lle Maud höll honom sällskap. Mera borde förvisso ej behöfts för herr Grooths lycka; och dock var han ej fullt lycklig. Det var honom omöjligt att bli klok på sin unga värdinna. Långa stunder igenom var hon älskvärdheten själv, så att Tarras gång på gång frågade sig, om han blott inbillat sig att hon kunde vara något annat. Därpå kom det plötsligt ett omslag, hastigt och oförklarligt som väderleksskiftningarna en aprildag. Hon var fortfarande älskvärd, men... Var det tvång? Var det en roll hon spelade? Mot sin vilja fick han den idén att hon sökte kvarhålla honom, ungefär som man under artiga förvändningar kvarhåller en svindlare i bankerna, tills polisen hunnit komma... Därpå ett nytt omslag, och ny förvirring i herr Grooths tankegång.

Två gånger förbryllade hon honom emellertid mer än genom sitt blotta sätt. Första gången var på eftermiddagen, strax efter lunchen. Han hade

börjat talat om den politiska spänningen mellan mellan stormakterna — kriget Österrike—Serbien hade ju förklarats tre dagar förut — och hon hörde på utan att göra en enda anmärkning. Plötsligt erinrade han sig de första ord hon riktat till honom på morgonen och sade:

»Mademoiselle, tillåt mig en fråga!»

»Gärna», sade hon, ehuru med synbar tvekan.

»Varför tilltalade ni mig på tyska i dag morgense?»

»Jag?» sade hon. »Vad menar ni? Ni måste ha drömt. Jag har aldrig tilltalat er på tyska.»

Hon betraktade honom med så tydlig bestörtning i sina svarta ögon, att Tarras för ett ögonblick förlorade fattningen och frågade sig, om han verkligen drömt, eller om slaget i huvudet . . . Därpå gjorde han en invärtes axelryckning. Med all aktning för m:lle Kessel, var han säker på att hon — hm — narrades. Hans minne var förträffligt, och det var ingen tvekan om att hon tilltalat honom på tyska.

Vad var då meningen med denna komedi?

Därpå lade han denna fråga till åtskilliga andra, som även väntade på sin lösning, och började tala om andra saker.

Men den största överraskningen var honom sparad till kvällen. Han hade gjort antydningar om att han borde ta rum på ett värdshus, om det fanns något — antydningar som hon ögonblickligen avvisade. Han var alldeles för svag

för att lämna huset. Hans fot tillät absolut inte . . . Trivdes han inte i hennes sällskap? Tarras skyndade sig att vid alla olympiska gudar att bedyra motsatsen och acceptera hennes inbjudning; invärtes måste han emellertid småle åt denna omsorg om hans fot. Den var redan så mycket bättre, att han nästan kunde stöda på den. Och på morgonen tycktes hon ju ha ansett detsamma . . . Därpå förflöt tiden till sängdags; hela denna tid var hon åter sig själv igen, och Tarras hade så gott som glömt alla sina funderingar, då han i trappan sade godnatt till henne. Plötsligt väckte hon dem emellertid till fullt liv igen med en enda blick och några ord.

»Säg mig, monsieur», sade hon hastigt och med en underlig biton i rösten, »ni har . . .»

Hon hejdade sig.

»Vad har jag?» frågade Tarras förbryllad.

»Ni har tappat en knapp på er vänstra rockärm. Har ni lagt märke till det? Det är ledsamt, inte sant?»

I nästa ögonblick, innan Tarras ännu hunnit dra andan av förvåning, var hon borta, snabbt som ett spöke, om en dylik oartig bild kunde användas på henne.

Stödd på Philippe, som ej förändrat en min, linkade Tarras långsamt i väg till sitt rum. Det är alldeles lönlöst att söka beskriva hans tankar under tiden. De voro alldeles för upp- och nedvända.

Men det är också lönlöst att söka beskriva hans känslor, då han efter att ha stängt dörren till sitt rum bakom sig kastade en forskande blick på den del av sin klädedräkt som hon omtalat, och plötsligt upptäckte att han alls icke gick klädd i sin egen rock.

III.

VARI HERR GROOTHS NATTLIGA UPPLE- VELSER FORTSÄTTA.

Nej, rocken han hade på sig var inte hans. Hur, hur... den var inte... gick han i yrsel? Nej, faktiskt, den var inte hans. Han var klädd i en vanlig ljusgrå sommarkostym, sydd i Stockholm — varav han hade västen och byxorna kvar. Ty rocken som han hade på sig var mörkare i färgen än hans egen kostym — nu, när han tänkte på det, satt den litet trångt över axlarna — den var inte hans.

Hur kom det sig att han inte gick i sin egen rock? Hur var det möjligt? Vilde någon förklara det, så!...

Ingen ville förklara det. Möblerna i det eleganta gästrummet åsågo i tyst likgiltighet herr Tarras Grooths grubbel.

Herr Tarras Grooth, som förut under dagens lopp erbjudit likheter med diverse statyer, erbjöd

för närvarande en slående likhet med Rodins *Tänkare*.

Hans tankeverksamhet förde honom emellertid ytterst långsamt framåt. Flera gånger förde den honom till tvivel på att han verkligen var vaken och verkligen existerade i sinnevärlden. Endast genom att erinra sig Cartesii berömda formel, lyckades han bekämpa dessa tvivel. Cogito, ergo sum. Jag tänker, således existerar jag. I sinnevärlden.

Men vad var det för en värld, där man plötsligt klockan tio på kvällen upptäckte att man hela dagen gått i en rock som inte är ens egen, fastän man inte har haft tillfälle att ömsa rock någonstans . . . U-u-it, u-u-it, u-u-it!

Herr Grooths vissling gav eko i rummet men utan att väcka någon annan genklang för hans glädje hos de korrekta och stela möblerna. Desto gladare var herr Grooth själv. Heureka, heureka! Ça y est, han visste det! Men var det möjligt? Vad hade den andre sagt, när *han* märkte det? Var det verkligen möjligt?

Ja, ingen tvekan om det. Det måste ha varit *då*, på låget natten förut! Det *måste* det helt enkelt. Han hade ju stått i skjortärmarna i korridoren, hans egen rock hade hängt inne i hans kupé, på hängaren ovanför sovplatsen. Och så slocknade ljuset, och herr Grooth klättrade av efter konduktören — som ett förbaskat nöt. Men innan han klättrade av — det mindes han

tydligt trots viskygrogarna i Ostende och Bryssel — innan han klättrade av, öppnade han en kupédörr och tog en rock från en hängare. Det var i den rocken han hoppade av tåget, och det var följaktligen i den han nästa morgon påträffades av m:lle Maud. Intet under att han inte förr lagt märke till att den inte var hans — han hade haft annat att tänka på under dagen. Kvinnans egenheter, och så vidare. Men faktiskt *var* den inte hans. Och om rocken inte var hans, vem tillhörde den då?

Mannen som steg på i Liège! Den där medelålders figuren med det magra ansiktet och eremitiskägget... Undras vad *han* sagt när han märkte förlusten! Han såg tillräckligt förskrämd ut förut!

Herr Grooth slogs plötsligt av en ny tanke — slogs med förskräckelse. På en sekund hade han fått av sig den främmande rocken; därpå gick det några ögonblick, under vilka han höll den med rakt utsträckt arm på en alns avstånd ifrån sig — så hade han äntligen hämtat kurage till att verkställa den undersökning vars nödvändighet plötsligt frapperat honom.

Pengarna... alla pengar han hade voro ju i plånboksfickan i hans egen rock... Hur skulle han bära sig åt om han nu stod strandsatt, alldeles utan?... Det vore just...

Med darrande, ytterst långsam hand började herr Grooth undersökningen av den främmande

rocken. Vänstra ytterfickan först. Innehöll ett plån med fasta små tändstickor . . . Högra ytterfickan. Tom. Vänstra innerfickan . . . vad nu då! Fanns det ingen vänsterinnerficka? Jo, den fanns, äntligen. Den var djup. Någoting kändes djupt därnere. Så där, i dagen med det. Ett brev! Ett brev; stort, tjockt kuvert — man fick undersöka det senare. — Högra innerfickan, plånboksfickan . . .

Innehöll en plånbok.

Tom!

Absolut tom. Inte en sedel, inte en papperslapp, ingenting. En ny, obegagnad plånbok, ny och tom.

Förbaskat trevligt. *Förbaskat* trevligt. När den andra personen, mannen med eremitskägget, mannen från Liège, nu troligen vräkte sig med herr Tarras Grooths plånboks samtliga innehåll. Resterna av hans förmögenhet . . . fyrahundra francs och åttiofem kronor i svenskt mynt . . . Jo, det här var trevligt!

En tom plånbok, ett tändsticksplån av papper och ett brev! Det var hela mannens från Liège packning. Inget under att han inte protesterat mot att herr Grooth övertog hans rock!

Herr Grooth fingrade tankfullt på den främmande rocken. Skräddarmärke saknades, både i nacken och i innerfickorna. Alltmera mystiskt. Det såg ju nästan ut som om han sökte undvika att lämna några ledtrådar, den där herrn. Men

brevet . . . Herr Grooth tog plötsligt upp brevet som funnits i den vänstra innerfickan och flyttade sig till lampan. Någon ledning måtte väl tusan finnas . . . Namnet på figuren eller någonting.

Kuvertet var tjockt och ljusgrått, förseglat på baksidan med tre vanliga lackklumpar, utan sigill. Överst i ena hörnet på framsidan fanns en fläck av obestämd art — möjligen ett fingeravtryck. Och så i nedra hörnet på samma sida några skrivna ord. Stilen var ytterst liten, knappt mer än millimeterhög, och det var endast med uppjudande av all sin blickskärpa herr Grooth lyckades dechifrera några av bokstäverna. Ty det tycktes vara bokstäver snarare än sammanhängande ord, åtminstone på de översta raderna — det skrivna stod på tre rader under varandra.

B. I. G. — var det så där stod? B. I. G.! — det var ju idiotiskt. De talade väl inte svenska här, och inte engelska heller. Men vänta, var det B. I. G.? B. var alldeles omiskännligt. Men de båda andra bokstäverna — hallå! var det bokstäver? Nej, sannerligen, det var inte så säkert. Det där I:et kunde då likaväl vara en sjua, och G:et . . .

Med ens var herr Tarras Grooth på det klara med vad som stod på översta raden.

B. 79 — B. 79!

Vad i alla världar var meningen med B 79?

Det lät ju som namnet på en undervattensbåt. Just sannolikt att namnet på en undervattensbåt skulle stå på utsidan av ett tillfälligtvis funnet kuvert. Nå strunt i det. De andra raderna skulle väl ge någon upplysning.

I själva verket voro de följande två raderna något tydligare skrivna än den första. Den understa av dem innehöll med säkerhet endast bokstäver, inga siffror; den närmast ovanför däremot var ett virrvarr av krumelurer. Tarras övergick till understa raden.

Den första bokstaven i denna rad var ett klart och tydligt *E*; den tredje ett *u* eller ett *a*; den som stod mellan dessa båda var så slarvigt utskriven att den kunde vara nästan vad som helst, ett *g*, ett *z*, ett *j*, ja, ett *y* eller ett *f*. Låt se *Eza*, *Ezu*, *Ega*, *Egu*, *Eja* . . . Eja! Hebreiska! Nej, nu blev det bra vansinnigt. Låt se en gång till. *E*, obestriddigt; *Eya* — eja, igen, med ny stavning! . . . *Efa*, *Efu* . . . — Eländig smörja, svor herr Grooth till och beslöt att strunta i första ordet så länge. Vad kom sen?

Ett tankestreck, nej, likhetstecken! Skulle det vara en algebraisk ekvation han råkat ut för? Herr Grooth sköt denna fråga åt sidan med ännu ett uttryck för misslynthet och gick vidare i sina forskningar. Denna gång blevo de lättare.

Efter det mystiska tecknet stod nämligen tydligt präntat:

v. G r a v e g h e m.

Stilen var här klar; det var uppenbart att den skrivande gjort sig möda att skriva så läsligt som möjligt. *v. Graveghem* — ett namn; *van Graveghem*. *Eja van Graveghem* — ett fruntimmer?! Var *det* meningen? *Eja* = *van Graveghem*? Trigonometriskt, eller hur?

Herr Grooth flög med ens upp ur sin filosofiskt grubblande ställning: vem hade sagt att tredje bokstaven första ordet behövde vara ett *a* eller ett *u*?! Om den vore ett *o* — naturligtvis var den ett *o*! Och naturligtvis var den andra bokstaven i ordningen ett *g*!

Ego = van Graveghem! Inte trigonometri och hebreiska, utan latin... Blev det mindre mystiskt då? Var det någon förnuftig mening i *ego = van Graveghem*?

Hm. Inte vid första anblicken åtminstone — herr Grooth övergick med en axelryckning till andra raden, den som såg så förvirrad ut. Vid första ögonkastet tycktes dess innehåll honom vara:

Xla + gare 317.

Det såg nu inte säredeles lättbegripligt ut. Inte säredeles. De enskilda bokstäverna och siffrorna voro tydliga nog, men meningen? Den föreföll återigen luta åt det trigonometriska hållet.

B. 79.

Xla + gare 3172.

Ego = van Graveghem.

Det var all den ledning han hade vid efterforskandet av den mystiske mannen från Liège.

Hette han van Graveghem, borde det förstås inte vara omöjligt att eftersöka honom. Namnet lät ju adligt . . . hallå! *hallå!*

Herr Grooth hade kommit att lyfta kuvertet upp mot ljuset och det var vad han då plötsligt sett som avlockat honom detta dubbla utrop av överraskning.

Kuvertet hade en vattenstämpel! Ett vapen och någonting som stod runt omkring det. Han stavade hastigt på de små otydliga ljuslinjerna i papperet.

M...I...N...I...S...T...È...R...E — d...e —
l...a — — G...U...E...R...R...E... — — d...e
B...E...L...G...I...Q...U...E — — —

Ministère de la guerre de Belgique! . . . Belgiska krigsministeriet —

Herr Tarras Grooths ärliga svenska ögon övergingo hastigt från en färg av ljusgrått till nästan svart. Belgiska krigsministeriet . . . Han satt här med ett kuvert som var stämplat: belgiska krigsministeriet, som troligen innehöll papper från detta ministerium . . . Och hur hade han kommit i besittning av det! Hans diplomatiska utbildning var ej behövlig för att säga honom hur olämpligt det var att dylika papper förefunnos i en persons ägo, som de ej tillhörde . . .

Vem var mannen som steg på i Liège? Hur

kunde det gå till att han lät herr Grooth taga sin rock — rocken som innehöll sådana papper? Det var obegripligt, oförklarligt. Hade han sovit? Men då, senare, när han märkt förlusten!... Anmälning till polisen förstås, och då...

Jo, det artade sig allt bättre och bättre... och utan ett öre på fickan.

Och... herr Grooth blev plötsligt stel av förskräckelse vid ett nytt minne. Hur var det det kom sig att han upptäckte det hela, rocken, kuvertet? Vad var det m:lle Kessel hade sagt i trappan? »Ni har tappat en knapp — är det inte tråkigt?» Vad hade hon menat med det? Faktiskt fattades en knapp på vänstra rockärmen — den mellersta av de tre uppsprungliga. På högra ärmen satt det tre. Var han redan efterspårad? Efterspårad som tjuv av militära hemligheter! I dessa kristider. Ve och...

Här fanns endast en sak att göra; sova, stiga tidigt upp och se till att papperen återsändes till krigsministeriet så fort det fanns någon möjlighet. Förklara saken så diplomatiskt som möjligt — eller sända papperen anonymt? Hur man sen skulle ta sig hem till Sverige igen utan pengar — — herr Grooth rev av sig sina kläder i ett anfall av förbittring som kom toalettbestyren att gå på mindre tid än en minut. Det fanns ett litet förrum till hans sovrum, avsett att tjänstgöra som garderob. Han hänge upp sina kläder där — byxor, väst och den olycksaliga rocken —

efter att först ha tagit ut de småsaker han hade i fickorna. Han placerade dessa på sitt toalett-bord; det eländiga brevet under sin huvudkudde. Därpå prövaade han att dörren var riglad — den var försedd med smäcklås — och kröp till kojs.

Underligt nog somnade han nästan genast. De sinnesröreleser han varit utsatt för under det senaste dygnet hade utmattat honom, och den plötsliga rädsla som fyllt honom vid upptäckten av krigsministeriets kuvert hade kommit honom att glömma något som sett i sammanhang därmed bort göra honom om möjligt mera uppskrämd — m:lle Kessels egendomliga uppträdande under eftermiddagen och hans intryck av att hon sökte hålla honom kvar i någon särskild avsikt... Hans sista medvetna tanke var ett fast beslut att vakna klockan sex och körande, gående eller krypande begiva sig till närmaste poststation med brevet som tillhörde mannen från Liège.

Det var bestämt att detta beslut, som så många andra förträffliga beslut, aldrig skulle gå i verkställighet.

*

»Monsieur! Det är tid att stiga upp, monsieur! Man väntar på er. *Monsieur! M-o-n-s-i-e-u-r!*»

Tarras Grooth flög yrvaken upp ur sin säng, gnuggade sig i ögonen och stod hastigt på golvet

utan att han egentligen visste hur det gått till. Var befann han sig någonstans?

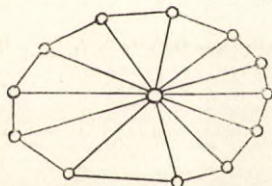
»Monsieur! Det är tid att stiga upp. Man väntar er. Klockan är halv nio.»

Tarras Grooths medvetande återvände så småningom, dock till en början endast delvis. Halv nio, var klockan så mycket! Därpå mindes han plötsligt allt, och for samman med ett kvävt utrop av förskräckelse. Halv nio, och han som skulle varit uppe klockan sex, på väg till poststationen... på väg med krigsministeriets brev... Han flög bort till toaletten, tvättade sig med en högst ovanlig raskhet och drog på sig kläderna. Det är möjligt att han använde ett olämpligt uttryck då han såg rocken, som hängde i det lilla förrummet, den olycksaliga rocken. Det är också möjligt att läsaren gjort detsamma i herr Grooths ställe.

Hans tankar hade återtagit det ämne till behandling, som de sysslats med under natten, och under det han hastigt gjorde undan sin toalett genomtänkte han i korthet sitt läge. Det är synd att säga att det föreföll honom behagligare vid dagsljus än i nattens skymning. Frånsett allting annat, hur skulle han bära sig åt för att få brevet postat? Han hade inte en centim i sin ägo. Skulle kan behöva tigga av sin unga värdinna? Sätta upp någon historia? Om ändå onkel Salomon... Han slog hastigt bort tanken på onkel Salomon. Det var tämligen säkert att den var för-

gäves. Han började i minnet genomgå sina vänner hemma i Sverige; någon borde väl kunna bevakas per telegraf. Och medan han var sysselsatt härmed, inträffade något.

Hans toalett var avslutad, men innan han lämnade rummet, beslöt han att draga några bloss på en cigarrett för att lugna sig en smula — han kunde inte dölja för sig själv att han var betydligt nervös. Han tog en Papadaki ur sitt fodral som låg på toalettbordet; för att tända den tog han upp det lilla bruna pappersplån med tändstickor som han funnit i den främmande rocken kvällen förut. Utan att egentligen veta av det stirrade han med den släckta tändstickan i handen på plånet, medan han i tankarna fortfor att sova de vänner han kunde vänta hjälp av därhemma. Plötsligt spratt han till och avbröt sig tvärt i sin tankegång. Det stod någonting skrivet på plånet — han märkte det först nu. Han förde det närmare sig för att se bättre. Det var några krumelurer, nedkrafade med blyerts, troligen av plånets förre ägare i en sysslolös stund; de voro tämligen djupt intryckta i papperet, som om han i tankarna borrar blyertsspetsen fram och tillbaka. De bildade en oregelbunden krets, som liknade ett ådrat näckrosblad, ungefär så här:

Monsieur Jean-Louis Kessels papper.

Och undertill stodo följande ord, skrivna med samma stil som fanns på kuvertet:

Ephialte van Becker . . .

Tarras Grooths tankar återvände hastigt från Sverige till det som låg honom närmare. Denne man från Liège! Låg det någon mening gömd i orden på det här tändsticksplånet?

Vem var *Ephialte van Becker*? Och krume-lurerna ovanför, hade de någon betydelse? Dessa tankar sköto ilsnabbt genom Tarras Grooths huvud, medan han med plånet i handen sög in ett par bloss av sin cigarrett. Därpå rycktes han plötsligt upp ur sina funderingar av en energisk knackning på dörren.

»Monsieur! Man väntar på er, monsieur! Är ni färdig?»

Seså! Han stoppade hastigt på sig de småsaker han placerat på toalettbordet kvällen förut, riglade upp dörren och gjorde sig i ordning att lämna rummet, då han slogs av en hågkomst och skrattade till. Brevet! Han höll sannerligen på att glömma det olycksaliga brevet. Han stack handen in under huvudkudden för att draga fram det. I nästa ögonblick slet han bort huvudkudden helt och hållet. Därpå — men det är lönlöst att söka beskriva vad han tänkte och gjorde därpå.

Brevet var borta. Platsen under huvudkudden var tom.

IV.

MONSIEUR JEAN-LOUIS KESSELS EGENHETER.

»*Monsieur!* Man väntar på er! Är er fot skadad, eller . . .»

Den tystlåtna betjänten Philippe, som efter en ouppmärksam knackning skjutit upp dörren och stigit in i rummet, avbröt sig mitt i sin mening. För en gångs skull uttryckte hans slätrakade ansikte någonting annat än stoiskt lugn. Hans mun öppnades på vid gavel, och han stirrade med skräckslagna ögon på herr Tarras Grooth. Och från betjäntsynpunkt sett kunde han ha rätt.

Tarras Grooth satt hopsjunken på en stol framför sitt toalettbord med ena handen på detta bord och den andra slappt hängande mot golvet. Hans utseende erbjöd en stark likhet med en persons som träffats av ett åkslag. Hans ansikte var stelt, och hans ögon stirrade utan att röra sig på sängen bredvid honom. Och runt

omkring honom, i sängen, på golvet, på stolarna, hängde eller lågo hans sängkläder för natten.

Så småningom hämtade betjänten sig ur sin förbluffelse. Det började rycka kring hans mun-gipor.

»Monsieur hade tänkt bädda upp själv? ...»

Tarras Grooth tycktes för första gången lägga märke till att han ej var ensam. Han flög runt på stolen och spände ögonen i Philippe.

»Jag har blivit bestulen!» ropade han. »Här måste ha skett inbrott. Ett brev ...»

Han avbröt sig tvärt, och betjäntens ögon återtogo sitt förra uttryck av bestörtning — av illa dolt tvivel på att herr Grooth var riktigt klok.

»Det har skett inbrott hos monsieur?» sade han med ett obeskrivligt tonfall av väluppfostrad ironi. »Monsieur har förlorat ett brev?»

Tarras Grooth ryckte till vid ljudet av hans röst och reste sig upp från stolen. Efter några sekunders tvekan mumlade han:

»Nej då, ingenting... Ni missförstod mig, Philippe. Jag satt i tankarna. Vill ni se till att det här kommer i ordning, så att ingen... Här har ni...»

Han avbröt sig åter tvärt och drog handen tillbaka ur västfickan dit han hastigt stuckit den. Det är ej uteslutet att han rodnade, då han fann sig påmint om sitt kassaläge. Betjäntens ansikte hade emellertid på nytt blivit lika ut-

tryckslöst som vanligt och utan att ge Tarras tid till de förklaringar, som han syntes på väg att avge, frågade han:

»Och er fot, monsieur? Kan ni gå ensam ned, eller skall jag? . . .»

Tarras, som alldeles glömt sin fot, behövde några sekunder för att sätta sig in i denna nya tankegång. Därpå erinrade han sig gårdagen och kände efter på den skadade vristen. Det fanns knappast något spår av svullnad mer; han kunde stödja på foten utan någon som helst smärta. Han nickade kort åt betjänten.

»Jag kan gå själv. Har man . . . har man väntat länge på mig? Är mademoiselle därnere?»

»Mademoiselle är därnere och har väntat på monsieur en stund. Monsieur behöver alltså inte min hjälp?»

Tarras gick utan att svara, och M. Philippe såg efter honom med en huvudskakning. Hade han kunnat läsa i herr Grooths inre är det möjligt att hans ansikte kommit att uttrycka en smula medlidande. Så tillintetgjord som den stackars diplomaten in spe kände sig denna morgon på vägen utför trapporna hade han aldrig känt sig förr i hela sitt liv. Han kände sig snarare som om han gick nedför de sva-
velfärgade trappstegen till Stygen än utför en elegant matthöljd, blomsterdekorerad trappnedgång, vid vars fot en av de mest fångslände unga damer han någonsin råkat väntade på honom,

så bedövad var han av alla de mysterier som vält in över det under det senaste dygnet; äventyret på expressen, det olycksdigra brevet och så den plötsliga upptäckten denna morgon... Var var brevet? Hur hade det kunnat försvinna? Dörren hade ju varit riglad — — men vad lönade det sig att fundera på detta? Den enda räddningen nu var att komma ut ur landet, rymma, om det så skulle ske till fots. Detta, samt en djup övertygelse om att vara ytterst orätvist behandlad av ödet, var det enda som stod klart för herr Tarras Grooth, medan han gick ned mot förhallen. Han var föga förberedd på de överraskningar som ännu väntade honom.

Den första person han mötte var m:lle Kessel. Hon var klädd i en ljusgrön morgontoalet, som kom hennes vita skinn och blonda hår att synas mera friska och förföriska än någonsin. Men hennes svarta ögon mötte Tarras med ett uttryck som mest av allt liknade förskräckelse — uppskrämdhet kanske. Utan att räcka honom handen sade hon:

»Er fot är bättre?»

Tarras framstammade en försäkring om att den var det. Hon avbröt honom.

»Vill ni följa mig ned i parken?»

Utän att veta vad han skulle tänka, men fylld av olycksbådande känslor följde Tarras efter henne. Hon gick raskt och utan att vänta på

honom nedför ingångstrappan. Tarras följde henne så hastigt han kunde. En gång sedan de hunnit ut i det fria vände hon sig om och han mötte åter hennes ögon fyllda av samma uttryck av förskrämdhet. De vreda av mot östra sidan av byggnaden. Tarras kastade en snabb blick omkring sig. Vädret var strålande. Träden susade i en lätt morgonvind; det dallrade av solfläckar över gräsmattorna. Vid hörnet till östra fasaden stannade hon för att invänta honom.

Han tog ut stegen — foten var ej längre fullt så smärtfri som han tyckt — och hann fram till henne. Han fann henne stående vid en trädgårdssoffa, och sittande på denna trädgårdssoffa varseblev han en mycket stor äldre herre med kalt, obetäckt huvud, en stubbad gråsprängd mustasch och stora hornbrillor framför ett par klara, kol-svarta ögon. Hans ansikte var alldeles fullt av rynkor; det dröjde ett ögonblick innan Tarras hann observera dess mest framträdande egendomlighet: ögonbrynen gingo något snett uppåt. Med sina Brillor och sin kala hjässa påminde mannen på soffan om en kinesisk lama. Fröken Kessel vände sig mot Tarras och sade:

»Min far, monsieur Grooth.»

I nästa ögonblick, med en klapp på den äldre herrns axel, var hon försvunnen runt om hörnet; den äldre herrn reste sig från soffan med ett egendomligt leende, och Tarras fann sig skaka hand med honom utan att längre ha en klar

tanke i huvudet. Hennes far hade dukit upp till råga på allt! I häpenheten glömde han för ögonblicket både brevet och dess förlust. Hennes far! Det gällde att förklara sin därvaro, slinka över allt annat, om det lyckades, och så komma i väg, hur det nu än skulle gå till.

M. Kessels stämman gjorde ett avbrott i hans tankegång.

»Vill ni inte sitta ner?»

»Tack.» Tarras satte sig mekaniskt. Hur skulle han börja? Vad skulle han säga? Var det sannolikt att han skulle bli trodd? Och skulle han berätta allt? Efter en sekunds tvekan beslöt han att låta slumpen avgöra vad och hur mycket han skulle säga.

»Monsieur», började han och uppbjöd alla sina krafter för att göra sin stämman så ogenerad som möjligt, »monsieur Kessel! . . .» Han fäste blicken på det rynkiga ansiktet bredvid sig och betraktade det uppmärksamt medan han talade. Det var ett fullt ansikte — släktlikheten var inte överväldigande — men det låg både klokhet och styrka över det, och med en invärtes suck av modlöshet bekände Tarras för sig själv att det troligen vore mera tur än konst om inte dess ägare lyckades plocka ur honom allt och mer till. Han började åter:

»Monsieur Kessel, ni måste ha fått en mycket egendomlig uppfattning av den nation jag tillhör

— åtminstone om ni inte träffat någon annan representant för den.»

Det rynkiga ansiktet vändes hastigt mot honom; det smålog — ett egendomligt småleende, hälften spelad förvåning, hälften faderligt överseende.

»En egendomlig uppfattning av er nation? Genom er? Varför det? Ni är långt ifrån den första av ert . . . slag jag träffat!»

Tarras stirrade på honom utan att lägga märke till den egendomliga tonvikten på de sista orden.

»Så? Ni finner inte mitt uppdykande här egendomligt? Ni tycker att det är som det borde vara — klart och motiverat . . .?»

Han hejdade sig; M. Kessels ansikte hade överflugits av en liten grimas vid hans sista ord, men leendet fortfor att spela kring hans mun och ögon, vilka svarta som stenkol fixerade Tarras ur ögonvråerna. Han liknade en gammal klok, oändligt slug oriental, full av överseende för ett yngre släktes ofullkomligheter. Det låg någonting hypnotiserande i hans blick, något som i strid med hans ointresserade tonfall tycktes vilja pejla alla Tarras själsdjup, genomskåda honom in i de innersta gömslena av hans person. Det gick några ögonblick under vilka Tarras teg, utan att kunna rycka sin blick från monsieur Kessels. Mot sin vilja kom han att tänka på de gamla berättelserna om reptilen och fåglarna. Därpå

ryckte han upp sig, full av en plötslig nervös animositet mot den äldre mannes. Vad var det här för onödig ironi? Hur gammal och livserfaren än monsieur Kessel var, behövde han då inte försöka inbilla Tarras att han fann en sådan gäst och ett sådant ankomstsätt naturliga och oöverraskande.

»Ni skämtar, monsieur!» ropade han med en ofrivillig irritation i rösten. »Ingen är mera medveten än jag om hur egendomliga min ankomst och jag själv måste te sig för er. Har made-moiselle berättat allt för er? Annars vill jag — för resten, jag anhåller i vilket fall som helst att få ge er en förklaring.»

Han kände sig med ens helt varm. Han hade glömt svårigheterna i sitt läge och för ögonblicket förlorat allt annat ur sikte än det gamla vissnade ansiktet bredvid sig och dess retfulla uttryck av genomträngande slughet. Han ville lägga korten på bordet, tvinga monsieur Kessel att erkänna att hans papper voro i ordning — så fullkomligt hade han för tillfället glömt hur föga de voro i ordning.

»Alltså, monsieur, orsaken till det hela är att jag varit i Ostende hos en onkel, en affärsman från Sverige. Mitt ärende till honom kan ju göra detsamma» — det ryckte en smula kring monsieur Kessels vänstra underögonlock — »*huvudsaken*» — Tarras' röst fick en stark betoning — »var att jag var i ett infernaliskt dåligt humör, då jag

lämnade honom. Jag sökte bota det med skotsk visky — och i förrgår natt passerade jag genom dessa nejder med sovvagnsexpressen till Tyskland. Det blev något hinder på linjen, jag vet inte av vad för sort. Konduktören i min vagn hoppade av, och ljuset slocknade. Jag... jag hoppade efter... Ni finner naturligtvis detta beteende alldeles klart och begripligt, monsieur?»

Tarras fixerade sin värd, som för att genom sin självironi framtvinga ett erkännande av sin excentricitet. Men det rynkiga ansiktet bredvid honom visade ej minsta spår till förvåning. Dess leende var ständigt detsamma — leendet hos en japansk buddhabild, trött, slugt och överseende. Tarras återtog med samma ungdomliga iver:

»Ni svarar inte — ni tycks alltså verkligen finna mitt handlingssätt förnuftigt och lättfattligt. Jag avundas er er vidsynthet, ty jag vill bli hängd om jag själv förstår varför jag bar mig åt som en idiot den natten. Jag hoppade av tåget — ni förstår kanske vad som hände sedan? Det kom ett annat tåg, monsieur, på sidospåret. Jag hade gått några steg längs mitt eget tåg. Ville jag inte bli överkörd så måste jag hoppa över dubbelspåret. Jag hoppade; jag rullade utför banvallen. När jag kom upp igen, såg jag mitt tåg gå. Vad tror ni jag gjorde då? Gick till nästa banvaktsstuga eller station? Å, nej; jag klev över stängslet kring linjen och gav mig in

i skogarna. Ytterst förnuftigt handlat, eller hur, monsieur?»

Intet svar, endast en tankfull nickning av det kala huvudet.

»Ni sparar på ert beröm till senare, monsieur? Ni gör orätt. Mitt senare beteende är mindre obegripligt än mitt första. Jag marscherade av genom skogen, jag tog av från stigen när jag äntligen hörde hundskall — av en blodhund, säger mademoiselle — och ramlade över ett stengärde ned i er trädgård, där jag som en sista logisk konsekvens av mitt föregående, fullt naturliga handlingssätt slog huvudet i en sten och vrickade min fot ur led. Småsaker, monsieur, mot det föregående. Och har mademoiselle berättat er detta? Och vill ni säga att ni i så fall inte fått en något egendomlig uppfattning av mig och min nation? I så fall, monsieur, är ni mer än ironisk mot min nation om inte mot mig!»

För första gången kom det några ord ur monsieur Kessels mun.

»Er nation», sade han långsamt, »jag har redan sagt er att ni inte är den första av ert... slag som jag...» Han avbröt sig tvärt och böjde sig fram så att Tarras fick honom i profil. Ögonbrynet drogs snett upp över hans vänsteröga — det enda Tarras kunde se — och plötsligt sträckte monsieur Kessel ut handen, vari han höll en kort gul käpp, och började rita i gruset på trädgårdsgången. Tarras, som fortfarande var full av sin

förra tankegång, fortsatte något långsammare, medan han fixerade det svarta ögat i dess nät av rynkor:

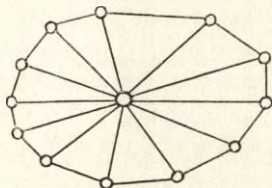
»I så fall, monsieur, om ni inte finner min nation något exentrisk, så finner jag er vara det i högsta grad. Det får ni verkligen ursäkta.»

Intet svar från monsieur Kessel. Endast rasslet av käppen som ritade i gruset. Tarras började tveka om vad han skulle tro, om hur han skulle uppfatta sin värds betende. Med betydligt mindre självsäker stämma återtog han:

»Sedan — sedan förflöt dagen angenämt, mer än angenämt, och jag får tacka er, kan inte annat än tacka er på ett högst otillräckligt sätt för den gästfrihet mademoiselle Kessel visade mig, och som jag hoppas inte stridde alltför mycket mot era önskningar. Jag kan endast säga er att jag tvekade i det längsta att begagna mig av den i en sådan utsträckning som mademoiselle önskade... Jag ber er ursäkta om jag talade något för ivrigt just nu. Jag hade sannerligen inte någon rätt till det efter det mottagandet jag rönt. På min excentriska nations vägnar, monsieur, ber jag att få tacka er för detsamma.»

Tarras avbröt sig. Det sluga vänliga leendet på hans värds ansikte hade slocknat. Det svarta vänsterögat — det enda Tarras kunde se — stirrade oavvänt ned i marken — mot gruset på trädgårdsgången. Liksom hypnotiserad följde Tarras riktningen av dess blick. Monsieur

Kessel stirrade, stirrade på spetsen av sin korta gula käpp. Runt kring käppspetsen var sanden full av streck och punkter. Tarras' ögon hejdades av dem; och plötsligt spratt Tarras till som för en elektrisk stöt. Vad, vad nu! Det här var vad han såg:

Var hade han sett dessa punkter och streck förut? Hade han inte sett dem förut? Medan han ännu stirrade på den gula käppen började dess spets röra sig i sanden, och under teckningen framträdde det bokstäver: L-Ü-T... en paus T... en paus... I-C-H... Lüttich! Vad var meningen? Lika stum som den äldre mannen betraktade Tarras de sju bokstäverna i gruset på trädgårdsgången, och de är säkert att han under de första ögonblicken ej begrep vad de betydde. Han var ännu sysselsatt med att jaga efter ett annat minne — då det hastigt kom ett avbrott.

Den svarte betjänten Philippe stod bugande framför dem med en silverbricka i handen, och Tarras och monsieur Kessel sågo båda upp. Phi-

lippe bugade sig på nytt — för Tarras denna gång.

»Ett brev till monsieur», sade han, »från mademoiselle.»

Tarras flög till som träffad av ett slag i ansiktet. Ett brev från m:lle Kessel — — som tvingad av en oemotståndlig makt vände han blicken mot sin värd och fann dennes kolsvarta ögon fästa på sig med ett uttryck som om de ville pejla honom genom märk och ben. Lamt, mekaniskt tog han brevet från silverbrickan, som betjänten höll; Philippe bugade sig, och han var ensam med sin värd, ensam, tycktes det honom, med två kolsvarta ögon i ett nät av rynkor som kunde läsa hans minsta hjärte-tanke. Han kastade en sekunds snabb blick omkring sig; träden prasslade, och uppe på den mörkblå morgonhimlen stretade två ensliga vita skyar med en liten skyunge mellan sig över rymdens oändlighet. Det gick kanske tio sekunder, under vilka Philippe hann bli osynlig bakom husgaveln; därpå var det med ens som om något brast i Tarras' inre, och han rätade upp sig. En aning, en sådan som någon gång kan rädda en diplomat och därigenom ett folk från stora olyckor, en sådan som är värdig en blivande diplomat, en sådan, med ett ord, som dessutom blott utmärker sig genom sin sällsynthet, grep Tarras: tala sanning — eljest är du förlorad! Man har arrangerat en scen — man prövar dig! Han vände sig till sin

värd, och med en röst som klingade naturlig, emedan han icke sökte göra något tvång på den, sade han:

»Monsieur Kessel, innan jag öppnar det här brevet — Gud vet vad mademoiselle har att skriva till mig om! — vågar jag be att ni lyssnar till slutet av min berättelse.»

»Slutet av er berättelse? Men finns det mera? Ni hade ju berättat mig allt ända till er ankomst hit!»

»Allt som direkt rörde orsaken till den, monsieur. Det återstår en eller två detaljer som röra sättet. Törs jag be er att lyssna till dem också? Jag skall uttrycka mig så kortfattat jag kan — och jag hoppas att ni sedan kan hjälpa mig åtminstone med ett gott råd!»

»Ett gott råd!» Monsieur Kessel hade satt sig upp på trädgårdssoffan igen och betraktade genom halvslutna ögonlock sin unge gäst. För andra gången frapperades Tarras av hur stor monsieur Kessel var — en gigant i sin löst sittande sommarkostym, skrynklig som hans ansikte. Leendet hade försvunnit — det sluga genomträngande orientalleendet, men blicken ur de svarta ögonen var lika klar som förut och tycktes absorbera varje detalj av Tarras, medan monsieur Kessel lyssnade till den berättelse denne började. Det gick något trögt till en början; Tarras letade efter ord, dels för att rädda sin ära så mycket som möjligt — raden av viskygroggar i Osten-

de och Bryssel tycktes honom plötsligt som en rad av skampålar — dels för att göra sin berättelse så sannfärdig som möjligt. Så småningom rycktes han med av sin egen historia; monsieur Kessel lyssnade till den, alldeles orörlig så när som på rynkorna i sitt ansikte som darrade fram och tillbaka som ett uppspant nät som sträcks och slaknar i vinden. De svarta ögonen under sina tunga ögonlock hängde vid Tarras' ansikte, forskande, genomträngande, tills Tarras hunnit fram till föregående aftons erfarenheter och de ord av m:lle Maud som med ens väckt honom till medvetande om egenheten i hans kostym. Då rätade monsieur Kessel plötsligt på sig, satte sig upp på soffan och medan han såg ned på Tarras, som plötsligt kände sig som Gulliver i landet Brobdingnag, sade han med genomträngande betoning på varje ord:

»Och ni vill påstå, monsieur, att ni inte förrän då märkte en sådan sak, som min dotter gjorde er uppmärksam på, att ni skulle gå i en främmande rock? Det vill ni påstå?»

Tarras mötte hans blick med så mycket självkänsla han kunde uppbjuda.

»Monsieur Kessel, jag vet att min historia låter orimlig, men så sant jag sitter här är den sann. Inte förrän då hade jag en aning om faktiska förhållandet.»

»Faktiska förhållandet! Det *var* alltså sant? Ni *var* klädd i en annan persons rock?»

»Som jag sagt er, måste jag, då ljuset i vagnen slocknade och jag hoppade av tåget, ha sträckt in handen i fel kupé och tagit fel rock. Ja, monsieur Kessel, och eftersom det inte fanns någon annan i vagnen än jag och mannen som steg på i Liège måste jag alltså ha tagit hans rock.»

»Mannen som steg på i Liège! Hur såg han ut?»

»Av min längd, monsieur, med ett magert ansikte och stripigt svart skägg. Hälften som en bulevardiär och hälften som en professor. Det enda jag förövrigt lade märke till var att han tycktes så förskrämd.»

»Så? Har ni någon idé om varför han kunde se så förskrämd ut?» Monsieur Kessels röst hade en underlig betoning, insinuant, nästan efterhängsen.

»Absolut inte, monsieur. Det enda jag vet om honom för övrigt... monsieur! Monsieur Kessel!»

»Vad är det?»

»Ah, nu börjar jag begripa! Ack vad jag varit för ett nöt.»

»Vad börjar ni begripa?»

»Varför han såg så förskrämd ut! Att jag inte tänkt på det förut! Men då... men då blir ju hela saken mera mystisk än någonsin!»

»Förlåt mig om jag inte längre kan följa med. Hade ni mer att berätta?»

»Jag ber er om ursäkt, monsieur Kessel. Jag

skall försöka berätta er vad som hände efter er dotters ord till mig i trappan, så noga jag kan. Då förstår ni utan vidare vad jag menar.»

Tarras gjorde en liten paus.

»Ser ni, monsieur, först när jag kommit in på mitt rum, var jag så överraskad, att jag inte trodde mina ögon. Att gå omkring en hel dag i en annan persons rock — det lät ju mera som en mardröm än som verklighet! Småningom tog jag av mig rocken och började undersöka den. Jag skall ärligt tala om för er att det första jag tänkte på var mina pengar. Alla mina pengar funnos i min egen plånboksficka. Nåväl — ja, nu kommer det som är svårast att berätta — allt som fanns i fickorna i rocken var ett tändsticksplån, en tom plånbok och ett brev.»

»Ett brev! Men då bör ni ju åtminstone veta, vem er vän från Liège var!»

»Nej, monsieur, brevet hjälpte mig inte mycket i det avseendet. Det var ett stort, tjockt kuvert, förseglat med tre lackklumpar på baksidan; på framsidan funnos en del krumelurer och bokstäver med en ytterst liten stil som jag försökte uttolka. Men detta är ingenting... Det värsta var... det värsta var att brevet var från krigsministeriet i Bel...»

Tarras tystnade plötsligt. Monsieur Kessel hade sprungit upp från soffan och stod lutad över honom med blixtrande ögon.

»Från krigsministeriet! Hur vet ni det? Var

har ni brevet? Fort, låt mig få det, om ni vill gå fri en minut till!» ropade han i ett andedrag. Orden tumlade om varandra ur hans mun, knappt begripliga, och rynkorna i hans ansikte darrade som i ett anfall av spasmer. Bleknande av förskräckelse, reste Tarras sig upp och lyckades framstamma:

»Brevet. . . monsieur Kessel! . . . Det var på ljusstämpeln jag såg att det var från krigsministeriet . . . jag svär att det är sant, monsieur Kessel, men . . . men det är borta . . . stulet . . .»

Ett rytande av hån och raseri avbröt honom.

»Borta! Stulet! Snygga historier — förbannade lögner — — fram med brevet, säger jag er, eller — —»

Han såg så fruktansvärd ut i sin upphetsning att Tarras' tunga vägrade att längre göra tjänst. Stum och likblek sökte han uppbjuda allt sitt mod för att möta blicken ur de svarta ögonen som tycktes vilja döda honom på fläcken. Det föll honom inte in att fråga sig med vad rätt hans värd begärde brevet. Han darrade av samma förskräckelse, som då han förr i världen hade att möta sin klassföreståndares vredesutbrott. Sig själv ovetande såg han dock så pass trovärdig ut i sin tystnad att monsieur Kessels sinnesrörelse så småningom lade sig. Det rasslade kvävt ur hans strupe några gånger. Därpå sade han kort, flämtande:

»Vad menar ni? Hur kan brevet vara borta? Förklara er fort.»

»Jag menar vad jag sade nyss, monsieur. Brevet fanns i min ägo — ni vet varför och på vad sätt — ännu i går kväll vid tolvtiden. Innan jag lade mig riglade jag dörren och gömde det under min huvudkudde. Det var min avsikt att genast i dag på morgonen befordra det till krigsministeriet. Då jag vaknade i dag och skulle taga fram det under huvudkudden, var det borta.»

»Borta!» De svarta ögonen glödde vulkaniskt. »Och ni har ingen aning hur? Naturligtvis? På hedersord?»

»Naturligtvis, monsieur? På hedersord? Vad menar ni?» Tarras rätade på sig med det uttryck som en gentleman sällan misstar sig på hos en annan, absolut förmåga att tänka sig att man håller för lögnare. »Jag har ingen aning om hur brevet kunde försvinna — under ert tak. Och om ni nu vill ursäkta mig» — han hade plötsligt slagits av en tanke som ej haft tillfälle att infinna sig under monsieur Kessels vredesutbrott, »med vad rätt gör ni mig dessa frågor om ett brev som i varje fall inte tillhörde er?»

»Bekymra er inte om det, unge man. Bekymra er inte om det. Var glad, att jag inte låter arresteras er tvärt — att jag tills vidare håller till godo med er ytterst otroliga historia. Nå» — han

tycktes ändra sig. — »om ni vill ha närmare orsak att gratulera er till den saken, så — var så god!»

Han räckte Tarras ett visitkort. Tarras läste:

M. JEAN-LOUIS KESSEL

Chef för belgiska krigsministeriets fjärde avdelning.

Bryssel

Han stirrade på kortet med en min som var föga ämnad att rekommendera honom till någon diplomatisk befattning — monsieur Kessel smålog, ett leende som Bismarck kunde ha avundats honom.

»Så är det, monsieur Grooth!» sade han hårt. »Ni vet kanske inte vad det är för uppgifter vi ha att vaka över vid fjärde avdelningen i krigsministeriet? Eller skulle det vara er bekant?»

Tarras framstammade någonting som hade en obetydlig likhet med:

»Nej, monsieur.»

»Spioner, monsieur Grooth. Spionerier och spioner.»

Tarras darrade vid tonfallet i hans röst och sänkte ofrivilligt blicken.

I nästa sekund gav han till ett rop. Han hade varseblivit monsieur Jean-Louis Kessels teckning i gruset framför trädgårdssoffan. Och med ens visste han vad den betydde! Med ens förstod han

meningen med bokstäverna som monsieur Kessel ritat under teckningen och visste var han sett dessa prickar och streck förut!

Lüttich! Det var ju *tyska* för Liège! Liège! Mannen som steg på i Liège!

»Monsieur», ropade han, »monsieur Kessel!»

V.

TERMOPYLE.

Men det var bestämt att det skulle dröja, innan Tarras fick avge ytterligare förklaringar. Monsieur Kessel, som ryckt till vid hans utrop, drog hop de sneda ögonbrynen och fixerade honom.

»Vad är det?»

»Monsieur Kessel, nu tror jag jag förstår saken, alltsammans! Ah, vad jag varit för ett trögtänkt nöt! Vill ni . . .»

Monsieur Kessel avbröt honom tvärt och tog honom i axeln.

»Var snäll och följ med mig. Jag tror också jag förstår hela affären, och nu finns det saker som måste göras raskt.»

Han lät greppet i Tarras' axel hårdna — Tarras beklagade invärtes de spioner som arresterades av monsieur Kessel i verkligt dåligt humör — och det bar av i ilmarsch runt om hörnet och uppför ingångstrappan. Ej ett spår syntes av m:lle Maud.

»Stanna här!»

Tarras fick en blick ur de svarta ögonen som fäste honom vid golvet med nitnaglar, och monsieur Kessel försvann in i ett rum bredvid. Tarras hörde pinglet av en telefonklocka, och några meningar surrade förbi därinne. Monsieur Jean-Louis Kessels röst var låg, och Tarras kunde inte höra vad som sades, men tonfallet var nog för att komma honom att gratulera sig till sin sanningsenlighet för en stund sedan och den mirakulösa räddning som följt av den. Det kom en avringning, monsieur Kessel visade sig åter, och marschen vidtogs uppför trapporna till ett rum som var Tarras bekant — hans sovrum från natten förut.

Dörren var låst. Monsieur Kessel gjorde en hastig undersökning av det gula smäcklåset ovanför dörrhandtaget, och en liten grymtning undslapp honom som skulle kommit Tarras att skratta under andra omständigheter — hans värd, framållutad i sin vida, skrynkliga kostym, och snusande kring smäcklåset erbjöd en slående likhet med en gammal elefant som undersöker en misstänkt gåva. Nu inbjöd situationen föga till skratt; men det föreföll honom trots allt som om det läte som undsluppit hans värd var av gynnsam natur. Monsieur Kessel rätade sig upp och öppnade dörren. Tarras, med ögonen riktade förbi honom in i rummet, såg en jungfru som tydligen var i färd med att städa. De säng-

kläder han använt lågo sammanrullade i ett hörn. Monsieur Kessel gav till ett nytt läte men denna gång av helt annan art.

»Ni har redan städat, Marie!?»

»Ja, monsieur . . . javisst.»

»Det har gått ovanligt fort — det är väl knappt mer än en halv timme sen monsieur gick ut! Har ni städat på de andra rummen?»

»Ja . . . nej, inte på alla, inte på . . .»

»Hur kommer det sig att ni skyndade på så mycket med monsieur Grooths rum?»

»Man sade till mig att . . .»

Monsieur Kessel avbröt henne hastigt.

»Ja, ja! Det är bra. Är det där de sängkläder monsieur använt?»

»Ja, monsieur.»

»Det är bra. Gå och säg till de andra tjänarna att genast infinna sig här — ni förstår, genast, utanför i korridoren!»

Jungfrun försvann så hastigt hon kunde, och Tarras blev stående vid dörrtröskeln i stumt betraktande av sin värd. Han hade läst om Sherlock Holmes och andra berömda detektiver i oändlighet, men han hade aldrig förrän nu haft tillfälle att iakttaga någon undersökning av en misstänkt lokal. Monsieur Kessels sätt att bedriva den var fullt på höjden med vad han tänkt sig i fråga om grundlighet och obegriplighet för utomstående, och flera gånger överraskade han sig med att undra om den i berättelserna så asketiskt

magre Sherlock Holmes kunde varit vigare och snabbare i sina rörelser än hans jättelike värd. Längsta tiden ägnades åt det örngottsvar Tarras använt — en undersökning både med förstoringsglas och med näsan; därpå fingo de övriga sängkläderna, fönstret och den utanför liggande balkongen en kortare undersökning, varefter monsieur Kessel framstupa på golvet gav Tarras ett tillfälle att erinra sig sin barndomslek, elefanten Jumbo. Under tiden hade tjänarna tydligt anlänt till korridoren utanför, och plötsligt rätade monsieur Kessel upp sig från golvet.

»Släpp in dem», sade han till Tarras.

Tarras gjorde som han önskade, och tjänarna troppade in i en förskrämd rad. Utom Philippe och jungfrun, som de nyss funnit i färd med att städa Tarras' rum, fanns det tre andra, som troligen tillhörde kökspersonalen.

Men om Tarras bespetsat sig på att få följa ett i alla detaljer genomfört korsförhör, blev han besviken. Visserligen kom det ett förhör, men det kom i en helt annan form än han tänkt — det kom på flamska. Förstod personalen i sin helhet inte franska, eller ville monsieur Kessel att detaljerna i förhöret skulle bli obegripliga för Tarras? Det var omöjligt att säga. Det enda Tarras kunde säga med säkerhet var att monsieur Kessels röst var en helt annan än han väntat sig — den var lugn, nästan likgiltig i tonfallet, och några inkvisitorsblickar förekommo

icke. Tarras frågade sig vad han skulle tro. Hade monsieur Kessels lokalundersökning givit sådana resultat att han nu höll förhöret endast pro forma? Eller hade den — tack vare den okände tjuvens skicklighet — givit sådana resultat att han inte längre trodde på Tarras' historia? Vem kunde påstå att inte det senare var sannolikt? En inbrottstjuv med blott något så när stor försiktighet behövde aldrig lämna några komprometterande bevis, det visste Tarras sig med säkerhet ha läst, och . . .

Hans funderingar fingo ett hastigt avbrott. Monsieur Kessel sade några sista ord till tjänarna, som troppade av med ett helt annat utseende än de visat vid ankomsten, varpå chefen för krigsministeriets fjärde avdelning vände sig till sin ofrivillige gäst.

»Följ med!» sade han kort och utan att ge en antydning om resultatet av sitt förhör.

Det bar åter av nedför trapporna. Tjänarna voro redan ur sikte. Mitt i trappan vände monsieur Kessel sig plötsligt tvärt om mot Tarras och fixerade honom tankfullt.

»Om det inte gällde timmar, ja, minuter», — — mumlade han. »Om man åtminstone hade *tid* . . . Vad skall jag göra? Vad är det riktiga? Våld, eller — —»

Hans blick vilade på Tarras, men det var tydligt att han inte alls talade till denne — tvivelaktigt, om han ens erinrade sig hans närvaro.

Han mumlade ytterligare några ord som gingo förlorade för Tarras; därpå sade han med ens alldeles tydligt:

»Och henne — skall jag säga besked till henne?»

Tydligen var det sin dotter han tänkte på, reflekterade Tarras; därpå besvarade monsieur Kessel själv den fråga han gjort sig med ett hastigt:

»Nej — hon skulle bara . . .»

Han avbröt sig i sin mening, tog Tarras i armen och skyndade vidare nedför trappuppgången. Och i hallen nedanför varseblev Tarras plötsligt m:lle Maud.

Om han emellertid tänkt få konversera med henne, bedrog han sig: monsieur Kessel tog hela den tid i anspråk för egen del, under vilken Tarras nu fick se henne. Hon var tydligen mycket uppörd; hon var blek och hennes ögon voro svartare än någonsin. Det låg ett spänt drag kring den vackra munnen, och både hennes läppar och hennes ögon tycktes bära på tusen frågor. Monsieur Kessel smålog emellertid mot henne med ett sådant uttryck av lugnande faderskärlek, att oron delvis försvann ur hennes ansikte.

»Nå, pappa?» sade hon hastigt.

»Det går nog bra, mitt barn, det går nog bra. Men jag måste iväg härifrån.»

»Du far din väg?»

»Ja, det är nödvändigt, min flicka. Jag måste

in till Liège — jag har redan sagt till om bilen. Jag far om en minut med monsieur Grooth —

»Med monsieur Grooth!»

»Med mig!»

Tarras och m:lle Kessel hade samtidigt givit till detta utrop, men med olika betoning. Tarras' röst hade blott uttryckt förbluffelse; hennes — eller misstog han sig? — en dyster överraskning, som om hon såge något gå i uppfyllelse som hon länge fruktat. Under några sekunder hängde hennes ögon vid honom med ett uttryck av tyst förfäran. Därpå avklippte monsieur Kessel både Tarras' och sin dotters funderingar.

»Ja, monsieur Grooth följer med», sade han kort. »Du behöver honom väl inte, hein? och jag tror det är bäst han befinner sig hos mig i Liège.»

»Du tror . . .»

M:lle Kessels röst hade ännu samma förfärande tonfall, och nu darrade Tarras plötsligt själv. Förstod hon redan det resultat hennes far kommit till? Var det för hans räkning hon var så uppskrämd? Hennes far tycktes i varje fall inte bry sig om hennes sinnesrörelse. Han sade kort:

»Ja, farväl så länge, Maud. Och det var sant! Om någon av tjänstepersonalen vill ha fritt, så låt dem för all del få det. Det är ju onödigt nu när du är ensam, att de . . .»

»Bra, pappa», mumlade hon. »Farväl så länge. Låt mig veta . . . nyheterna, och . . .»

Hennes ögon stannade för en sekund åter hos Tarras. Monsieur Kessel nickade:

»Det skall jag. Glöm inte vad jag sagt — och farväl så länge alltså.»

Hon svarade inte — och utan att han visste hur det gått till, fann Tarras sig plötsligt gå utför ingångstrappan med huvudet fullt av en enda sak, m:lle Kessels svarta, svarta ögon, som varit så fulla av förskräckelse, som tyckts ta farväl av en dödsdömd; därpå märkte han att han placerades i en bil och hörde larmet av en motor som sattes i gång. Det förgick en oändlighet under vilken han varken visste eller tänkte något. Därpå väcktes han ur sin förlamning.

»Ni hade ju något att säga mig, monsieur Grooth? Eller misstog jag mig nyss?»

Tarras spratt till som en yrvaken. Nyss? Det var ju en evighet sen — — han stirrade omkring sig. Bilen, i vilken man placerat honom — en lång, mjukfjädrad limousine — rusade fram genom ett starkt kuperat landskap med stora åkerfält; det låg byar här och var, och fabrikerna flögo förbi lika regelbundet som kilometerstolparna. Då och då korsade de ett vattendrag; och flera gånger någon järvägslinje. Vägen var bred och jämn men mycket trafikerad, och de gingo inte med särdeles stor hastighet. . . Han såg upp på sin värd med en slags trött förvåning i blicken. Man frågade honom vad han velat ge för förklaringar — var det gyckel?

»Kan det verkligen intressera er att höra vad jag tänker säga, monsieur? Ni har ju gjort era undersökningar —»

Rynkorna kring herr Kessels ögon darrade ett ögonblick.

»Om det intresserar er att berätta, monsieur Grooth, så! . . .»

Tarras spratt till i misstrogen överraskning. Det föreföll ju som om allt inte vore förlorat, som om monsieur Kessel fortfarande, åtminstone delvis *höll till godo* med hans mer än otroliga historier — som om fröken Maud varit förhastad i sin tydliga åsikt om vad som väntade honom i Liège . . . Han samlade tankarna och fäste blicken så uppmärksamt han kunde vid sin värd.

»Ja, monsieur, jag hade verkligen något att säga er — t. o. m. rätt mycket. Inte för att förklara hur jag kom i besittning av brevet — det har jag redan talat om för er med alla detaljer jag vet; men . . . Nåväl, därute i trädgården, då ni frågade mig om jag hade någon idé varför mannen som steg på i Liège var så förskrämd — det var då jag fick en idé om sammanhanget i det hela. Om den kan intressera er . . .»

»Låt höra!»

»Det blev med ens klart för mig att det var för *brevets* skull han var så förskrämd — men att han då lät mig taga rocken, gör ju saken obegripligare än någonsin, och det sade jag också,

i samma andedrag som jag blivit klar med det andra.»

»Ni sade det.»

»Nåväl, sedan blev det ju ett... ett avbrott, medan ni begärde att få brevet av mig... och så kom jag att kasta en blick på vad ni hade ritat i sanden, och då trodde jag mig begripa det hela. Ni hade skrivit Lüttich under figurerna som ni hade ritat — vad är Lüttich om inte Liège på tyska? I samma ögonblick jag kom ihåg det, kom jag ihåg en annan sak. Första gång m:lle Kessel tilltalade mig på morgonen när hon fann mig, var det på tyska!»

»Ah!» Monsieur Kessels utrop var artigt intresserat.

»Ja, monsieur, men hon gjorde inte om det! Och vad var då klarare än dagen, om inte att både hon och ni togo mig för en tysk spion!»

Monsieur Kessel betraktade sin unge gäst under sänkta ögonlock och gjorde en liten ryckning på axlarna.

»Medge att jag har rätt så långt, monsieur Kessel!»

»Rätt — hm, möjligtvis, unge Sherlock Holmes.»

»Möjligtvis, monsieur! Varför sade ni eljest att jag inte var den förste av mitt slag som ni träffat? Ni sade inte ens nation! Nej, det blev mig så tydligt som allt i världen att ni och mademoiselle hela tiden hållit mig för tysk spion, att

ni trodde att jag stulit brevet . . . Vänta, monsieur, låt mig tala till slut! Ty varför ritade ni eljest den där teckningen i sanden?»

Monsieur Kessel lyfte hastigt båda sina ögonlock. Hans röst var hård som stål, då han sade:

»Och vad har den att betyda?»

»Monsieur, varför är ni inte uppriktig mot mig? Är det inte självklart att teckningen föreställer någon militär hemlighet angående Liège? Monsieur Kessel — jag har ju sett den förut!»

Hade bilen hoppat till för en halvmetersdjup ojämnhet i landsvägen där de rusade fram, kunde monsieur Jean-Louis Kessel inte ha gjort ett högre skutt i vädret och en tvärare uppsittning i vagnen än han gjorde efter Tarras' sista ord. Lutad ned över sin unge gäst, röt han med en röst som en tolvtumsmörsare:

»Ni har sett teckningen förut — ni vet vad den föreställer? Ni har alltså öppnat brevet — och ni vågar att förneka att ni är vad jag tagit er för! Förbannade spion, vad — vad — vad — —»

Men denna gång var Tarras situationen vuxen — så är det att ha gott samvete. Med uppbjudande av sina samtliga röstresurser lyckades han hejda monsieur Kessel i hans vredesutbrott.

»Monsieur, monsieur Kessel!» ropade han. Låt mig tala till slut! Om jag vore spion så skulle jag väl i all rimlighets namn inte tala om det! Var förnuftig, monsieur, och låt mig sluta!»

Säkerligen var det första gång på länge, monsieur Kessel hört en sådan uppmaning som den näst sista Tarras riktat till honom — den förfelade ej heller sin verkan. Han tvärstannade; fixerade Tarras en stund och gjorde en barsk nickning utan att säga något.

»Hade ni låtit mig avge min förklaring förr, — men det gör detsamma. Jag har redan sagt er vad jag fann i rocken som tillhörde mannen från Liège . . . Först brevet som jag tillfälligtvis upptäckte var från krigsministeriet — av ljusstämpeln, monsieur! av ljusstämpeln som jag sagt er! När jag såg den, betog den mig sannerligen all lust att öppna brevet. Men utom brevet fann jag också ett tändsticksplån — —»

»Ett tändsticksplån! Högst intressant!»

»Ja, monsieur Kessel, ty på detta plån stod precis den teckning som ni sedan ritade i gruset på trädgårdsgången!»

Det är säkert att Tarras inte haft alltför många tillfällen att spela ut trumfkort denna morgon, men detta var ett. Monsieur Kessel stirrade på sin unge gäst med ögonen fyllda av den ärligaste bestörtning — ett uttryck som med visshet inte förekommit i dessa ögon ditintills. Rynkorna i hans ansikte drogos hop i två låta knippen vid ögonvråna och munnen. Därpå slätades de ut igen; han ryckte på axlarna och sade:

»Hm, nåväl, det är naturligtvis möjligt . . . Ni

säger alltså att ni fann samma ritning på detta tändsticksplån som jag sedan gjorde i sanden? Och ni förstod genast vad den betydde? ...»

»Men monsieur, jag har ju sagt er att det först var senare jag begrep det! Det var då ni skrev Lüttich under er teckning. Då måste jag ju ha varit en hjälplös idiot om jag inte begripit att mannen från Liège var överbringare av någon militär hemlighet angående Liège — att ni trodde mig ha stulit den och att ni ville pröva mig på ert särskilda sätt! Hade jag inte rätt?»

»Vi kunna ju antaga det tills vidare. Och var detta allt ni hade att meddela mig?»

»Nej, det kommer något annat, som jag velat meddela er för länge sen om jag fått lov... Det stod en slags inskription utanpå brevet...

För andra gången flög monsieur Kessel till i bilen och stirrade sitt lystmäte på Tarras, som besvarade hans blickar med en viss triumf. Äntligen sade monsieur Kessel:

»Ni säger det att det stod en inskription utanpå brevet? Förstår jag er rätt? Någoting skrivet, inte något tryckt?»

»Precis, någoting skrivet, och vad mera är, jag kan säga er vad där stod!»

»Ni kan! ...»

»Ja, monsieur Kessel, jag kan säga er vad där stod! Jag försökte uttolka det innan jag märkte krigsministeriets ljustämpel. Men för att inte

uppväcka stora förhoppningar hos er skall jag genast säga en annan sak också.»

»Vad då?»

»Att jag inte begrep meningen med ett enda ord — jag kan säga med en enda bokstav av hela inskriptionen!»

»Så — var det chiffer?»

»Jag vet inte. Varför skulle man sätta chiffer utanpå ett brev? Men om det inte var chiffer, var det lika obegripligt i alla fall.»

»Men ni minns vad där stod?»

»Ja, och nu skall jag säga er det i tur och ordning. Det skrivna stod på tre rader.»

»Ett ögonblick — var det skrivet med bläck eller blyerts?»

»Med bläck — en ytterst liten stil, knappt läs-
lig, knappt millimeterhög. På den översta raden — kanske det är bäst ni antecknar, monsieur? — på den översta raden stod det endast tre tecken. Det första var ett *B*. De två nästa trodde jag till en början voro ett stort *I* och ett stort *G*. Jag tyckte inte att det gav någon mening, och sen jag funderat en stund fick jag för mig — sannerligen, om jag kan säga varför! — att det i stället skulle stå en sjuva och en nia efter *B:et* . . .»

Tarras hejdade sig tvärt. Monsieur Kessel hade givit till ett rytande, ett rytande som en sårad tiger; hans mun stod vidöppen och hans ögon lyste som eldkol.

»Det är omöjligt, trefalt omöjligt — — nå, och tycker ni det ger bättre mening, monsieur Grooth?!»

»Nej, monsieur, jag har ju redan sagt er att jag inte förstod ett ord av alltsammans. B. 79! Vad i all världen blir det för mening av B. 79, monsieur Kessel?»

Tarras såg skrämmd på sin värd. Elden i hans ögon var så förtärande att Tarras aldrig i sitt liv tänkt sig möjligheten av ett sådant uttryck i en människas blickar. Och dock, på något vis, skrämde det honom inte som han blivit skrämmd förut på morgonen— det var som om det inte längre gällde *honom* utan andra, obekanta. Rynkorna i det stora ansiktet darrade nästan epileptiskt. Äntligen kom det en rossling ur monsieur Kessels hals.

»Ack, jag gamle dåre, jag gamle dåre! Jag sade er nyss, att jag trodde jag förstod alltsammans, men nu ser jag att jag förstod mindre än ingenting. Jag trodde er nästan — om det nu kan glädja er — då ni sade att brevet kommit i er ägo mot er vilja — — i er ja, men — — Ah, den förbannade, den eländige! B. 79! Ah, Becker, Becker!»

Tarras tog mod till sig och gjorde ett spädröstat avbrott.

»Men vad är då meningen med B. 79, monsieur Kessel? Min första idé var att det var namnet på en undervattensbåt . . .»

Tarras tvärstannade i sin tveksamma förklaring. Det hade kommit ett nytt ljud från monsieur Kessel — ett som han hittills inte hört från denne, och som när det nu kom, obetydligt liknade vad det skulle vara — ett skratt. Ett skratt av hälvten raseri och hälvten ofrivillig munterhet.

»En undervattensbåt! Namnet på en undervattensbåt! Ack, monsieur Grooth, ni är ... Ja, ni hade inte så orätt! Det var namnet på, om inte en undervattensbåt, så någonting lika hemlighetsfullt och ödesdigert, någonting som verkar lika mycket i mörkret ... *Hur* har han kunnat dölja detta för mig? Vad har kunnat fresta honom? Ah, den eländige, den förbannade — —»

Han fortsatte att mumla för sig själv — Tarras aktade sig väl att störa honom. Plötsligt rätade han upp sig på automobilsätet.

»Monsieur Grooth, vi ha bråttom. Vi få alltmera bråttom. Och vi hade så bråttom redan ... Timmar — minuter — — Ni sade ju att det stod mera på ert mystiska kuvert. Vad var det?»

»Ja, monsieur Kessel, det gjorde det. Jag skall säga er bokstäverna i tur och ordning. För er blir det väl inte någon konst att tolka dem, när ni kunde ... Nåväl, under första raden kom det en samling osammanhängande bokstäver och tecken; *om* jag nu kunde läsa vad där stod, så var det: Xla + gare 3172 ... Kan ni ...»

Tarras hejdade sig vid ett nytt skratt från monsieur Kessel — en ny vilddjursmorrning snarare.

»Om jag kan tolka det! Monsieur Grooth, hade vi inte svårare saker i mitt yrke! Om jag . . . ack, den eländige, den förbannade uslingen! Vänta, jag skall tillfredsställa er nyfikenhet. Har ni varit i England — i London?»

»Ja.»

»Har ni sett hur man förkortar Cross — ni vet att det betyder kors — på omnibusar och tidtabeller?»

»Ja visst, † . . . Ah! Ah!» Det var Tarras' tur att ropa. »Tecknet var alltså inget plus, som jag trodde! Och *Xla†*, det är alltså Aachen, monsieur Kessel?»

»Aachen, eller om ni vill verka mindre hemlighetsfull, Aix la Chapelle. Det är det.»

»Och *gare* betyder . . . Vad jag varit för ett nöt! Järnvägsstationen i Aachen . . . Vad jag varit för en idiot!»

»Monsieur Grooth, trösta er med att det finns andra som varit det, andra som inte borde varit det, i vars uppgifter det ingick att inte vara det — större personer än ni, och så mycket större dårar. Nå, om jag inte tar fel, betyder *gare* Hôtel de la Gare. Vad siffrorna betyda kan jag inte säga för tillfället, om det inte skulle vara så enkelt som den trettioförsta juli klockan två. Ett rendez-vous då, med andra ord. Ni minns vad det var för en natt ni kom med expressen?»

»Det var natten till den trettioförsta juli, monsieur Kessel.»

Det blev tyst under ett par minuter — en tystnad som för Tarras var mera full av ödesdiger mening än många ord. Han tyckte sig plötsligt höra vingslag susa från den stora och händelserika, hemlighetsfulla värld, där det en gång skulle blivit hans uppgift att röra sig. Han kände sig så förödmjukande liten. Ännu förstod han trots allt blott en glimt av det hela. Vad var orsaken till monsieur Kessels raseri — vem var det han kallade en eländig usling? Och varför var det så bråttom? Hans tankar virvlade runt i jakt på lösningar, medan han tyst stirrade på sin värd.

Plötsligt sade denne:

»Nå, och sista raden, monsieur Grooth?»

Tarras ryckte upp sig ur de funderingar han försjunkit i.

»Sista raden, monsieur? Den var svårare att läsa. Den första bokstaven var ett *E*. Efter den tredje kom det ett likhetstecken — jag trodde sannernligen att jag råkat ut för en algebraisk ekvation — och efter likhetstecknet stod det alldeles tydligt: *v. Graveghem*. Men den andra och tredje bokstaven voro så slarvigt skrivna att jag omöjligt kunde bli klok på dem. Ett tag var jag nästan säker på att den andra var ett *g* och den tredje ett *o*... Men blir det någon mening i *ego = v. Graveghem*, monsieur Kessel?»

Tarras, som med hälften ängsliga, hälften spant

avvaktande ögon betraktat sin värd, darrade vid tonfallet i dennes röst, då han svarade:

»Ja, monsieur Grooth — och en mening som vore nog för att hänga en människa inom två timmar. Men det är onödigt. Denna — denna människa har redan fått sitt straff.»

Det uppstod en ny tystnad. Plötsligt for Tarras till vid minnet av ett namn som monsieur Kessel ropat för en stund sedan; han stack handen i byxfickan och drog fram tändsticksplånet — plånet som tillhört manen från Liège.

»Se här, monsieur», sade han. »Det finns ju en sak som jag glömt att visa er. När ni löst alla andra mysterier kanske ni kan säga vad det skrivna betyder som står under teckningen. Känner ni igen er teckning, monsieur? Ephialte van Becker — det är ju ett namn. Är det namnet på mannen som steg på i Liège?»

Hade monsieur Kessel förut, då Tarras redogjorde för den mystiska inskriften på brevet, skrämt honom genom upphetsningen i sina blickar, skrämde han honom nu på ett helt annat vis. De tunga ögonlocken föllo långsamt ned över ögonen. Rynkorna sjönko slapt kring tinnigarna och hakan. Det gick flera minuter innan monsieur Kessel svarade. Då han äntligen gjorde det, var hans röst så trött som om han blivit tjugo år äldre.

»Mannen som steg på i Liège, mannen från

Liège, som ni kallar honom, hette så — hette van Becker. Ephialte — Efiartes, om ni vill — var det namn han skulle burit i sitt lands historia, om han fått leva. Ah, till vilka avgrunder en människa kan sjunka! Han var en bildad man, monsieur Grooth, nästan en lärd, och han tycks ha fröjdats sig på förhand åt detta namn, detta symboliska namn — den eländige, den eländige! Har ni hört talas om *T e r m o p y l e*, monsieur Grooth?»

»Naturligtvis.»

»Då vet ni kanske att fiendemassorna förgäves stormade an mot passen i Termopyle, tills en grek — en spartan — och kom och visade dem vägen att falla spartanerna i ryggen — spartanerna som försvarade hela Hellas. Och denne grek, vars namn var evigt förbannat i Greklands historia, hette Efiartes . . . Och har det ännu inte frapperat er, monsieur Grooth, att er vän mannen från Liège, van Becker, var *på väg till Tyskland?* . . . Det är inte länge sen det frapperade mig — ack, jag blinde gamle dåre! Det slog mig först för en liten stund sen, här i bilen, då ni redogjorde för vad som stod på krigsministeriets brev . . . Och nu äro vi framme i Liège.»

Tarras såg hastigt upp. Bilen hade dukit nedför en backe, över en flod och under tvenne järnvägslinjer och närmade sig de första husen i den

stad, han två dagar förut passerat i nattmörkret utan att se den.

Monsieur Kessel återtog:

»I Liège, eller om ni vill, monsieur Grooth, i Termopyle.»

VI

BÖRJAN PÅ EFTERMIDDAGEN DEN FÖRSTA AUGUSTI 1914.

Lämnande Tarras åt bestörta funderingar fattade monsieur Kessel taltuben som förband honom med chauffören och ropade en order i den. Tarras som ofrivilligt spetsade öronen förstod ingenting av vad han sade. Liksom vid förhöret med tjänstepersonalen hade monsieur Kessel begagnat sig av flamska språket.

Bilen svängde hastigt in genom förstadsgatorna upp i det egentliga Liège. Mitt emot sig, västerut, såg Tarras hus och kyrkor lyfta sig på de terassformiga höjderna på andra sidan en flod som han förstod var Maas. Bilen rusade genom arbetarkvarteren på högra stranden ned emot kajerna vid Maas. Den svängde över en bro — Pont des Guillemins, tyckte Tarras sig läsa — och upp på vänstra stranden. Tarras, som inte kände till staden, kunde följaktligen alls ej kontrollera vart det bar av. Ett ögonblick skymtade

han en byggnad, som han tyckte sig känna igen från någon fotografi — teatern, om han inte missminde sig. Därpå, just som klockorna runtom i staden började ringa ett, höll chauffören tvärt inne framför ett trevåningshus i en sidogata; vid slutet av denna skymtade Tarras en öppen plats där trafiken brusade. Monsieur Kessel gav honom en vink att stiga ur.

»Vårt lokalkontor», sade han. »Ni får vara god att följa mig, monsieur Grooth. Jean», han tillfogade hastigt några ord på flamska åt chauffören, som gjorde honnör och satte motorn i gång. Därpå slog en tung ekport igen bakom Tarras och monsieur Kessel, och efter några ögonblicks klättring i en brant, gammaldags trappa voro de inne på ett kontor där en ung man med vassa blå ögon och ett ärr i pannan satt och skrev vid ett bord. Vid monsieur Kessels inträde reste han sig hastigt upp och bugade sig. Därpå såg han frågande på Tarras, som i nästa ögonblick började förbanna den bristande språkkunskap som gjorde att han ej förstod flamska. Monsieur Kessel gav ånyo några order på detta språk, och denna gång retade det Tarras dubbelt att han ingenting begrep, ty han kunde ha svurit på allt i världen att dessa order gällde honom själv. Monsieur Kessel talade fort, men han hade icke desto mindre tyckt sig höra sitt namn, och, om han inte misstog sig alltför mycket, ordet *telefonera* i någon flamländsk form.

Därpå kom en så mycket angenämare överraskning till lisa för hans sinnen. Monsieur Kessel vände sig till honom och sade med någonting som ej var alltför olikt ett leende:

»Hur är det med aptiten, monsieur Grooth? Ni har visst blivit lurad på första frukosten?»

Tarras smålog och tänkte just förklara sig beredd till mat på ögonblicket och av rikligaste art, då han plötsligt erinrade sig någonting och rodnade ända upp i hårfästet. Kassatillståndet! Inte en centim — —

Monsieur Kessel avbröt hans generade tystnad.

»Vi ha inte någonting särskilt att göra för ögonblicket, och om ni vill göra mig nöjet att vara min gäst, monsieur Grooth! . . . För resten är det min plikt att sörja för att mina arresteranter inte svälta.»

Något tidigare på morgonen är det tvivelaktigt om Tarras kunnat sentera det skäl monsieur Kessel gav för sin gästfrihet; nu kände han det plötsligt som ett förlösande ord. Det var som om monsieur Kessel ville antyda att han nu knappast längre var misstänkt! Han skyndade sig att svara någonting, och ett par ögonblick senare voro han och monsieur Kessel åter på väg utför den branta trappan. Två hus längre bort låg ett litet kafé, och dit gingo de in. Monsieur Kessel valde ett bord längst inne i lokalen och gjorde några rekvisitioner hos kyparen.

Tarras såg sig omkring. Endast ett par bord

i det lilla kaféet voro besatta, tydligen av ämbetsmän från något verk eller bättre kontorister. Han vände sig till sin värd.

»Monsieur Kessel, skulle ni anse mig för mycket ogrannlaga om jag framställde ett par frågor?»

Det gick några ögonblick utan att monsieur Kessel svarade, och Tarras började frukta att han på nytt uppväckt misstankar. Kyparen hann med att sätta fram hors d'oeuvres och en flaska vin, innan hans värd bröt sin tystnad; och när han gjorde det, sade han blott:

»Monsieur Grooth, jag ber er att låta mig få en stunds frist, innan jag säger vare sig ja eller nej till er anhållan. Och vill ni nu vara god och ta för er — jag hoppas att jag inte fördärvat er matlust med min hemlighetsfullhet!»

Tarras skyndade sig att efterkomma hans uppmaning, och han gjorde det så mycket hellre som han kände en utmärkt aptit. Genom en hastig tanke som slog honom satte han monsieur Kessels svar i förbindelse med den order han nyss givit den unge mannen på kontoret, och händelserna visade snart nog att han ej hade orätt i sitt förmodande.

Monsieur Kessel och han hade hunnit med att expediera sina hors d'oeuvres och en omelett, då den unge mannen med de vassa blå ögonen och ärret i pannan barhuvad kom skyndande in på

kaféet. Han bugade sig för Tarras' värd och sade något som han ledsagade med ett småleende. Monsieur Kessel sade någonting till svar, fortfarande på flamska, varpå den unge mannen försvann. Monsieur Kessel vände sig med ett litet leende till Tarras.

»Nu, monsieur Grooth, om ni vill framställa era frågor, skall jag besvara dem — eventuellt.»

Tarras betraktade honom forskande.

»Monsieur Kessel, tillåt mig att börja med en fråga, som rör mitt personliga förhållande till er. Ni har telefonerat till Ostende för att höra om den delen av min historia var sann? Eller misstar jag mig?»

Monsieur Kessel nickade:

»Jag har telefonerat, alldeles som ni sade, och jag vet att den delen av er historia är sann. Ni var i Ostende i två dagar, den 29 och 30 juli och besökte en M. Salomon Grooth, som bodde på Hotel Majestic. Han reste för övrigt därifrån i går afton.»

»Aha! Har han rest, den... Nåväl, jag hoppas att ni alltså är övertygad om att jag inte är spion? Att jag alldeles ofrivilligt kommit in i en härva av äventyr! Tror ni nu på min försäkran därom?»

Herr Kessels rynkor darrade lätt — speciellt kring undre vänstra ögonlocket. Det såg nästan ut som om han blinkade.

»Monsieur Grooth, jag har uppriktigt sagt hela

tiden funnit det . . . hm, litet svårt att inbilla mig att *ni* var *spion* . . . Och jag är nu alldeles övertygad om motsatsen!»

Tarras gjorde en invärtes reflexion över det förträffliga sätt varpå herr Kessel förmått spela sin inkvisitorroll, om vad han nu sade var sant; men han aktade sig för att ge ord åt dem. Han fortsatte:

»I så fall vill ni kanske av er blotta nåd förklara mig ett par saker, som tillsvidare övergå mitt förstånd. Först och främst, varför hade denne van Becker skrivit på utsidan av brevet?»

»Ack, vem kan förklara alla underligheter en missdådare tar sig för! Kuvertet innehöll, som ni ju redan har gissat, militära hemligheter om en viss befästning . . . Van Becker var anställd i krigsministeriet, i fortifikationsavdelningen, och där hade han tillfälle nog att sätta sig i besittning av de flesta militära hemligheter om han ville. Han hade varit i ministeriet i tjugu års tid, och — — Men vem kan begripa alla de vägar som föra in på brottets bana. Eftermiddagen den 30 juli fick han order att personligen föra kuvertet som det är fråga om med inneliggande dokument till general Leman, platskommendanten här i Liège. Han kom aldrig — vi veta nu varför. Han fortsatte med nattexpressen — för att i Aachen sälja de hemligheter, som han fått i sin vård; hemligheter, av vilka hans eget fosterlands trygghet berodde . . . Det

vet jag nu genom vad han skrivit på kuvertet, bokstäverna som ni fann så mystiska. Men ni förstår att jag inte kan förklara er någonting närmare härom. Jag skulle inte förklara er så mycket som jag gör, om jag inte — nå, det gör det samma.»

Han tystnade, och Tarras, som följt hans berättelse med vidöppna ögon, kunde inte för sitt liv låta bli att inskjuta:

»Men B. 79, monsieur Kessel, vad är B. 79? Vågar ni förklara det för mig? Jag svär att...»

»Det är bra, monsieur Grooth. Après tout, det kan jag förklara utan risk. B. 79, monsieur Grooth, är såsom jag haft tillfälle att lära mig i många års tjänst, numret, tjänstenumret på den man som är chef för alla kejsardömet Tysklands spioner i vårt land... Var övertygad om att det ej är en liten personal, som lyder under tjänstenumret B. 79... Jag vet också namnet bakom numret, men det gör ju detsamma för er. Men förstår ni nu min häpnad, mitt raseri, när jag fann att Becker, att denne man, som varit anställd i ministeriet i tjugu år! — — Ah, den eländige, den eländige! På väg till Aachen för att sälja nyckeln till Belgien, nyckeln till sitt fosterland...»

»Men, monsieur — detta är den sista fråga jag ber att få göra er! — och det är den som gör hela saken så obegriplig. Van Becker var på väg till Tyskland för att sälja krigsministeriets dokument, men varför i all rimlighets

namn lät han mig taga rocken, som han bar dem i!? Jag kan förstå att han tog den av sig, eftersom det var så hett, men det är mig omöjligt att begripa hur han kunde låta mig taga den utan att protestera. Han kunde då omöjligt sova, på en sådan expedition! Kan ni förklara det, monsieur?»

Monsieur Kessel smålog egendomligt och dröjde ett ögonblick med sitt svar. Därpå sade han:

»Hur var det, monsieur Grooth, fick ni inte ett brev från min dotter? Och ligger det inte ännu öppnat i er ficka? Ni är inte alltför galant, monsieur!»

Tarras flög till så häftigt att han sköt sin stol långt bort från bordet. Brevet! Fröken Kessels brev! Han hade sannerligen glömt av det helt och hållet, så fylld av händelser hade morgonen varit! Nu mindes han plötsligt både brevet och sin bottenlösa häpnad då han fick det av Philippe. Vad i alla världar stod det i mademoiselles brev — och vad menade monsieur Kessel med att nu påminna honom om det på detta gåtfulla vis? Han stack hastigt handen i fickan och drog upp det tjocka grå kuvertet med dess namnchiffer och elegant spetsiga utanskrift. Monsieur Tarras Grooth... Han rev upp det.

Det innehöll ingenting annat än ett telegram. Ett redan öppnat telegram!

Tarras stirrade på det mörkblå pappersstycket i goda trettio sekunder utan att längre begripa

varken ut eller in. Var telegammet till honom, och varför var det då öppnat? Eller om det inte var till honom, varför sände man honom det då? Därpå vek han äntligen upp telegramblanketten; såg dess adress: M:lle Maud Kessel, Villa Aubépines, Malmège, och flyttade ögonen till sin värd. Monsieur Kessel, som iakttog honom med ett gåtfullt leende, besvarade med en kort jakande nickning den stumma frågan i hans blick; och med en ofrivillig uppskjutning av ögonbrynen öppnade Tarras det främmande telegrammet. Han läste det — och genomlöptes av en rysning av tillfredsställelse att han tidigare på dagen handlat som han gjort — bekänt allt.

Telegrammet lydde sålunda:

M:lle Kessel,

Villa Aubépines, Malmège.

Van Becker funnen mördad vid nattexpressens framkomst till Herbestal. Hans rock saknas. Var bärare av viktiga dokument. Måste stanna här för ögonblickliga efterforskningar. Enligt kontrollens uppgift saknas en av passagerarna. Tåget stannade på linjen nära Malmège. Ställ om att noggrann utkik anordnas.

J. L. K.

Med ens började den del av hans äventyr som förlupit dagen före klarna för honom. Han förstod

m:lle Kessels egendomliga beteende, allt — endast ej att han inte blivit arresterad på blotta indicier. Var det *hennes* förtjänst kanske? Var det hon som varit hans förespråkarska, trots allt? . . . Tanken på denna möjlighet sände en ny rysning längs hans ryggrad, men en rysning av angenämt slag — därpå återvände hans tankar hastigt till de mysterier som kretsade kring mannen från Liège, och han kände sin häpnad fördubblas. Mannen hade funnits mördad i Herbestal, men hur? av vem? Hur var det möjligt? Vem kunde ens ha fått tillfälle att mörda honom? De hade ju varit ensamma i vagnavdelningen — inte kunde han varit mördad innan Tarras tog hans rock; av konduktören i så fall! Det var ju rena vanvettet — Tarras tänkte just ropa det till monsieur Kessel, då denne förekom honom.

»Ni tänkte säga mig att ni inte förstår hela affären med mordet? Att den endast gör saken mera invecklad? Inte sant?»

»Ja, monsieur, ty hur i all världen kunde han mördas, medan han och jag voro ensamma i vagnen? *Jag* gjorde det vid Gud inte! Och då — varför lät han mig då ta sin rock! Hela saken . . .»

»Hela saken, monsieur Grooth, är enkel, och dock låter den som en mardröm. Den okände, som mördade van Becker, mördade en död. Enligt läkarens utlåtande hade van Becker varit död av hjärtslag i tjuo minuter, då mördaren genom-

borrade hans hjärta med sin kniv. Och alltså, monsieur — —»

»Alltså tog jag en död mans rock! En död mans rock!» Tarras stirrade full av fasa på det plagg han gått klädd i nu i två dagar. »Och — mördaren . . .»

»Ingen vet vem han är. Ingen såg honom komma, och ingen såg honom lämna vagnen. Ni vet kanske att den var den sista i tåget, och den var avspärrad framåt — nästa vagn var reserverad för en amerikansk millionärsfamilj. När mordet upptäcktes i Herbestal, var det redan för sent. André van Becker hade fått sitt straff, *in contumaciam*, kunde man säga; och om den okände mördat honom för att komma åt de papper han bar, hade han blivit förekommen på det mest underbara sätt.»

»Av mig!» Tarras' röst var ännu osäker av sinnesrörelse. »Av mig, ovetande!»

Han stirrade på sin värd, för full av häpnad för att kunna tala. Därefter kom han att tänka på något annat och sade:

»Och ni telegraferade om detta till er dotter!»

»Ja, monsieur, min dotter har varit min medhjälperska mer än en gång. Och som ni ser av telegrammet, trodde jag mig ha skäl att förmoda att hon kunde vara det speciellt denna gång. Ni hoppade av strax vid Malmège, då tåget höll där en minut, och . . .

»Och nästa morgon fann m:lle Kessel mig i sin

trädgård i den mördades rock!... Kände hon van Becker, om jag törs fråga?»

»Ja, och hon igenkände till och med hans rock, monsieur! Gjorde hon er inte en oförsiktig fråga i går afton? Han umgicks hos oss och kvinnor ha skarpt öga för sådana saker, som ni vet.»

»Sannerligen», sade Tarras med en rysning, »jag är mera förvånad över att jag inte är i fängelse än över någonting annat i den här saken! Men *nu*, monsieur Kessel, vet mademoiselle verkliga förhållandet nu?»

Till Tarras' förvåning såg hans värd hastigt bort och gjorde ett par rörelser fram och tillbaka på sin plats: det såg sannerligen ut som om monsieur Kessel skruvade sig för svaret! Äntligen sade han:

»Ser ni, monsieur Grooth, jag... Ni vet att det kommit saker emellan, som måste uppklaras — brevets försvinnande, menar jag... Enfin, jag lät min dotter sväva i okunnighet om verkliga förhållandet tills vidare. Vill ni se ett tag på det telegram ni fann i ert brev?»

Tarras efterkom hans uppmaning utan att förstå den.

»Inte på det skrivna, se på själva blanketten! Kan ni inte se någonting särskilt?»

Tarras skakade på huvudet.

»Det kommer sig av ovana. Om ni hade så mycken övning som jag i sådana saker, skulle ni genast ha sett att detta telegram varit

öppnat, innan det kom adressaten till handa!»

»Öppnat!»

»Just så. Jag märkte det av en händelse denna morgon, då jag och min dotter förberedde förhöret med er i saken — och hennes brev till er . . . Telegrammet har varit öppnat, och följaktligen finns det en spion under mitt tak i Villa Aubépines.»

»Och följaktligen var ni inte så säker på att jag var skyldig, monsieur?»

»Tvärtom, jag försäkrar er! Min övertygelse om motsatsen kom senare. Men då det befanns att brevet var borta — då ni sade mig detta, så hade jag mindre svårt för att tro er, än jag eljest skulle haft.»

Tarras erinrade sig hur pass lätt monsieur Kessel nu haft för att tro honom, men undvek att erinra därom. Hans värd återtog:

»Ni förstår att det framför allt gäller att genast, *genast* återfå krigsministeriets brev. Och därför arrangerade jag en liten komedi, som ni var vittne till men inte förstod. Jag kunde ju använt våld, företagit en tvångsundersökning, men en spion av sådant slag som denne måste vara, har man oftast svårt att komma på som innehavare av någonting graverande. Nej, jag föredrog list — ack, av nödtvång, monsieur, ty vi ha så bråttom, så bråttom! Och för säkerhets skull lät jag också min dotter ovetande spela med i komedien, som jag arrange-

rade. Jag var inte säker på att hon kunnat spela sin roll mot husets andra invånare eljest. Sedan i går tycks hon så — nå, det gör detsamma. Men det är förfärligt att sitta som jag gör nu.»

»Och varför så förfärligt, monsieur Kessel? Är det så bråttom? Ni fångar ju nödvändigt den skyldige om han är under ert tak.»

»Att han befinner sig under mitt tak, är det tyvärr intet tvivel om. Det framgick tydligt nog av min undersökning. Han eller hon har öppnat telegrammet — troligen alla telegram sedan länge, av system — och fått sina misstankar om att ni kunde vara innehavare av de stulna papperen. Smäcklåset till ert rum hade öppnats på ett så finurligt vis att det knappt efterlämnat några spår — alltså en mer än vanligt skicklig spion i mitt hus. Men låt vara att alla som finnas där nu stå under en bevakning som de inte kunna undslippa — det är förfärligt i alla fall att dessa papper, varav kanske Europas öde beror, äro i främmande händer. Ah, monsieur Grooth, monsieur Grooth, om, om — —»

Han avslutade inte sin mening. Tarras upprepade misstroget:

»Europas öde, monsieur Kessel?»

»Ja, unge man. Ni tillbringade dagen i går i lugn och ro, utan tidningar och nyheter från stora världen. Eljest skulle ni vetat . . .»

»Vad då? Kriget mellan Österrike och Serbien? Det har jag reda på. Det . . .»

»Nej, icke det, utan dess konsekvenser . . . Ni skulle vetat att Ryssland sedan i förrgår mobiliserar 25 militärdistrikt.»

»Nå, men . . .»

»Att Tyskland i går förklarades i krigstillstånd, och, vad ännu endast diplomaterna veta — —»

»Vad då?»

»Att Tyska rikets ultimatum till Ryssland avlämnades denna morgon med frist till i kväll klockan sex! Förstår ni nu, monsieur Grooth? Förstår ni varför Belgien mobiliserade i förrgår? Förstår ni, hur litet, hur fasaväckande litet tid vi troligen ha — hur överhängande faran är?»

»För Belgien!? Var det det ni menade med Termopyle?» Tarras hann knappt med att göra detta misstroagna utrop, förrän dörren till det lilla kaféet, som stått på glänt, slogs upp på vid gavel och någon kom ilande in över tröskeln. Någon i vit, luftig sommartoalett, med stora svarta ögon som voro fyllda av ångest — m:lle Maud Kessel.

VII.

PAUL OCH VIRGINIE PÅ KAFEET.

Mademoiselle Kessels entré blev brysk och effektiv. Hon tog några hastiga steg över golvet och tvärstannade därpå med ögonen vidöppet riktade mot sin far och Tarras.

»Ni — ni sitta här», mumlade hon. »Vid frukosten! . . .»

Monsieur Kessel, som rest sig upp i samma ögonblick hans dotter kommit över tröskeln avbröt henne tvärt på ett sätt som Tarras nu började känna tämligen väl till.

»Och du, vad gör du här?» ropade han. »Varför är du inte kvar på lantstället? Har det hänt något? Fort, svara!»

Tarras flyttade blicken från fröken Kessel till hennes far, förvånad (om han längre kunde bli förvånad över någonting) över upphetsningen i hans röst och halvt om halvt förberedd på överhängande olyckor. Monsieur Kessel hade skjutit

bordet åt sidan och tycktes beredd att rusa sin väg vilket ögonblick som helst.

Fröken Maud blev ännu blekare än förut inför sin fars blickar.

»Jag — jag ville höra... nyheterna... Jag var — — jag trodde — —»

Monsieur Kessels röst kom ånyo, skälvande av sinnesrörelse:

»Och därför reste du hemifrån utan vidare! Och lämnade huset åt — — Har någon av tjänarna bett att få fritt?»

Hon stirrade på honom, full av den tydligaste bestörtning.

»Någon av tjänarna — — pappa, *varför* har du inte varit uppriktig mot mig? Var det någon av dem, som...»

»Svara! Svara!» ropade monsieur Kessel hest.

»Har någon av dem bett att få fritt?»

»Nej, pappa, ingen, men...»

»Men vad? Fort!»

»Men jag tog med ett brev för en av dem...»

»Ett brev! För vem? Hit med det, genast!»

»För Philippe — han bad mig posta det i kontoret vid Place Léopold I:er — — och jag gjorde det... Det var ett stort vitt kuvert. Var det — —»

Det kom ett rytande ur monsieur Kessels hals så blodtörstigt att hans dotter förfärad sjönk ned på en stol.

»Sen när har du börjat besörja tjänarnas post?»

Vem var brevet adresserat till? Svara fort! Du måste veta det!»

Hennes enda svar var en blick som i sin stumma förskräckelse sade honom mer än nog. I nästa ögonblick flög han ut genom dörren, sparkande omkull två stolar på sin väg, och var borta, med ett dån som en fallande fura, innan Tarras eller hans dotter hunnit få fram en stavelse. Det gick en halv minut under vilken Tarras orörligt satt och såg på fröken Kessel. Äntligen kom det liv i hans lemmar, och han rusade mot dörren, genom vilken monsieur Jean Louis Kessel försvunnit. Han stirrade längs båda sidor av gatan men ingenting syntes av chefen för krigsministeriets fjärde avdelning. Han vände sig om och fann det komiska avbrottet i scenen.

Kyparen, som serverat honom och monsieur Kessel, stod framför honom med ett mycket allvarligt uttryck i sitt av naturen allvarliga flamska ansikte.

»Monsieur önskade betala?» sade han.

Tarras såg förbi honom bort på deras bord; fröken Maud satt fortfarande hopsjunken. För övrigt voro de ensamma i lokalen — lyckligtvis. Ty vad var att göra? Betala! . . . Älskvärda förslag. En tanke slog honom hastigt.

»Betala?» sade han och fixerade kyparen. »Vad menar ni? Har ni bråttom, garçon? Mademoiselle skall déjeunera.»

Kyparen retirerade, genast lugnad av de för-

krossande blickar Tarras bestod honom med, och som kunde varit värdiga både d'Artagnan och Atos. Man är icke stockholmare för ingenting.

»Jag skall strax komma med menun», sade han med en djup bugning. Tarras gick tillbaka till sitt bord.

»Mademoiselle», sade han, »det kanske dröjer en stund innan er far kommer igen. Följaktligen har jag tagit mig friheten att beställa déjeuner för er. Jag förmodar ni inte haft tid att äta i Malmège och att ni är hungrig.»

»Déjeuner!» Hon spratt till som om han väckt henne ur sömnen. »Déjeuner! Hur kan ni tro att jag kan äta — nu. Nu! Då — —»

»Jag vet vad ni menar, åtminstone något så när. Men vad vill ni göra?»

»Söka upp min far, hjälpa honom att gottgöra följderna av min . . .»

»Av er godhjärtenhet. Det vore en utmärkt idé, men ni får ursäktas att jag tror monsieur Kessel helst arbetar ensam för tillfället. Var lugn för att han är mannen att ställa allt till rätta, om någon är det. Och så är där en annan sak, ser ni.»

»En annan sak?»

»Ja, monsieur Kessel glömde att göra upp räkningen innan han gick. Det var han som bjöd. Och jag har inte en centim.»

Hon stirrade på honom.

»Inte en centim! Och så vill ni bjuda mig på

frukost! Jag» — hon öppnade hastigt en liten handväska, såg i den och lät den därpå sjunka med förfärad min. »Jag...»

»Ni — jag förstår. Ni har inte heller haft tid att ta med er pengar. Vi äro följaktligen fast på kaféet här. Och då är det ju min tydliga plikt att bjuda er på frukost — helst när er far var vänlig nog att bjuda mig. Ett ögonblick — inga invändningar, här kommer kyparen.»

Hon såg på honom och brast plötsligt i skratt, det första han hört från henne på en evighet, tyckte han. Han medgav, förstås, att det lät något hysteriskt. Men utan att göra några vidare protester tog hon matsedeln från den nu exemplariskt artige upppassaren och valde ut ett par rätter. Kyparen försvann, och hon vände sig åter till Tarras.

»Men ni, monsieur Grooth, hur kommer det sig egentligen att ni sitter här? Att min far bjudit er på frukost, som ni säger?»

»Mademoiselle, jag vet ingenting närmare om skälen härtill. Troligen var monsieur Kessel hungrig — måhända ville han ha mig under uppsikt. Kanske hade han fattats av medlidande med mig. Medgav att ödet behandlat mig orättvist!»

»Hur så? På vad vis?»

»Mademoiselle! Ni vet säkert att jag varit så nära fängelse och värre saker som man gärna kan

utan att ha överträtt lagen. Jag har ett brev från er i fickan, som — —»

Hon smålog svagt.

»Nå, och nu?»

»Nu, mademoiselle? För närvarande är jag som Cesars hustru — inte ens misstänkt. Monsieur er far telefonerade till Ostende.»

»Till Ostende?»

»Ja, och förhörde sig om detaljerna i den historia jag berättat honom. Gudskelov fick han dem bekräftade.»

»Och nu är ni alltså fri?»

»Ja, mademoiselle, det tror jag — d. v. s. så när som för kyparen.»

»Men min far har bjudit er, monsieur!»

»Och jag er, mademoiselle!»

Hon skrattade, denna gång alldeles naturligt. Tarras började bli fullkomligt lätt om hjärtat igen. Han hade redan glömt de allvarliga detaljerna i sitt äventyr för henne, och var mer tillfreds med livet än han varit på länge. Tyvärr hade fröken Kessel inte glömt situationen i övrigt för honom; men Tarras var för ung att lägga märke till denna skillnad och formulera en pessimistisk maxim därav.

Hon började se rakt framför sig med en blick som påminde om chefen för krigsministeriets fjärde avdelning — möjligen ärvd efter honom. I varje fall inverkade denna blick inte så på Tarras då den kom från henne som när han sett den

i herr Jean-Louis Kessels ögon. Han slukade henne ogenerat med ögonen, utan att hon tycktes lägga märke till det; tills hon plötsligt såg på honom och med nervös, halvt gråtfärdig röst började:

»Varför — varför kunde inte min far vara uppriktig mot mig? Varför ville han att jag skulle spela en roll som jag inte kände till? Vem vet vad det kan bli för följder? *Tror* ni att han får igen brevet, monsieur Grooth?»

»Jag är övertygad, mademoiselle, att om någon kan skaffa det till rätta, så är det er far. Ni har ju varit hans medhjälperska förut; ni känner honom ju. Bliv bara inte nervös, mademoiselle.»

»Men ni vet inte hur bråttom . . .»

»Jo, jag vet. Åtminstone tror jag det. Monsieur Kessel var god nog att upplysa mig om en del av detaljerna i mysteriet.

»Ah!» Hon betraktade honom med åtskilliga nyanser mera tillförsikt i blicken. »Då är han nog säker på att få igen papperen.»

»Säkert, mademoiselle.»

Kyparen, som anlände i detta ögonblick, gjorde en paus i deras samtal, markerad av en liten flaska vitt vin, en vattenkaraff, en äggrätt och något smör och bröd. Han försvann med en dubbelbugning; och Tarras utbrast halft ofrivilligt:

»Och alltså var det Philippe som hemligheten kretsade om i Malmège!»

Hon såg upp.

»Jag kan inte förstå det. Han har varit i vår tjänst i nio år.»

»Och mannen från Liège hade varit i krigsministeriet i tjugu.»

»Mannen från Liège! Vem menar ni?»

Det finns med visshet få situationer som äro angenämare för en ung man än då han får tillfälle att briljera med sitt vetande inför en kvinna som gjort intryck på honom och som han önskar göra intryck på; tillfälle att avslöja hemligheter, som hon inte anat, och speciellt om dessa hemligheter beröra hennes intressen så som de mysterier, som hängde samman med mannen från Liège, berörde fröken Mauds. Följaktligen var det inte mer än naturligt att herr Tarras Grooth i ett ciceronianskt anförande på en god halvtimme — troligen hade Cicero gjort mer av det — utlade mysteriet van Becker och vad han visste därom för fröken Maud Kessel. Då hennes frågor och hans förklaringar äntligen voro slut, återvände deras tankar av en gemensam impuls till hemligheten med brevets försvinnande, och de sade, nästan i munnen på varandra:

»Och alltså har Philippe varit spion!»

»Och alltså har Philippe också varit spion i Villa Aubépines hos er far. Och vad mera är, mademoiselle, i många år.»

»I många år?»

»Er far trodde det åtminstone — han var över-

tygad att alla telegram och brev öppnats av princip.»

Hon genomfors av en rysning.

»Och i går, då han läst min fars telegram, satte han er i sammanhang med det och...»

»Och tog sig in på mitt rum på natten och stal brevet under min huvudkudde. Jag hade lagt det under huvudkudden, mademoiselle.»

»Att han inte mördade er!» Hon ryste åter.

»Han var slugare än så. Och tänk att sedan fundera ut en sådan plan som att låta er befordera brevet vidare, då han själv kunde frukta att han var misstänkt! Ni lade verkligen inte märke till adressen på hans brev?»

»Nej, jag tänkte på — jag tänkte på så mycket annat.»

Tarras överväldigades av en oemotståndlig impuls. Med vad man på militärspråk kallar en direkt frontattack sade han oförberett:

»Mademoiselle, varför kom ni egentligen? Hit till Liège, då er far...»

Han tystnade, lika oförberett som han börjat; men om han gjort det av beräkning, för att ge henne tillfälle till förklaringar, var det förgäves. Det uppstod en paus, under vilken Tarras åtskilliga gånger lyfte sina ärliga, svenska, grå ögon till hennes svarta franska, för att lika ofta flytta dem just då dessa svarta ögon beslöto sig för att besvara hans blick. Slutligen då denna paus

höll på att bli över en minut och tolv sekunder för lång, sade fröken Kessel något lamt:

»Varför jag kom — är ni missbelåten med det?»

Onekligen innebar denna genfråga ett uppslag till konversation, diverse möjligheter för herr Tarras Grooth att öppna ett replikskifte, någonting i stil med vad hans läsning om *l'ancien régime* lärt honom var det oupphinnliga idealet hos folk av gallisk extraktion. Emellertid är en annan sak lika säker som det faktum att dessa möjligheter funnos, nämligen att herr Grooth fullkomligt försummade dem. Det gick ännu några sekunder under vilka deras blickar turade om att mötas dels i hastigt utkämpade frontangrepp, dels i reträtt-pauser vid den neutrala punkt som erbjöds av hennes vinflaska. Till slut möttes de på allvar och Tarras sade till sin förvåning:

»Nå, men hur tror ni nu det går med Philippe?»

(Ty vad han tänkt säga var:

»Var ni möjligen orolig för mig, mademoiselle? Var det därför ni kom?»))

Och hon hann med att säga:

»Philippe reder sig förstås! . . .» innan hon hejdade sig och fick sagt:

»Jag menar, Philippe blir naturligtvis fasttagen. Alla i villan äro under sträng bevakning. Men om vi inte ha brevet, så . . . Vad kunna vi göra mot honom?»

Tarras svarade ingenting härpå. Hon tillade:

»Har inte min far sagt er någonting om det?»

»Jo, men jag förstod inte riktigt, vad han...»

»Ni förstår väl, det var hans plan att insöva alla i säkerhet, att få den skyldige att förråda sig. Det är ju så bråttom. Jag förstår det nu, men... Ack, varför var han inte uppriktig mot mig!»

Tarras kom plötsligt ihåg någonting hennes far sagt vid deras lunch, och innan han hunnit betänka sig, slapp det ur honom:

»Er far sade, att sedan i går var ni så...»

»Så — vad?»

»D-det sade han inte», stammade Tarras generad.

Hon såg på honom, mystifierad, och tycktes fundera. Plötsligt såg Tarras henne bli röd på kinderna och kände själv en lustig känsla i ryggraden. Ty han erinrade sig plötsligt det faktum (som han glömt då han gjorde sitt sista yttrande), att det var i går *han* anlänt till Villa Aubepines. Därpå började hon hastigt tala igen.

»Nu, *monsieur Grooth* (tonvikt på *monsieur Grooth*), nu måste jag förstås tro att det var ni som var den skyldige. Hur skulle jag kunnat annat? Om min far sagt ett ord — — »

Tarras, som förut denna morgon föga dokumenterat sig för diplomatiska värdigheter, såg blixtnabbt sin chans.

»Och därför kom ni? Var det därför ni kom... fröken Maud? För att söka rädda mig?»

Han hejdade sig, något osäker på rösten,

och hon såg hastigt bort. Det uppstod en ny paus, innan Tarras tillade:

»Vi hade ju knappt varit här mer än en timme, er far och jag. Ni måste ju ha rest nästan genast» — — Därpå kom det åter en av de pauser som tycktes bestämda att uppstå i deras konversation. Om den var tyngande för någon av parterna är det emellertid visst att denna part ej var herr Tarras Grooth. Han njöt för ögonblicket samma ljuva känslor som vid många tillfällen hemma i Sverige måste ha fyllt de fåtaliga professorer han tenterat för. Till slut sade hans vis-à-vis, med ögonen uppmärksamt granskande en vinägerflaska i bordsstället:

»Jag — jag kunde inte tro att ni var brottslig.»

»Och varför inte?» Tarras beredde sig skyndsamt att söka undgå det misstag man med rätta tillvitat Hannibal — att segra, men icke begagna sig av segern. »Varför kunde ni inte tro det... fröken Maud? Alla indicier...»

»Jag vet», avbröt hon beslutsamt hans påbörjade självanklagelse. »Men jag sade mig ända från början att ni såg för barnslig ut för att vara den skyldige.»

Eheu, fugaces! Snabbt förbiglidande äro segerns sekunder, flyktiga som gaseller, som skumbubblor, som orättfångna pengar. Vem kan hålla dem kvar? En ytterst liten torva välter triumfvagnen. Och till vad gagnar det att göra sig före-

bråelser, tänka på vad man skulle ha gjort, borde ha sagt? Till ingenting alls; och om herr Tarras Grooth för ögonblicket ej fick tid att formulera sina känslor så avrundat som man här gjort det för honom, var han ursäktad på två sätt. Ty nästan i samma ögonblick som fröken Kessel, med en kringgående rörelse, berett honom detta nederlag, stod kyparen vid deras bord. Redan för en rundlig tid sedan, då Tarras ännu berättade om mannen från Liège, hade han serverat fröken Kessels sluträtt — längesedan expedierad — och nu sade han:

»Et après, m'sieur dame?»

Tarras såg hastigt upp på honom, därpå på klockan på väggen mittemot. Den visade nära fyra; kyparens ansikte växande oro. Nära fyra; monsieur Kessel hade varit borta i nästan två timmar. Hur hade de kunnat gå så hastigt och vad skulle han göra? Ett ögonblick tänkte han — ännu något bitter i hågen mot henne — på att be att få lämna sitt cigarrettfodral i pant; därpå tänkte han närmare på det bråk som med säkerhet skulle bli följd; därpå, med en hastig inspiration, på kaffe.

»Après?» sade han. »Önskar ni kaffe, mademoiselle?»

Hon tvekade ett ögonblick. Sedan, med en glimt i ögonvrån:

»Iskaffe, då, om ni . . .»

»Garçon, två iskaffe», sade Tarras med en fast blick på den tjänande brodern.

Den tjänande brodern upprepade, kuvad för minuten:

»Två iskaffe»; och tillade därefter med lägre röst medan han avlägsnade sig:

»Till en franc och tjugufem centimer stycket.»

Tarras hörde och företog i tankarna en hastig taxering av sitt cigarrettfodral... Han vände sig till henne, och sade:

»Vi få hoppas att er far kommer snart, mademoiselle.»

»Annars?» sade hon.

»Annars — ja, ni känner bättre till förordningarna i landet än jag. Jag tror vi äro skyldiga fjorton francs.»

»Med iskaffet?»

»Nej, utan.»

Till Tarras' förtret brast hon i ett skratt som varade tills kyparen kom med det beställda kaffet. Han placerade det framför dem med en överdrivet artig gest och fördrev en minut i närheten av deras bord i den tydliga avsikten att ge dem tillfälle att be att få betala. De försummade detta tillfälle; och efter ett par Atosblickar från Tarras försvann den tjänande brodern ånyo bort till salens bakgrund, där han bakom ett nummer av *Indépendance Belge* etablerade en vaksam utkikspost. Tarras såg på fröken Kessel. Hon hade åter börjat skratta tyst för sig själv. Tarras greps av

en surmulen och oädel lust att hejda detta skratt och sade:

»Det ser ut som om er far hade svårt att skaffa brevet tillbaka, mademoiselle.»

Det var simpelt sagt, och Tarras ångrade sitt yttrande i samma ögonblick han gjort det. Men fröken Kessels skratt upphörde underligt nog inte efter det. Det tilltog tvärtom i hjärtlighet, under det Tarras med högst förbluffade miner stirrade på henne utan att säga någonting. Lockad av det glada ljudet gjorde kyparen en lov över golvet med ögonen uppmärksamt bespejande dem. Tarras tillkastade honom en ursinnig blick och såg till sin förskräckelse att detta sätt att hålla honom i schack började förlora effekten. Kyparen vände endast sitt flamska ansikte mot väggklockan med ett minspel, värdigt en biograf-skådespelare, och började därefter fixera Tarras med händerna på ryggen. Efter en kort men het kamp vände Tarras bort ögonen och lutade sig mot fröken Kessel för att på alla betingelser få en konversation i gång. Hon hade iakttagit honom i smyg, och till hans förvåning förekom hon nu hans önskan.

»Ni börjar bli ängslig, monsieur Grooth?» sade hon. »Var lugn, min far kommer nog snart.»

Tarras såg bönfällande på henne.

»Mademoiselle, förlåt mig vad jag nyss sade. Jag var ett kräk. Ni har varit så vänlig, så oför-

tjänt vänlig mot mig, och ni är i en svår situation — och jag — —»

Han avbröt sin stammande ursäkt, men hans ärliga svenska, grå ögon utfyllde den — säkerligen bättre än hans ännu diplomatiskt oskolade tunga kunnat göra det. Och underligt nog mötte dessa ögon denna gång hennes svarta franska; för ett par sekunder var det som han sett rakt in i henne, och det började plötsligt bulta i hans tinningar. Så hörde han henne tala och sig svara, och efter en obestämt lång tid märkte han vad de talade om: Villa Aubépines, och att hon berättade honom detaljer ur sitt liv. Han hörde på, anammande alla hennes ord i sitt hjärta; tills hon efter en stund fick samtalet in på honom, och det var han som talade om sig själv, om sitt liv i Sverige, vilket land hon var ytterst nyfiken på, om sina framtidsplaner, som hon åhörde utan att småle, och om onkel Salomon . . . Ja, till sist även om onkel Salomon. De hade glömt världen omkring sig — åtminstone Tarras; rummet och tiden. Plötsligt erinrades de emellertid på nytt om bådadernas existens, speciellt den senares, varpå så många stora filosofer ha tvivlat. Den tjänande brodern stod ännu en gång vid deras sida, nu rak, blek, en krävande skugga.

»Monsieur dame, klockan är halv sex . . . Monsieur dame, jag måste gå. Monsieur dame!»

Tarras, som varit hundra mil borta från Liège, kaféräkningar och dylika vardagsting, flög till

som för en bomb. Han såg på den tjänande broder. Hans ansikte var kallt och hårt som sfinxens; ej den ringaste tvekan, ej ett spår av medlidande. Han såg på sin unga vis-à-vis och fann henne för första gången se olycklig ut. Han vände åter blicken till den tjänande brodern. Hur var det skalden sade? Tryck själva den valkiga handen och ej blott en penning i den. Hu! Han darrade och sträckte handen till den ficka där han förvarade sitt cigarrettfodral.

»Garçon...» stammade han.

»Monsieur? Räkningen? Sjutton francs och femtio centimer, monsieur. Voici.»

En omsorgsfullt skriven nota placerades under Tarras' ögon; den kunde ej varit prudentligare utarbetad av chefen för Belgiska Riksbanken.

»Garçon», stammade Tarras åter. »Jag har ett cigarrettfodral... Jag har glömt... Enfin, jag finner att jag glömt mina...»

»Monsieur?!» Kyparens röst var kallare än det iskaffe som figurerade på hans räkning med två francs och femtio centimer.

»Förstår ni inte, garçon, för fan? Min börs... sacré bleu, vad skall jag säga... ni måtte väl begripa... Jag har ett cigarrettfodral här; vill ni...»

Tarras hann inte att sluta sin stammande och skruvade fras, och kyparen icke att ge ljud åt det utrop som skälvde på hans läppar likt droppen ytterst på en gren, då dörren till kaféet flög

upp med samma fart som den smällt igen tre och en halv timme förut och monsieur Jean-Louis Kessel kom inrusande, med sin gråa sommarkostym nedsolkad av damm långt upp på byxor-na och skrynkligare än någonsin.

VIII.

SLUTET PÅ EFTERMIDDAGEN DEN FÖRSTA AUGUSTI 1914.

Men en gemensam impuls flögo fröken Maud och Tarras upp från sina platser; och medan hon föll sin far om halsen (vilket Tarras för visso haft lust att göra, men underlät), ropade de båda så gott som med en röst:

»Nå, och vad?»

»Hur har det gått, monsieur?»

Men de behövde knappt avvakta ett svar i ord för att se hur det gått. Monsieur Jean-Louis Kessels drag uttryckte för första gången sedan morgonen hel och fullständig belåtenhet. Rynkorna ryckte kors och tvärs över hans stora ansikte; hans stubbade grå mustasch stretade som morrhåren på en spinnande katt, och hans kolsvarta ögon lyste. Utom att svara på deras utrop gjorde han sig lös ur sin dotters omfamning, sköt en stol fram till bordet och sjönk ned på den med en lång suck av tillfredsställelse. Tarras och

fröken Maud följde hans exempel; och ett ögonblick var det tyst och de hade alla glömt, att de ej voro ensamma.

Men endast för ett ögonblick. Då den tjänande brodern såg sig på detta vis försummad och ej utan grund kunde misstänka att nya orgier utan motsvarande ekonomisk säkerhet skulle börja, ingrep han beslutsamt själv i ärendenas behandling. Just i samma ögonblick som chefen för krigsministeriets fjärde avdelning öppnade munnen för att svara på sin dotters och Tarras' frågor, lades en fast hand på hans axel.

»Monsieur, s'il vous plaît! Ni och denne herre (en gest med tummen åt Tarras) och madame ha en liten nota. Klockan är snart sex. Jag måste gå, monsieur. Sjutton francs och femtio centimer. Ni har suttit här sen klockan ett, monsieur.»

Han gjorde en paus och ställde sig i kallt avvaktande ställning. Det låg ett bittert leende kring hans munvinklar som tydligare än ord tolkade hur ringa förhoppningar han hade på att få de sjutton francs och femtio centimer han omnämnt. Monsieur Kessel hejdade sig i sitt tillämnade yttrande och stirrade på kyparen, Tarras och sin dotter. Därpå flög en obeskrivlig grimas över hans ansikte, och han brast ut i ett dånande gapskratt — just det skratt som Tarras skulle väntat sig av honom, men som han förut under dagen väntat förgäves på. Kyparens rygg blev nästan konkav, och hans leende bittert

som galla. Tarras rodnade generat. Fröken Kessel kastade en snabb blick på honom och lutade sig fram till sin far, tydligen för att giva förklaringar. Men denne vinkade avvärjande åt henne, med tårar i ögonen av skratt, och fick äntligen handen i västfickan, varifrån den kom tillbaka med ett par louisdoror. Han lade en av dem på bordet; kyparen störtade sig över dem med samma iver som lejonen på Roms arenor torde ha utvecklat mot sitt kristna byte; växlade, fick drickspengar och försvann. Monsieur Kessel torkade sig i ögonen och såg på Tarras och sin dotter.

»Jag var efterlängtd, hein, monsieur dame? Jo, ni äro några snygga figurer! Ni, monsieur Grooth, knappt har ni undsluppit fängelse på morgonen förrän ni tangerar det igen på eftermiddagen! Zechprellerei, eller vad heter det på ert språk? Jag kunde tänka mig jag var efterlängtd, Maud, min flicka?»

»Du är i gott humör, pappa. Hur . . . har det gått med . . .»

»Allt i tur och ordning! — Eller skulle ni möjligen ha fördrivit tiden så väl att ni glömt längta efter mig?»

Han betraktade dem, plirande som en *père noble* av gamla skolan. De underläto att ge något erkännande åt hans teaterimitation, åtminstone Tarras. Monsieur Jean-Louis Kessel gjorde en grimas och drog fram en cigarr ur en

ficka i sin skrynkliga rock. Han tände den och återtog:

»Nå, hur är det, monsieurdame? Har ni lust att höra hur det gått mig medan ni suttit här? Det har varit upplevelser! Vad är det man säger om att leta efter en knappnål i en höstack? Försök att leta reda på ett brev utan att veta adressen på det, om ni tror det är lättare! Ah!»

Hans dotter avbröt honom.

»Då har du brevet, pappa?»

Herr Kessel skakade på huvudet.

»Nej, jag har inte brevet.»

Tarras och fröken Kessel reste sig halvvägs upp från sina stolar och stirrade på honom, alltför häpna för att säga någonting. Till slut mumlade fröken Maud:

»Du har inte brevet! Och i alla fall sitter du här, och . . .»

»Och är obehaglig mot dig, mitt barn, eller hur? Nej, jag har inte brevet, men jag kommer att ha det inom en timme. Närmare bestämt klockan sju, då herr Maillart kommer hem.»

»Herr Maillart?!» Det var fröken Kessels utrop. »Vem är . . .»

»Vem herr Maillart är? En hederlig — det vill säga en ohederlig — handelsagent, som jag aldrig hört talas om förrän i eftermiddag. Han är fyrtiotvå år gammal, bor i Rue Joncquières och har börjat anlägga helskäg för två veckor sen. Där

har du detaljerna om herr Maillart, såvitt jag vet dem för tillfället.»

»Och när han kommer hem, får du brevet? Hur?»

»Får — hm, ja, på ett eller annat vis! Ja, när han kommer hem; klockan sju.»

»Och du måste vänta till dess?»

»Tyvärr, ja. D. v. s. jag kunde få det förr, om jag ville använda onödigt våld. Huvudsaken är att jag vet var det finns.»

»Och var finns det?»

»För ögonblicket i herr Maillarts brevlåda.»

Tarras och fröken Kessel stirrade mållösa av förvåning på chefen för krigsministeriets fjärde avdelning. Hans ansikte hade åter anlagt den buddhistiskt ogenomträngliga mask, Tarras hade skäl att minnas sedan morgonen. Det var tydligt att han njöt i fulla drag av sin lilla triumf inför dem. Till slut, då han fann pausen tillräckligt lång, upprepade han:

»Ja, just i herr Maillarts brevlåda. Ett förträffligt förvaringsställe, monsieur Grooth! Ni har haft brevet — ni vet att ni inte kunde behålla det. Min dotter — min dotter var för godhjärtad. Hon kunde inte heller behålla det. I herr Maillarts brevlåda däremot vilar det i ostörd trygghet.»

»Men», ropade Tarras, »ni sade ju det var så bråttom, monsieur. Varför tar ni inte...»

»Varför tar jag inte brevet ut ur herr Maillarts brevlåda, tänkte ni säga, monsieur Grooth?» Herr

Jean-Louis Kessel plirade för sig själv. »Tja... ser ni, jag skall i alla fall taga herr Maillart och då! Att två gånger gå samma väg, ni vet. Var lugn, brevlådan är under bevakning. Det är för övrigt en förträfflig brevlåda, av stål, fastnitad på insidan av en gammal ekdörr, och att taga någonting ur den skulle endast gå för sig om man gjorde inbrott i herr Maillarts hus. Nu kommer herr Maillart hem klockan sju, och då vi i alla fall skola taga honom, som jag sagt er!... Och då jag vet var brevet är, är det ju inte längre bråttom.»

»Och Philippe?» Det var fröken Kessels inkast. Hennes far sände ut en röksky ur sin cigarr.

»Philippe? Du vet ju att hela villan stått under bevakning sedan i morse. Ni hörde mig visst telefonera om det, monsieur Grooth, innan vi gingo upp för att undersöka ert sovrum. Var och en som lämnade villan skulle skuggas och arresteras. Men Philippe överlämnade jag särskilt åt Gaston att arresteras, nu i eftermiddag, innan jag gav mig åstad på jakt efter brevet.»

»Gaston?» frågade Tarras hastigt.

»Mannen ni såg på vårt lilla kontor, monsieur Grooth, med ett är i pannan. Vid det här laget är monsieur Philippe med säkerhet i handklovar.»

»Nå, men brevet, pappa! Hur —»

»Brevet? Du medger att det inte var någon alltför lätt uppgift du gett mig, hein, min flicka? Och ni, monsieur Grooth? Ett brev, postat en

god halvtimme förut, och som jag varken visste namn eller bestämmelseort på! Vad var det jag sade nyss om en nål i en halmstack? Man vet ju i alla fall hur nålen ser ut. Jag fann Jean vänta med bilen där jag sagt till honom, och vi förlorade inte mycket tid på vägen ut till postkontoret vid Place Léopold I: er. Gudskelov att Maud hade postat det på ett bikontor, åtminstone! Postmästaren var inte över sig hövlig — det dröjde fem minuter innan det gick upp för honom att hans utsikter till befordran berodde på att han visade sig tillmötesgående. Jag trodde nästan att karlen var medbrottsling — nåja, kanske var jag också litet upphetsad.»

Herr Kessel stirrade ett ögonblick på Tarras, som hastigt såg bort.

»Ja, det är ju möjligt att jag var litet upphetsad. Hur ville jag, att han skulle ta reda på ett brev åt mig, när jag varken kunde säga vem det var till eller hur det såg ut? Trodde jag att han kunde trolla? Trodde jag att han ingenting hade att göra? Vilde jag undersöka hela posten själv? Alldeles mot reglerna, men var så god! Var så god! Det var slutet på min konversation med postmästaren; så blev jag insläppt i sorteringsrummet. Ni frågar er hur jag tänkte bära mig åt för att finna något där? Jag frågade mig det själv; men trots allt hade jag en liten ledtråd. Jag visste att jag en gång för mycket länge sen sett Philippes stil på ett brev som han

returernat till mig (säkerligen efter att ha öppnat det), och jag har tämligen gott minne för handstilar . . . Och en annan sak, jag visste *hur mycket krigsministeriets brev vägde!* Det vill säga på ett ungefär — och om Philippe sänt alla papperen i ett brev, *om*, ja! då borde jag kunna spåra upp det! Det måste väga minst fyrtio gram; och vad är fyrtio gram? Dubbelt porto!

Det var mina ledtrådar, lilla Maud, och du kan vara övertygad att jag vägde alla brev på kontoret på guldvåg, och att jag stirrade mig blind efter Philippes stil. Det tog två timmar innan jag var färdig — och då stod jag precis lika långt som två timmar förut. Det fanns inte spår av något brev med en stil som liknade Philippes!

Jag kan säga dig, lilla Maud, att jag var inte god att råka ut för just då. Tror ni mig, monsieur Grooth? Fråga annars postmästaren. Ah, den fördömde postmästaren! Om inte ödet hade hjälpt mig! Vet ni vad som hände sedan jag rotat igenom tre eller fyra hundra brev inne på kontoret? En av brevbärarna kom fram till mig och sade (tydligen hade postmästaren pratat bredvid munnen också): 'Var det ett brev till något annat distrikt ni letade efter, monsieur? Det kunde inte vara till vårt distrikt?' Jag stirrade på honom som en galning, lilla Maud, om du vill tro mig. — 'Karl?' skrek jag. 'Hur i — — hur kan jag veta till vilket distrikt brevet skulle, när jag inte vet adressen? Vad menar ni, karl?' — 'Seså,

monsieur', sade han, 'bliv inte ond. Jag tänkte bara säga er att lokälposten i distriktet bars ut just då ni kom.'

Ah, bon Dieu, som jag måste ha vrålat till, när jag hörde vad karlen sade! Ah, mille tonnerres! Postmästaren kom inrusande — att jag inte slog ihjäl honom! Posten utdelad! Posten utdelad, och med säkerhet just det brev som jag var på spaning efter — nom de tous les diables. Jag minns inte vad jag ropade åt postmästaren, innan jag blev så lugn igen att jag kunde tänka. Och då kommer samma karl — han skall ha plats i min kår så visst som jag lever! — fram till mig igen och säger: 'Monsieur har väl *ingen* aning om hur brevet såg ut, som monsieur letar efter? Det var jag som bar ut lokalposten, och det var knappt ett dussin brev...' Han hann inte sluta förrän jag tog honom i famnen och började ropa till honom allt vad jag visste. Och voilà! så skedde undret! 'Ett brev på minst fyrtio gram? Fanns bara ett i min post, monsieur.' — 'Stilen, såg ni stilen, karl? Stor, uppåtstående, så här?' — 'Jag såg den, monsieur; den var precis som ni säger. Vad mera var, monsieur (hör på, monsieur Grooth, hur ödet kan leka med oss!), jag såg en slags stämpel på baksidan, sådan som pappershandlare låta trycka på sina varor.' — 'En stämpel! Ni säger en stämpel! Vad stod där? Fort, säg vad där stod!' — 'Malmège, monsieur, och ett namn, Tissandier:

eller någonting. Jag hade ingenting att göra i middags och jag tittade på det där brevet rätt noga . . . Det var adresserat till herr Maillart, Rue Joncquières 16. Han brukar aldrig komma hem före sju. Ni kan säkert få tillbaka ert brev, monsieur.'

Ah, om mannen vetat, vad han sade, då han sade detta! Tissandier, papershandlaren i Mal-mège, Maud! Det fanns inte längre någon tvekan! Det gällde bara att få fatt herr Maillart, död eller levande! Jag kysste postmannen på båda kinderna, rusade bort och var på Rue Joncquières inom två minuter. Jag vågade knappt tro att postmannen hade rätt, att denne Maillart inte kom hem förrän sju, att brevet låg i hans brevlåda. Men det var sant. Gendarmen som patrullerade på gatan, svor på att inte en människa gått in i n:r 16 på hela eftermiddagen, sedan postmannen varit där — det är ett envåningshus, som tillhör denne Maillart — och han berättade mig allt vad jag ville veta om herr Maillart. Jag har redan låtit er höra det. Maillart är ungtkarl, handelsagent, och tros vara rik. Naturligtvis är det en skurk. Men nu har jag nog vakt ute för att fånga tio man, och . . . nåväl, Maud, vad säger du? Vad säger ni, monsieur Grooth?»

Monsieur Kessel såg med nästan barnslig stolt-het från sin dotter till Tarras och tillbaka till henne igen. Tarras kände knappt igen honom längre sedan morgonen denna händelsedigra

första augusti. Mer än någonsin påminde han om en gammal elefant som väntar på erkänsla för något välgjort trick. Han behövde inte heller vänta förgäves. Fröken Maud, som hört på hans berättelse med lågande ögon, skyndade sig likaväl som Tarras att ödsla beröm på chefen för krigsministeriets fjärde avdelning (»ah, pappa! det skall vara du!» — »jag visste det hela tiden, monsieur!» — »jag skulle vilja se Philippes min när du presenterar honom för hans herr Mail-lart!») — då dörren till kaféet rycktes upp, och den unge man visade sig som Tarras sett på morgonen på kontoret, Gaston, mannen med de blå ögonen och ärret i pannan.

Monsieur Kessel lösgjorde sin hand från sin dotters båda och snurrade stolen runt mot den nykomne. Tarras, som likt sin värd stirrade på denne, greps av en olycksbådande aning. Den unge mannen var tydligen utom sig av upphetsning; hans hår hängde i oordning ned över pannan, där ärret lyste blodrött, och hans ögon hade mist den vassa blick som de haft på morgonen. Inför monsieur Kessels tvära helomvändning på stolen blev han lika blek som han först varit röd. Han försökte tala, men det gick en fjärdedels minut innan något begripligt ljud kom över hans läppar. Till slut blev det till en hes stämning:

»M-monsieur . . . m-onsieur Kessel . . .»

Chefen för fjärde avdelningen hade rest sig upp från stolen.

»Vad är det, Gaston? Var har ni Philippe?»

»M-monsieur... han... han...»

»Ut med språket! Menar ni att han undkommit? Säg inte att han undkommit, Gaston!»

Den unge mannen blev blekare än ett lik och raglade baklänges inför monsieur Kessels blick — en blick och en monsieur Kessel, som Tarras inte längre hade någon svårighet att känna igen. Det rosslade hest ett par gånger i hans strupe, som tydligen var för hopsnörd av förskräckelse för att längre göra tjänst. Fröken Maud skyndade upp från sin plats och drog just i rätta ögonblicket en stol bakom den olycklige Gaston, som sjönk samman därpå med slutna ögon. Det var tydligt att han höll på att svimma. Monsieur Kessel vände sig bort med en tigersmörning; rynkorna darrade fram och tillbaka över hans ansikte som vågor som jaga varandra. Därpå kom det småningom liv i Gaston, och han reste sig från stolen, ännu ostadig på benen. I bakgrunden av kaféet såg Tarras värdinnan och en piccolo som förvånade slukade uppträdet med ögonen.

»Monsieur Kessel», mumlade Gaston, »döm mig inte ohörd — låt mig förklara vad som skett. Mannen — Philippe — hade redan lyckats smyga sig förbi en av vakterna när jag kom (Henri, ni vet, den sömnige flamländaren), och hade

kommit ut i parken kring er villa. Jag fick genast upp skallgång och vi skulle ha fångat honom, om — om han inte skjutit tre av mina karlar och räddat sig upp i en bil som väntade ute på landsvägen... Det gick på mindre tid än en halv minut, monsieur... Vår bil stod borta vid huvudingången, och... Monsieur, jag tar avsked i morgon, om ni...»

Monsieur Kessel avbröt honom med en tvär handrörelse, brutal som ett yxhugg.

»Avsked, prat!» ropade han. »Vilka voro de tre han sköt?»

»Paul Ducos, Jean Martin och Henri...»

»Flamländaren? Förträffligt — när man glömmet sin plikt. Var glad, unge man, att jag skött mina uppgifter bättre än ni. Vi ha Philippes brev, om vi inte ha honom själv — var glad för det.»

»Ni — ni har brevet, monsieur?»

»Jag skall ha det om en kvart. Ingen tid till förklaringar. Klockan är tjugu minuter i sju, och det är klockan sju vår vän Maillart kommer hem. I väg. Ni följer med, Gaston.»

I djup tystnad lämnade monsieur Kessel och hans sällskap det lilla kaféet. Några steg längre uppåt gatan, framför trevåningshuset, där monsieur Kessels lokalkontor var beläget, flämtade en bil av samma typ som den som på morgonen burit Tarras och hans värd in till Liège. Man tog plats i den, och sedan monsieur Kessel tillropat chauffören ett kort: Rue Jonequières, bar det av.

Tarras utbytte en hastig blick med fröken Maud. Hennes ögon voro underligt uppskrämda och hade mist glansen de haft för en stund sen — var hon orolig för Philippes skull?

Efter tio minuters färd höll bilen inne i en trädplanterad förstadsgata. Man hoppade ur, och monsieur Kessel gick hastigt bort till ett par civilklädda herrar som flanerade av och an längs gatan. De hälsade vördnadsfullt, och besvarade en fråga, som han riktade till dem, med en huvudskakning. Tarras höll sig diskret i bakgrunden med fröken Maud.

Några minuter gingo förbi utan händelser. Därpå svängde en droska om hörnet och rullade uppför gatan till ett envåningshus snett emot den plats där Tarras stod. En liten fet herre i halmhatt och med ett tydligan nyanlagt helskägg hoppade ut och gick upp till porten i huset, medan droskan for vidare. Han letade ett par ögonblick efter sina nycklar. Mitt på portens framsida såg Tarras den metallrandade mynningen till en innanför sittande brevlåda.

Plötsligt, innan den lille fete herrn ännu hunnit mera än öppna porten, ljöd en svag vissling; fyra eller fem civilklädda personer, som tycktes skjuta upp ur marken, omringade honom, slungade upp porten till envåningshuset och försvunno innanför med sin fånge, vilken knappt fått tid till ett rop förrän han var utom synhåll. Monsieur Kessel och Gaston, som hållit sig i bak-

grunden, rusade efter och försvunno in i huset. Tarras såg frågande på fröken Maud.

Hon nickade tyst, och de gingo efter. Väl inkomna möttes de av en underlig syn.

Blåröd i ansiktet av upphetsning sprattlade den lille fete herrn de sett på gatan i armarna på tre av monsieur Kessels medhjälpare. Hans hatt hade fallit av honom, och under det hans tunga gick som en hårt trampad symaskin, gjorde han titaniska ansträngningar att komma loss ur sin fångenskap, med eller utan kläderna på. Tarras lyckades endast uppfatta lösryckta satser av hans ordsvall, men de voro så mycket mera pittoreska:

»— — fördömda rövare — vad nom d'une m... är meningen — stå er dyrt, messieurs, stå er diablemet dyrt — — ah, ah, ah!! — ni öppnar min brevlåda — brigands! lâches! cambrioleurs! — rövare, fega uslingar, inbrottstjuvar — släpp mig, säger jag, eller — — —»

Men det var icke mannen som fasthölls av de civilklädda betjänterna och hans ordsvall, som fånglade Tarras mest. Den var monsieur Kessel. Framstupa framför den stålsmidde brevlåda, han redan omtalat, provade han med febril hand den ena nyckeln efter den andra i en nyckelknippa som tydligen förskrev sig från den lille fete mannens ficka, under det dennes läppar fortsatte att bombardera honom med de gruvligaste förbannelser. Äntligen hade han funnit den rätta

nyckeln och sköt den in i låset under det Tarras, fröken Maud och Gaston orörliga av förväntan följde hans förehavande. Låset gick upp och herr Maillarts post föll ut. Det var en diger packe brev, men det tog inte herr Kessel tre sekunder att slunga alla övriga åt sidan för att med ett hest rop av tillfredsställelse kasta sig över ett enda — ett brett, vitt konvolut med stor upprättstående stil. Han flög ned i fickan med handen, drog fram en pennkniv och sprättade upp konvolutet. Det innehöll en bunt sammanvikta papper. Monsieur Kessel vek upp dem, skälvande av otålighet. Plötsligt hejdade han sig, som förlamad; Gaston som stod närmast intill honom och stirrade över hans arm, gav till ett rop och tog ett steg tillbaka. Det blev alldeles tyst, och Tarras, som sträckte på huvudet för att se arken som monsieur Kessel höll i handen, såg att de voro alldeles blanka så när som på ett. Mitt på dess första stod med samma spretande och stora stil som på kuvertet: *Philippe, betjänt*, och därovanför det med *m* begynnande, alldeles otryckbara franska ord, som nyss ett otal gånger forsats över den arresterade herr Maillarts läppar . . . Herr Maillarts, som nu också stod tyst, hejdad i sin ordström av en plötslig förskräckelse.

Därpå, som om detta varit det traditionella lugnet före stormen, upphörde denna tystnad tvärt. Det kom ett rytande från monseieur Kessel av så

övermänsklig harm och raseri, att allt vad Tarras förut hört från honom i denna riktning blev till ett intet. Han tog ett språng mot arrestanten som för att mörda honom och hann med att ge till ett enda rop: »Bedragen!» — innan det kom ett sista avbrott.

En telefonapparat hängde i ett hörn av förrummet där de stodo. Plötsligt, medan monsieur Kessel stod lutad över sin fånge, likblek av sinnesrörelse, började dess signalklocka att pingla, en lång signal, som upprepades. Monsieur Kessel studsade, såg på telefonklockan som sinnesfrånvarande och tycktes erinra sig något. Med ett språng var han borta vid apparaten. Det blev dödstyst; ej en blick var vänd från den jättelike mannen vid telefonen, under det han orörlig, med böjt huvud mottog dess budskap. En enda gång svarade han, tydligen på en fråga, ordet *nej!* och tonvikten var sådan att alla i rummet (utom herr Maillart) förstodo vad det var för en fråga han svarade på.

Plötsligt mumlade han ett avsked i apparaten, hängde upp den och vände sig till de andra. Det gick några ögonblick förbi innan han sade något, och när han gjorde det var det som hans röst pressades samman under vikten av de ord den bar på.

»Messieurs! Denna afton klockan halv sju har Tyska riket förklarat Ryssland krig.»

Tarras hörde ej mer. Han flög till vid att fröken Maud grep hans hand och avsvimmad sjönk in mot honom.

Krigsministeriets planer!... Termopyle...
Mannen från Liège triumferade ännu.

IX.

EN RÖST I NATTEN.

»Ni är alltså god och väntar på kontoret, monsieur Grooth. Gaston, ni följer mig.»

»Pappa, får jag . . .»

»På inga villkor. Monsieur Grooth får sörja för att du inte tråkar ut dig för mycket.»

»Pappa!»

»Seså, Maud, var förnuftig. — Ni har papperen, Gaston? Och ni telefonerade till Didier om numret? Bra. Farväl då, Maud och ni, monsieur Grooth.»

En nervös vink av monsieur Kessels hand, och auton flög i väg. Tarras och den unga belgiskan stodo ensamma på trottoaren framför det lilla lokalkontoret. Snett emot dem lyste det i fönstren till kaféet, där de samma dag tillbragt fyra händelselösa och dock händelserika timmar; på trottoaren framför sutto folk vid kaffe och cigaretter i fördjupningarna mellan fyra små lagerträd.

Fröken Maud och Tarras följde den försvinnande automobilen med blicken tills den vikit om hörnet till torget. Därpå vände de sig samtidigt mot varandra. Hon var så blek att Tarras studerade.

»Det är väl bäst vi gå upp», sade han. »Kanske kan det komma en påringning förrän vi tro.»

Han sökte göra sin röst så förtroendeväckande som han kunde, men det är möjligt att han överdrev något. Fröken Kessel betraktade honom med en liten tacksam glimt i ögat. Han öppnade den tunga ekporten för henne, och de gingo in.

Då de hunnit halvvägs uppför de trånga traporna, hejdade Tarras henne.

»Mademoiselle, säg, är ni inte hungrig? Vore det inte bäst att ni åt något innan vi gå upp?»

Hon smålog mot honom, men det var ett litet blekt småleende.

»Vill ni sätta oss fast på kaféet igen, monsieur Grooth?»

»Er far gav mig pengar, mademoiselle. Jag hoppas att jag får igen mina saker i morgon så att jag kan betala vad jag är skyldig — i pengar. Allt annat...»

»Tala inte om någonting annat, monsieur Grooth. Det är vi som äro era gäldenärer, och inte tvärtom. Var hade krigsministeriets papper varit, om inte ni...»

Tarras skyndade sig att växla in hennes tankegång på ett sidospår. De tjänster han gjort henne

och hennes far genom att omedvetet lägga beslag på sagda papper voro inte alltför överväldigande, så länge de fortfarande befunno sig Gud visste var.

»Skola vi alltså proviantera en smula, innan vi gå upp på kontoret, mademoiselle?» upprepade han.

Hon skakade på huvudet och återtog klättringen i trapporna; och ehuru Tarras helst velat vara henne olydig i detta fall, tog han sitt parti och gick efter henne.

De funno kontoret nästan skrämmande i sin ödslighet. Ljuset från de oskyddade elektriska globerna framhävde väggarnas nakenhet och dysterheten hos de få möblerna. Gastons skrivbord var ännu belamrat med papper, som han tydligen i hastigheten ej fått tid att lägga ner då han var där uppe några minuter förut. Tarras samlade hop dem och lade upp dem på en bokhylla, där några geografiska och statistiska volymer bildade en mager utfyllning i den allmänna tomheten. Därefter drog han fram en liten schäslong, som han fann i rummet innanför — allt i allt bestod kontoret av två rum med en liten tambur — och ställde den på lagom avstånd från lamporna på arbetsbordet, på den punkt där till och med detta vassa elektriska ljus övergick i ett mildare ljusdunkel. Han placerade ett par även i det inre rummet funna kuddar och en filt ovanpå och gjorde en vördnadsfull salaam inför

sin unga ledsagarinna, som under hans förberedelser tankspritt stått och fingrat på tråden till bordstelefonen.

»Mademoiselle, om ni inte vill stärka er med litet mat, så gör mig åtminstone den tjänsten att vila er en smula. Eder slav har upprest ett obetydligt tält, där ni i brist på annat kan skaffa era trötta lemmar någon ro.»

»Monsieur Grooth!» protesterade hon; men denna gång stötte hon på annat motstånd än hon varit van vid.

»Det lönar sig inte att ni gör invändningar, mademoiselle. Lägg er nu och vila här, så skall jag vaka över er och telefonen samtidigt. Vill ni höra tusen och en sagor tills ni faller i sömn, så säg blott ett ord. Mademoiselle!» — hon hade gjort en ny egensinnig skakning på huvudet — »det lönar sig *verkligen* inte...»

Hon fick inte tid att göra fler protester, ty med en hastig ingivelse som var lyckligare än han begrep, tog Tarras henne i sina armar, lyfte upp henne som ett litet barn och bar henne tvärs över golvet till schäslongen, där han varsamt lade kuddarna till rätta under hennes huvud och svepte in henne i filten. Hon stirrade på honom med ett något av en sömngångerskas uttryck i ögonen; Tarras kände sig med ens underligt lycklig och mumlade ord, som han knappt visste om:

»I går morse var det er tur, fröken Maud, nu är det min.»

Hon fortfor att se på honom utan att säga något. Han drog fram en stol och satte sig vid sidan av schäslongen.

»Vill ni att jag skall vara tyst?» sade han, och utan att ens avvakta hennes nekande huvudskakning började han tala. Hade han en dag senare blivit erbjuden 100,000 francs eller Albaniens tron för att röja vad han talat om, hade han med säkerhet varit ur stånd att förvärva sig vare sig det ena eller det andra, och lika visst skulle hans unga skyddsling stått svarslös inför en fråga om vad monsieur Grooth debatterat med henne. Ty efter att en halvtimmes tid ha lyssnat till honom med blicken i hans, drog fröken Maud plötsligt en liten suck, slöt ögonlocken över sina svarta ögon och somnade.

Onekligen finns det mera allmänt vidtagna sätt att visa sin uppskattning av en vältalare än det som fröken Kessel sålunda valde gentemot Tarras, men intet av dem, vare sig lagerkransar, dånande bifallsrop eller *högljudd munterhet*, kunde varit Tarras mera välkommet just då. Under en lång stund satt han tyst och orörlig försänkt i betraktande av hennes vackra och trötta unga ansikte. Det blonda håret föll ned i ett par slingor mot vänstra ögonlocket, under det en lätt rodnad så småningom började färga kinderna, som varit så bleka då Tarras och hon kommo

uppför trapporna. Plötsligt vred hon sig över på sidan; och så småningom gledo Tarras' tankar över till de yttre angelägenheter, som hade orsak att intressera honom för ögonblicket.

Han grubblade en stund över det mystiska brevet växlade öden och sannolikheten för att monsieur Kessel skulle lyckas i den jakt han nu gett sig av på — utan att vilja ge några detaljer om sina planer. Gaston hade han tagit med sig, och nu satt herr Tarras Grooth från Sverige, för vilken staden Liège fyrtioåtta timmar förut varit ett mycket likgiltigt geografiskt begrepp, som vakthavande på chefens för krigsministeriets fjärde avdelning kontor i samma stad. Och i nervös spänning på hur det skulle gå med några papper, som (enligt vad ovannämnde chef uppgav) voro av ödesdiger betydelse ej blott för denna stad utan för Europa... Termopyle! Var det möjligt att herr Kessel hade rätt? Var det tänkbart att det lilla Belgien stod någon risk, även om det tysk-ryska krig, vars början monsieur Kessel så dramatiskt kungjort samma afton, spred sig till Frankrike — som det väl måste göra? Tarras' unga hjärna kämpade med dessa och ett dussin sammanhängande frågor, medan han med händerna i byxfickorna och benen utsträckta framför sig vakade över sin unga skyddslings sömn. Stackars barn, hon hade skäl att vara nervös och nedslagen! Även om allt gick bra, hade hon genom sin obetänksamhet (och sin

ängslan för honom) varit den indirekta skulden till ett fatalt missgrepp. Och fastän det i själva verket var hennes far som räknat fel, som förts bakom ljuset av denne Philippe, skulle hon känna slaget minst lika mycket som han, om — ja, om ödet fortfor att gynna mannen från Liège och hans medbrottslingar . . . Tarras mindes plötsligt scenen hos herr Maillart då hon svimmat, och kastade en medlidsam blick på henne. Hans tankar gingo vidare till herr Maillart själv, och han smålog. Det var svårt att tänka sig en komplettare förändring hos en person än den som åstadkoms hos herr Maillart genom några korta förklaringsord av Gaston (med monsieur Kessels tillåtelse). Om det fanns en god patriot i konungariket Belgien, var det för visso Maillart! Det var sant att hans häftiga gymnastiska rörelser återtogos och att hans förbannelse började hagla igen efter Gastons lilla exposé, men nu var det Philippe och dennes konsorter det gällde. Kanske bidrog tanken på det skämt Philippe tillåtit sig, genom att adressera sitt brev till honom, att nära herr Maillarts fosterländska harm. Om han kände Philippe? Aldrig i livet — men naturligtvis var det inte uteslutet att Philippe kände honom i hans egenskap av handelsagent, eller i sin egen egenskap av f. d. kypare. — I varje fall var herr Maillart spak och medgörlig som ett lamm, då monsieur Kessel och hans sällskap lämnade huset n:r 16 vid Rue Jonquières . . .

Tarras spratt till i sina tankar och tog åt telefonluren. Hade det ringt eller var det bara en inbillning av honom? ... Det dög inte att han satt och sov; monsieur Kessels order fingo åttlydas noggrant, det hade han sett bevis på förut på dagen ... Hade det ringt, alltså? Nej, åtminstone hördes ingenting i luren. Tarras ropade hallå i den ett par gånger, hängde den tillbaka och återtog sin tankegång.

... Ja, herr Maillart hade varit mild och förlåtande som en präst, då de lämnade hans bostad, som de beträtt under så oceremoniösa förhållanden. Död åt Philippe, och måtte herr Kessel snart finna sitt brev, och det vara honom, Joseph Eugène Maillart, beskärt at bidraga till de brottsligas arrestering och avrättande. Ah sacré nom, sådana skurkar! Nom d'une m... , vilka förbrytare. Då de äntligen tillätos gå, gestikulerade herr Joseph Eugène Maillart ännu framför ekdörren med den bedrägliga brevlådan ...

Skulle herr Kessel kunna lyckas i sin jakt? Vad hade han egentligen för ledtrådar? Allt vad Tarras visste var hans samtal med Gaston i bilen på vägen från Rue Jonquières. Underligt nog hade det nämligen inte förts på flamska — måhända ansågs Tarras nu så implicerad att man kunde tala franska; eller var ställningen så förtvivlad att det ingenting betydde — och detta var vad Tarras uppfångade: »Hur var det, Gaston, med jakten på Philippe? Ni förstår att vi

dansa på en vulkan i utbrott. Er ställning, för att inte tala om min... Hade ni nog sinnesnärvaro att telefonera till Didier?» — »Ja, monsieur, jag telefonerade ögonblickligen Philippes signalement och bilens som dök upp och räddade honom. Didier lovade...» — »Bilen, hur såg den ut, Gaston?» — »En grå, täckt landsvägs-vagn, monsieur, en fransk maskin skulle jag tro...» — »Fransk — de äro fördomsfria, de uslingarna! Åt vilket håll körde den, Gaston?» — »Åt Verviers, monsieur, då den försvann. Men där korsa ju ett dussin vägar varandra, och...» — »Men numret, Gaston! Såg ni då inte numret, Gaston?» — »Det hela gick så fort, monsieur... Jag skymtade en nummerbricka i ett ögonblick, alldeles överhöjld av damm, och så... Det är möjligt jag kunde minnas den...» — »Kontrollbokstaven, såg ni inte ens den?» ropade herr Kessel. Det gick en stund, innan Gastons svar kom: »Kontrollbokstaven — monsieur Kessel — jag vet inte säkert — men jag tror, jag tror den var B...» — »Och ni har ingen aning om siffrorna? Ett, två, tre, fem, nio?... Tänk innan ni svarar?!» Gaston lydde sin förmans uppmaning; äntligen sade han tvekande: »Nu tycker jag mig minnas det var något sådant som 1—7—9 eller 1—0—7—9 eller...» — »B 179, B 1079 — det kunde väl inte vara B 79, Gaston?...» Monsieur Kessels fråga kom mera i en väsning än i ord, och Gastons ärr blev vitare än elfenben

då han mumlade: »Monsieur Kessel... ni har rätt... ni har rätt!... nu minns jag! — Ah — men det är väl inte möjligt — det är otänkbart, det är ju en otrolig, en oerhörd djärvh...» — »Och när har den mannen visat er att han saknar djärvhet?» ropade herr Kessel med ett kramaktigt slag mot automobilsätet. »Ni kan våga ert liv på att det var B 79! Ni kan våga ert liv på det, Gaston! Så fort vi komma till vårt kontor, skall ni telefonera till Didier, och så...» Innan herr Kessel hunnit sluta sin mening...

Tarras flög åter till på stolen och högg tag i telefonluren. Han lyssnade ett par minuter och ropade hallå, men ingenting hördes. Han hängde åter upp apparaten. Besynnerligt, han kunde ha svurit på att... Hade det verkligen inte ringt? Nej, det var väl bara hans överretade fantasi... Han kastade en hastig blick på den sovande gestalten på schäslongen; lyssnade ännu en gång i apparaten och försjönk med blicken på den åter i sina tankar.

...Innan herr Kessel hunnit sluta sin mening var deras auto framme vid det lilla lokal-kontoret. Gaston skyndade uppför trapporna och kom igen med en papperslunta; Tarras och fröken Maud fingo sina order, och så ven herr Kessel av på sin skymningsjakt. B 79 — sträckte alltså komplotten sig så långt? Var t. o. m. Philippe, en enkel betjänt, verkligen med i det nät av spioner som vilade i handen på denna B

79 — det nät vari mannen från Liège varit en av maskorna? Vem kunde han vara, denne mystiske arbetare i mörkret? Monsieur Kessel sade sig ju veta hans namn . . . I varje fall måste hans djärvhet vara otrolig, om han vågade låta sin bil bära samma ödesdigra sifferbeteckning som han själv bar i sin tjänst. Det borde ju bli en ledtråd för monsieur Kessel — hallå! Nu var det åtminstone inte någon inbillning längre med telefonsignalen!

Det ringde obestridligt och tydligt. Tarras högg tag i hörluren och ropade hallå. Efter ett ögonblick upprepade han sitt rop; därpå ännu ett par gånger. Efter tio minuter hängde han tillbaka apparaten med rynkade ögonbryn. Ej ett ljud hade kommit efter påringningen. Vad var meningen? Var det endast en felringning, eller . . . Eller hade hans fantasi spelat honom ett spratt igen? Det vore högst kuriöst; han hade inte någon erfarenhet av hallucinationer i vanliga fall. Han stirrade nervöst omkring sig i rummet; allt var lika naket och dystert, som när han kom. Det enda avbrottet i ödsligheten var schäslongen där *hon* sov. Tarras såg ett par minuter på henne och kände sig lugnare. Det hade naturligtvis varit en felringning; han ordnade energiskt sin halsduk för att bekräfta det.

. . . Vad hon låg stilla och tyst! Stackars barn — han kände sig med ens faderligt beskyddande gentemot henne — stackars liten, vad hade hon

inte fått gå igenom för själsspänningar sen i går morse, då han så tvärt och handlöst kastades in i hennes liv. Han mindes åter dagen förut och hennes beteende mot honom, som han då haft så svårt att bli klok på — omväxlingarna av osökt vänlighet och ansträngd konversation, avsedd att inte låta honom misstänka något, *om* ... Hans tankar gjorde ytterligare ett språng tillbaka, till serien av händelser som lett upp till hans sammanträffande med henne. Med ögonen på bordstelefonen förflyttade han sig i små tankeryck från den ena scenen till den andra, upp till onkel Salomon som nu lämnat Ostende — var det av rädsla för kriget? — och tillbaka igen. Han såg sig i samtal med konduktören; mindes mannens från Liège förskrämda ansikte som sett ut på honom från kupéavdelningen — några minuter innan han träffades av den osynliga hämnden och föll tillbaka, träffad av hjärtslaget. Den elektriska globen i taket, under vilken han satt, blinkade ett tag; och han kom plötsligt att tänka på ljuset på tåget, då det tvärt slocknade och tändes igen för ett ögonblick ... Där hade han stått i skjortärmarna och stirrat på vagnsnumret — han mindes det sannerligen än, 0189, 1 och 8 är 9, 9 och 9 är 18! — innan ljuset slocknade på allvar, och han hoppade ut i mannens från Liège rock ... I den dödes rock ... Han genomfors av en rysning, och hans tankar fullföljde mera slappt tråden av

de följande händelserna. Han lekte med en frans på filten som han svept henne i, under det han fortfor att stirra på telefonen på bordet. Och så, utan att han visste av det, sänkte hans ögonlock sig, och hans huvud sjönk tillbaka mot stolens ryggstöd. Herr Tarras Grooth från Sverige hade fallit på sin post.

Hur länge hans omedvetenhet varat, visste han inte, då han rycktes ur den. Men plötsligt flög han upp från sin plats med yrvaken blick, det hade kommit ett ljud, knappt mer än en knäppning, men just det ljud han denna afton satts att vänta på: en ringning i telefonen, pling-pling-pling, tre små slag, svaga som om de kommit ur en gammaldags speldosa.

Han högg telefonluren med febril hand och förde den till örat. Han var så ursinnig på sig själv som man endast kan bli då man är yrvaken. Hade han nu försovit sig och försummat monsieur Kessels order? Förb...

Det kom inte ett ljud i apparaten.

Han stirrade med vilda blickar framför sig. Var det hans fantasi som spelat honom ett spratt igen? Hade han verkligen drömt den här gången? Eller — han bleknade tvärt vid tanken därpå — hade han inte vaknat förrän vid avringningen, efter det monsieur Kessel förgäves sökt sätta sig i förbindelse med honom? Nästan kallsvettig av ängslan tryckte han luren så hårt till örat att det började susa i det. Därefter kom

han att tänka på att han troligen hörde sämre på det viset och förde apparaten längre från sig...

Ingenting hördes fortfarande. Halvt mekaniskt tog Tarras med andra handen fram sin klocka och stirrade på den; den visade tio minuter över elva. Han stod med den i handen och telefonluren vid örat och såg hur visarna markerade en kvart över elva; därpå tjugو minuter över elva, därpå halv tolv. Han hade nu lyssnat i nästan en halv timme. Han gjorde en gest för att hänga tillbaka hörluren.

Då hörde han plötsligt något.

Det kom en röst i apparaten, tunn som en spindeltråd; ett par ord surrade förbi, och rösten dog bort. Ögonblicket efter upptogs ljudet åter — denna gång av en något tydligare stämma. Men även denna var så svag att Tarras endast uppfångade ett otydligt *splt—splt—splt*. Så, nästan innan han ännu hunnit begripa att det var ett främmande samtal han fångade ekot av, kom den första rösten igen, och fastän svag och avlägsen, var den denna gång begriplig:

— — eftersom bagaget i 0189 var otillräckligt ... ha vi blivit lurade eller ... måste skynda på sakerna före i morgon, monsieur ...

Det följde ett namn, någonting på *i*, som Tarras inte lyckades uppfånga; därpå kom det spottan-

de ljudet av en otydlig avringning någonstans ute i nätet, och allt var tyst igen.

Tarras släppte hörluren ned på apparaten som i en dröm och stirrade framför sig. Hans hjärna var nedtyngd av sömnen för en stund sedan, ensamheten på kontoret och spänningen i hans nattliga vakt. Otydliga föreställningar virvlade runt i hans huvud under några sekunders tid, medan han sökte finna betydelsen av de tre meningar han nyss ofrivilligt uppsnappat, och vad det var som slagit honom i dem då de först nådde han öron i apparaten.. Med ens flammade det till som en magnesiumblix i hans inre och han tog ett steg ut på golvet med uppspärade ögon.

Siffrorna! Vad var det för siffror han just hört i telefon! Vad, vad — — Han stod ännu som förlamad av insikten om vad han hört, då det kom ett nytt minne, och han gav till ett rop. Ah, ah, ah! Vad han varit för en kort-huvad dåre! Hur hade han kunnat glömma *det!* Nu — han måste söka upp monsieur Kessel genast, ögonblickligen — *där* var lösningen till hela hemligheten — det kunde inte vara på annat vis — —

Han stirrade ännu framför sig med vidöppna ögon, då det plötsligt kom ett avbrott — det ljud som han väntat på hela aftonen, en ringning.

Men den kom inte från telefonapparaten; den kom från tamburdörren utanför.

Tarras kastade en hastig blick på fröken Kessel. Hon hade flugit upp från schäslongen och såg omkring sig med oförstående blickar.

»Monsieur Grooth!» mumlade hon. »Vad är — —»

»Var lugn, mademoiselle, det var bara någon som ringde på dörren — er far, med andra ord. Han kommer själv i stället för att telefonera. Han har lyckats! Jag skall öppna för honom.»

Hon såg på honom, ännu för yrvaken för att fullt förstå, och Tarras öppnade dörren till tamburen.

X.

BÖRJAN PÅ HERR KESSELS JAKT.

»Vart köra vi först, monsieur Kessel?»

»Till Didiers kontor.»

»Till poliskontoret! Vi få hoppas att de kunna ge några upplysningar om bilen, monsieur.»

»Vi få hoppas det, Gaston.»

»Monsieur, om ni visste hur... jag kan inte säga er hur jag känner mig...»

»Låt bli det då. Jag vet precis hur jag känner mig.»

»Men felet faller på mig, monsieur!»

»På mig, Gaston, och tyst. Hade inte den här unge svensken varit!...»

»En underlig historia med honom, monsieur. Och ni är övertygad...»

»Vad?»

»Att den är sann?»

»Fullkomligt, Gaston, just därför att den är så underlig. Nog med det. Vi äro framme.»

Herr Kessel hoppade ut, följd av sin unge medhjälpare. Bilen hade stannat vid en oansenlig

sidoingång i märiets byggnad. I spåret på sin chef gick Gaston in genom dörren, ovanför vilken en lykta brann.

Efter några steg genom ett förrum, där ett dusin polisbetjänter med eller utan uniform väntade, kommo de in i ett inre rum, för tillfället endast upptaget av en medelålders man som rökte cigaretter i en länstol. Han hade en tung kropp och ett ansikte som påminde om Dumas den äldres. Vid monsieur Kessels inträde kom det liv i hans dåsiga sultanögon; han kastade bort cigaretten halvrökt och reste sig upp ur länstolen för att hälsa. Monsieur Kessel avklippte honom otåligt med handen.

»Till saken, Didier! Vi ha bråttom, förfärligt bråttom. Ni fick mitt bud?»

»Ja, monsieur. Jag telefonerade genast till Bryssel och lät göra upp vår lista.»

»Lät göra upp, Didier! Sådana saker gör man själv.»

»Eller man kan kontrollera att de äro rätt gjorda, monsieur. Det sparar tid. Här är vår lista, monsieur.»

»Tid!» Monsieur Kessel ryckte till sig den papperslunta, mannen med de sömniga ögonen räckte honom, så häftigt att han höll på att tappa den i golvet. »Tid! Tala inte till mig om tid just nu, Didier — Gaston, kontrollera med er egen rapport.»

Mannen med Dumasansiktet gjorde en liten

axelryckning. Monsieur Kessel kastade sig ned på en stol framför skrivbordet med sin papperslunta, under det Gaston med de papper i handen som han fört med sig från kontoret kontrollerade de uppgifter hans chef började rabbla upp från papperet. Orden strömmade ur dens mun hastigare än ett vattenfall, medan hans fingrar kastade tillbaka den ena sidan efter den andra. Mannen med Dumasansiktet återtog:

»Detta är alla detaljer från de sista veckorna, monsieur. Det finns möjligen saker som kunna intressera er, men ingenting . . .»

»Var står Leporescu?» avbröt monsieur Kessel hårt. »Jag har inte tid att läsa igenom hela er packe, Didier.»

»Rumänen? Femtonde sidan, nederst, monsieur. Ingenting misstänkt tyvärr, monsieur.»

»Ingenting! . . . Ni är alltid så tvärsäker, Didier. Det har alltid varit . . .» Monsieur Kessels ögon flögo genom sidorna medan han talade. »Det är ert . . .»

»Största fel, tänkte ni säga, monsieur. För-låt mig: Leporescu har verkligen levt så fritt från misstankar som möjligt sedan en månad till —»

»Så mycket mer skäl att misstänka honom.»

»Sedan en månad tillbaka. Han är upp över öronen förälskad i en ung belgiska och har glömt hennes fädernesland helt och hållet för henne.»

»Och hon?»

»Är dotter till en våra mest aktade juvelhandlare, som ni ser i papperna, monsieur. Möjligen är det faderns andra juveler Leporescu är efter. Den ende som jag misstänker av våra aderton protegéer är Klotz.»

»Juden? Var står han?»

»Sidan tjugu, här uppe, monsieur. Jag har haft honom under speciell bevakning sedan den 28 juni.»

»Samma dag som...»

»Samma dag som mordet i Serajewo. Den 30 fick han telegram.»

»Att?»

»Att han genast skulle infinna sig i London för affärer. Dagen efter reste han också.»

»Till London?»

»Till London! Men monsieur, ni måste väl minnas var Klotz sorterar! Aachen, B 79! Han reste till Vlissingen och glömde att fortsätta till London. Han tog i stället tåget till Amsterdam och Rheine. I Rheine träffade han sin chef.»

»Ah!» Monsieur Kessels ton var fruktansvärd.

»Den 4 juli var han tillbaka igen i Liège. Och sen dess har han legat sjuk.»

»Sjuk! Didier, att ni...»

»Just det, monsieur. Det sade jag mig genast själv, och följaktligen har jag haft Klotz under den skarpast möjliga uppsikt. Men han har inte satt sin fot utom dörren förrän i dag. Telefonen

har vi avlett och kontrollerat alla samtal. Ingenting alls, monsieur. Och . . .»

»Brevduvor?»

»Huset är genomsökt två gånger av Pierre och Félix — för elektricitetsverket. Det finns ingenting att upptäcka. Och vartenda brev har öppnats. Just därför, monsieur! . . . Stämmer min rapport med Gastons, monsieur?»

Monsieur Kessel, som slutat läsningen av dokumenten, stirrade framför sig utan att säga något. Hans ansikte var så grått som ett blad som vissnat i somnardammet.

»Ingenting», mumlade han, »ingenting! Vad är det för nya krafter de ha i elden? Ingenting!» Han kastade från sig pappersluntan; Gaston lade sakta sin ned på bordet, och såg på sin chef som de dödsdömde måste ha sett på Cesar. Plötsligt ryckte monsieur Kessel till.

»Nå och bilen? Vår sista tråd! Vår *sista* tråd, Didier. Ni sade att ni utfört de order ni fick?»

»Ja, monsieur. Signalementet är sänt landet runt — så pass vi kunde ge det. Den bör vara stationerad i Bryssel, efter numret. Jag telefonerade dit för upplysning. Vi kunna ha svar när som helst. Och . . . och det är den sista tråden, monsieur?»

»Den sista Didier, om inte miraklernas tid ännu pågår.»

Det blev tyst. Den tunge manen stirrade med armarna korslagda över bröstet på sin chef. Mon-

sieur Kessel började gå fram och tillbaka över golvet med trötta steg; varje gång han kom till väggen, stannade han och stirrade på en karta över konungariket Belgien som hängde där. Gaston stod orörlig i sitt hörn med blickarna mot golvet. Utanför hördes ljudet av lågmälta samtal.

Efter några minuter bröt mannen med Dumasansiktet tystnaden.

»Och den där unge mannen från Sverige, monsieur? Finns det inte någon ledning att få hos honom?»

Monsieur Kessel såg på honom.

»Ni menar att han är med i komplotten?»

»Hm... vem vet!... Ni får medge...»

»Jag tror på honom. Jag är övertygad att hans berättelse är sann, Didier. Och han har försäkrat mig att han berättat allt han vet.»

Det blev åter tyst.

Monsieur Kessel återtog sin trötta marsch över golvet, under det hans båda underlydande stelt följde honom med blickarna.

Plötsligt skramlade en gäll signalringning i telefonapparaten på arbetsbordet. Mannen med Dumasansiktet fattade apparaten. Efter ett ögonblick vinkade han åt monsieur Kessel.

»Brysselkontoret», sade han kort, »om bilnumret. Tag emot svaret själv, monsieur.»

Herr Kessel ryckte hörluren ur handen på honom och förde den till örat. Under några se-

kunder lyssnade han utan att säga något. Därpå flög Gaston till vid att höra sitt namn framrutet.

»Monsieur?» sade han bleknande.

»Ni sade mig, att numret ni såg var B 79?»

»Monsieur... ni vet ju... Jag trodde mig kunna minnas det, men... ni vet ju...»

»Jag vet vad jag hädanefter skall tro om ert minne! B 79! Vet ni vems nummer det är? Vet ni?»

Gaston stirrade på sin chef med blodsprängda ögon, oförmögen att längre få fram en stavelse. Äntligen kom en huvudskakning som tecken på att han uppfattat frågan. Monsieur Kessels svar följde ögonblickligen, brutalt som ett slag i ansiktet, medan han kastade till honom hörluren:

»Van Graveghem! Chefen i fortifikationsavdelningen! Honom tillhör automobilen nummer B 79, min käre Gaston, och den har inte varit utanför hans garage på två dagar!... Övertyga er om det själv.»

Den unge tjänstemannens ansikte, som redan förut var dödsblekt, stelnade som en mask. Han tog sakta telefonluren, mumlade några ord i den och hängde den tillbaka. Därpå gjorde han en hastig gest mot sin ficka; det kom ett utrop från den tunge mannen med Dumasansiktet, och någonting smällde till mot golvet. Monsieur Kessel, som stirrat framför sig med brännande ögon, vände sig om. Didier, mannen med Dumasutseendet, stod med sin ena hand om Gastons högra.

En revolver låg på golvet framför den unge tjänstemannen.

Monsieur Kessels sneda ögonbyn flögo samman som åskvigggar.

»Eländiga komedi!» ropade han. »Själv mord! Ett billigt sätt, min käre Gaston! Alltför billigt. Ni får tillfälle nog att bli av med livet inom kort — vänta till dess.»

Däpå, som ångrande sina ord, slog han sin unge underlydande på axeln.

»Seså, Gaston! Tappa inte modet! Kanske är inte allt förlorat än, och om det är det — —»

»Borde vi inte telefonera till Bryssel», började Didier tvekande, »om andra nummer med 7—9 i...»

Varken han eller monsieur Kessel fick tillfälle att avsluta sin mening.

Det kom en kort knackning på dörren. I nästa ögonblick rycktes den upp, och en uniformerad polisman visade sig på tröskeln.

»Monsieur!» ropade han, i det han gjorde honnör. »Monsieur Didier! Bilen — er bil! Den är funnen!»

De tre männen inne på kontoret stirrade på honom utan att kunna få fram ett ord. Till slut stammade Didier:

»Funnen? Vad menar ni, Marcel? Bilen B 79 — en grå, täckt landsvägsvagn?»

»En grå, täckt landsvägsvagn, nummer B 79», upprepade den uniformerade polismannen i tjän-

steton. »Den är funnen. Fyrtio minuters väg i bil från Liège, vid Barchon. Den är ruinerad, monsieur, kullstjälpt vid en järnvägsövergång. Inga passagerare anträffades utom en man som är död och en som är svårt sårad.»

Didier stirrade på sin chef, som för att få bekräftelse på att han var vaken. Den uniformerade polismannen återtog:

»Polisen i Barchon har just skickat in bud, monsieur. Ni vet att de inte ha telefon.»

Äntligen kom det liv i hans tre åhörare. Med ett hest rop fattade monsieur Kessel Gaston vid armen och drog honom efter sig ut genom dörren. Didier gjorde en gest som om han haft lust att följa honom; därpå hejdade han sig. Herr Kessel gav order till ett par av männen ute på kontoret; så smällde ingångsdörren igen efter dem alla, och en auto började gnissla.

»Så fort ni kan, Jean! Inga reglementen för mig i afton. Ut till Barchon.»

Monsieur Kessel kastade sig upp i bilen, drog den halvt bedövade Gaston efter sig och lät de två civilklädda betjänter han tagit med från kontoret slå sig ned på baksätena. Det bar av i vansinnig fart över Pont des Guillemins norrut genom Lièges gator — chaufförens uppgift var ej alltför lätt. Folket strömmade fram och tillbaka i kompakta massor inne på trottoarerna; körbanan var överfylld, och det fordrades en mer än infernalisk skicklighet av den lille flamländaren för att inte

kollidera tjugu gånger i minuten. Framför tidningarnas kontor och försäljningsställen var vimlet så tätt att han med bästa vilja i världen inte kunde komma fram. Stora ljustransparanger och pappersaffischer flammade redan ut de ödesdigra nyheterna: *Tyskland förklarar Ryssland krig — Frankrike mobiliserar alla årgångar — Schweiz och Holland rusta — Och Belgien???* Två gånger blev den lille chauffören tvungen att hålla och lyckades endast med hjälp av poliskonstaplarna komma vidare. Monsieur Kessel skummade av otålighet och vred sig fram och tillbaka på sin plats. Han hade ena handen om Gastons arm; mer än en gång trodde den unge tjänstemannen att den skulle gå ur led, men han bet samman tänderna och sade ingenting. Äntligen nådde de utkanterna av staden, och automobilen kastade sig framåt i ett tigersprång längs en asfalterad landsväg, vars vänstra tredjedel upptogs av en elektrisk spårväg. Monsieur Kessel drog ett djupt andetag och lossade sitt grepp om Gastons arm.

»Och Belgien? . . .» hörde Gaston honom viska.

»Och Belgien? . . .»

De rusade uppför några backar, nedåt igen och över en järnvägsviadukt. Plötsligt saktade chauffören och höll inne framför ett av de första husen i en by.

»Vi äro framme, monsieur.»

Herr Kessel hoppade ut utan att säga något och

sprang med de andra efter sig in i den byggnad, utanför vilken bilen höll. En skylt i de belgiska färgerna tillkännagav att den hyste gendarmeriet i Barchon.

Två män i uniform höllo vakt inne på gendarmeriets kontor. Den ene av dem reste sig frågande upp vid monsieur Kessels entré, och lade bort en tidning som han suttit fördjupad i.

»Messieurs?»

»Bilen!» ropade monsieur Kessel. »Bilen, var har ni den?»

Mannen betraktade honom oförstående.

»Bilen?» upprepade han.

»Bilen, mille diables, bilen B 79, som funnits här ute, var är den? Förstår ni inte, karl?»

»Det är från polisen i Liège», lyckades Gaston inskjuta.

Gendarmen skyndade att göra honnör.

»Förlåt mig, monsieur. Bilen är förd undan från vägkorsningen där den fanns. Den ligger i en bondgård. Önskar ni se den, monsieur?»

»Och den bär numret B. 79?»

»Som ni säger, monsieur.»

Monsieur Kessel stirrade på honom som hypnotiserad.

»B 79! Då vagnen B 79 tillhör *honom*, och det inte... Men vi få klara upp det senare. Och vad vet ni om detaljerna? Fort, karl, fort!»

»Detaljerna, monsieur? Vi ha lyckats utröna att vagnen kom i stark fart från Liège...»

»Från Liège! Hör ni, Gaston? Från Liège!»

»Från Liège, monsieur, på norra vägen, vid sjutiden eller så...»

»Då vi voro hos herr Maillart, Gaston! På väg till Maastricht och Holland. Fort, vidare!»

»Vid järnvägsövergången här utanför Barchon — jag vet inte om ni känner den, monsieur, den går i en djup nedsänkning — måste den kört sönder. Ingen såg det. En man från byn fann den med främre axeln brusten, och vält över ända.»

»Ja, ja! Vidare!»

»Chauffören och en person till hade skadats svårt, monsieur; chauffören lever ännu. Den andre är död.»

»Död! — var har ni honom?»

»Här innanför. Vill ni...»

»Visa vägen, visa vägen! Har ni undersökt honom? Vet ni vem han är?»

»Nej, monsieur, ingen har kunnat identifiera honom. Vi ha hans saker här på kontoret.»

»Bra, bra! Visa vägen.»

Lantpolisen tog en fotogenlampa från bordet, gick över förstugan och öppnade dörren till ett rum på andra sidan. Monsieur Kessel följde efter, nästan på hämlarna på honom. Ett bord blev synligt därinne, överhöljt med en duk.

Mannen höll lampen upplyft med ena handen och ryckte med den andra bort det improviserade bårtäcket. Någonting naket visade sig plötsligt därunder, med blodet stelnat över ansiktet och

med ena armen slappt dubbelviken och uppsvul-len, tydligt avbruten. Lampan fladdrade i draget från dörren och det var omöjligt att se klart.

»Stäng dörren!» ropade monsieur Kessel. En av de civilklädda liëgepoliserna efterkom hastigt hans befallning; och monsieur Kessel och Gaston lutade sig ned över den döda kroppen på bordet. De hade knappt hunnit kasta en blick på den i den bättre belysningen, förrän det kom ett rytande från Gastons chef.

»Philippe! Ah, ah! Det finns då en rättvisa, trots allt! Se, Gaston, det är Philippe!»

Gaston rätade darrande upp sig och mumlade:

»Ni har rätt, monsieur, det är Philippe. Han har fått sitt straff — och ni inser väl vad det betyder för oss, monsieur?»

»Betyder för oss? Gaston, vad menar ni?»

»Inser ni det inte? Philippes signalement var det sista spår vi hade, utom den krossade bilen, och ...»

»Och Philippe är död!» Monsieur Kessels utrop var så hest som han hållit på att kvävas.

Därpå vände han sig tvärt mot lantpolisen, som med lampan i handen stirrade från den ene till den andre av dessa sentima besökande.

»Sakerna!» sade han. »Den dödes saker! Ni har dem ju?»

»Ja, monsieur. Här inne.»

Man gick tillbaka till det lilla gendarmerikon-toret, i vars dörr den andre gendarmen stod

spänt väntande. Hans kamrat satte ned lampan och öppnade dörren till ett skåp. Han drog ut en låda, som han i sin helhet placerade framför monsieur Kessel.

»Här, monsieur», sade han. »Det är allt, så när som på hans kläder.»

Monsieur Kessel stirrade på lådans innehåll.

»Allt?» sade han. »Allt som fanns i hans ägo. Ni ha tömt fickorna?»

»Varenda en, monsieur, och visiterat honom in på bara kroppen. Önskar ni se kläderna, monsieur?»

Herr Kessel som hastigt fingrat genom lådans innehåll, nickade stumt. Gaston tog ett steg närmare och betraktade sakerna i lådan som gendarmen dragit ut. De voro inte många — ett ur, en pennkniv, en reservoarpenna, en lackstump, en ask tändstickor, en ask billiga cigarretter, det var allt så när som på en stor packe sedlar och några lösmünt. Gaston undersökte sakerna mekaniskt, en för en; öppnade boetten på uret; fällde upp pennkniven; undersökte reservoarpenan, tändsticksasken och cigarrettpaketet och mönstrade sedlarna styckevis genom ett förstoringsglas. Han hör hur hans chef bakom honom andades tungt under visitationen av den dödes klädespersedlar. Plötsligt kom hans röst.

»Och bilen? Vad fanns där i den?»

»Vi ha lämnat den orörd. Både den och den sårade mannen, chauffören.»

»Var är bilen?»

»I ett hus strax vid järnvägs korsningen, monsieur. Chauffören ligger där också.»

»Hur lång tid behöva vi dit? Kunna vi köra bil?»

»Hm, sex, sju minuter, monsieur... Nej, vi få gå.»

Gaston, som hört sin förmans fråga, tog fram sin klocka och kastade en hastig blick på den. Den visade nu något över halv elva.

»I väg då», sade monsieur Kessel. »I väg! Kom, Gaston. En av er kan bli här, den andre får följa med och visa vägen.»

Han hade yttrat de sista orden till de båda lantpoliserna, som nu gjorde honnör. Mannen som visat Philippes lik satte på sig mössan och ledde vägen.

Natten utanför var sval. Fullmånen stod i sydväst över Liège; då och då drev en röksky från någon fabrik över dess blanka skiva. Lantpolisen ledde vägen i hastig marsch längs en liten stig, som efter ett par minuter förde dem ned i närheten av den järnväg de korsat på vägen ut till Barchon. Efter sex eller sju minuter dök stigen åter ut på en smal landsväg, som ej långt därifrån korsade järnvägen i en tvärbrant fördjupning.

»Där», sade lantpolisen, i det han pekade mot bankorsningen. »Det var där det skedde.»

Monsieur Kessel kastade en kort blick dit bort

utan att säga något. Marschen fortsatte längs landsvägen, där på ett tjugotal meter inga hus funnos att se. Gaston, som gick närmast efter sin förman, lyssnade till hans andedrag och trodde sig en gång höra honom mumla:

»Och Belgien? . . .»

Plötsligt lyfte lantpolisen åter sitt pekfinger.

»Där borta är gården, monsieur.»

En halv minut senare var man framme vid en bondgård, som tycktes tillhöra välmående folk, eftersom den omgavs av en ganska betydlig trädgård och flera uthus. Lantpolisen ledde vägen upp och bultade på. Det lyste ännu i ett par av fönstren; och efter ett par ögonblick frågade man inifrån:

»Vem där?»

»Polisen från Liège», svarade gendarmen. »Det är om den sårade.»

Dörren öppnades försiktigt, och en gammal man med kalott visade sig på tröskeln.

XI.

FORTSÄTTNINGEN PÅ HERR KESSELS JAKT.

»Den sårade!» sade herr Kessel. »Fort! Var har ni honom?»

Mannen med kalotten betraktade honom tvekande.

»Ni är polisen — polisen från Liège?» sade han. »Ni kommer sent för att se en sårad...»

»Jag är chef för krigsministeriets fjärde avdelning», ropade herr Kessel och kastade upp dörren. »Inga dröjsmål, mon vieux. Det är inte någon vanlig sårad ni har under ert tak.»

Den gamle mannen tvekade fortfarande, tills han fick syn på lantgendarmen från Barchon, som vinkade lugnande åt honom. Han steg åt sidan, och monsieur Kessel skyndade in, följd av sitt sällskap.

»Visa vägen!» sade han kort.

Den gamle mannen i kalotten öppnade dörren till ett innerrum, tydligen en dagligstuga, och

förde sina sentima besökande därigenom bort till en ny dörr. Då de kommit fram till denna, stannade han och lade varnande fingret på munnen.

»Sch!» sade han. »Här ligger han. Läkaren sade att han inte fick störas. Men eftersom ni är polisen . . .»

Monsieur Kessel gjorde en kort gest till de andra att draga sig tillbaka och öppnade dörren med mera varsamhet än man kunnat vänta av honom i den sinnesstämning vari han befann sig. Genom dörren som han lät stå på glänt skymtade Gaston en tälotsäng där en man låg på rygg med huvudet delvis omvirat av bandage. Hans kläder voro kastade över en stol. Vid sidan av huvudgärden satt en ung kvinna och vakade i det svaga ljuset av en nattlampa.

Monsieur Kessel fixerade några sekunder mannen i tälotsängen med huvudet tätt vid hans. Han viskade något till den unga kvinnan, som stumt skakade på huvudet. Därpå grep han stolen med klädespersedlarna och kom på tå ut i förrummet med den.

»Har ni undersökt de här?» sade han till lantgendarmen.

»Ja, monsieur. Det fanns ingenting.»

»Ingenting! Vad menar ni? En chaufför — han måste väl ha sitt diplom?»

»Monsieur, det fanns ingenting!»

Herr Kessel stirrade på honom.

»Och mannen själv? Ni vet inte vem han är?»

»Nej, monsieur. Ingen av oss känner honom. Inte heller läkaren eller någon här i huset.»

Herr Kessel bet hop tänderna och började en tyst undersökning av den sårade chaufförens plagg. De voro inte många och hans undersökning blev inte heller långvarig. Efter tre minuter kastade han kläderna tillbaka på stolen och vände sig till den gamle mannen i kalotten.

»Bilen», sade han stelt. »Visa vägen.»

Den gamle, som nu tycktes ha kommit på det klara med vad han skulle tro om dessa nattliga besökande, nickade utan att svara och förde vägen tillbaka ut genom förstugan och tvärs över gården till ett vagnsskjul med murade väggar men utan dörr. Lantgendarmen hade tyst tagit en lykta från en krok inne i boningshuset och sörjde för upplysningen. Den sönderkörda vagnen — främre axeln, ena hjulet och en stor del av chassiset voro krossade — stod vid ingången till skjulet, nätt och jämt skyddad för nattfuktigheten.

Under ett tiotal minuter undersökte herr Kessel den i alla vrår och skrymslen, börjande med nummerplåten baktill, som bar namnet B 79, halvt överhöljt av damm och smuts; Gaston kastade ned de resultat han kom till på ett papper. Han rätade sig upp med föga ljusare min än förut.

»Fransk maskin, som ni trodde, Gaston»,

mumlade han. »Peugeot, två år gammal. Kontrollnummer B 79, stulet eller förfalskat, hur omöjligt det låter. Fyrtio hästkrafter — nog för att de dem övertaget över *mina* bilar... Och ingenting i lådorna eller annanstädes...»

»Får jag lov att se efter, monsieur? En blind höna...»

»I den här affären äro vi lika blinda allesammans. Skriva till fabriken — herre, Gud, herre Gud... innan vårt brev är i Paris ha vi *dem* här... Var så god, Gaston. Leta! Kan *ni* finna något!...»

Den unge tjänstemannen stoppade sina papper i fickan och började huvudstupa lutad in i bilen en upprepning av sin förmans undersökning. Lantgendarmen flyttade lyktan hit och dit efter hans tillrop, under det herr Kessel orörlig stirrade framför sig. Plötsligt spratt han till vid ett rop från Gaston.

»Monsieur», sade denna med kvävd röst. »Något fann jag i alla fall... Se här!»

Herr Kessels hand flög ut efter det lilla föremål Gaston räckte honom.

»En biljett», mumlade han. »Ituriven. Var fann ni den, Gaston?»

»Inkilad under mattan, monsieur. Men se närmare på den!»

»*Liège till Ai* — Aix la Chapelle om vi fylla ut. Andra klass. Var biljetten avriven så här, Gaston?»

»Ja, monsieur. Det finns inga spår av andra hälften. Men datum! Se då vad det är för datum.»

Herr Kessel efterkom hans uppmaning och lät handen som höll den lilla pappbiten falla slappt ned längs sidan.

»Den 30 juli 1914 klockan 22 till 24... Des 30 juli mellan två klockslag då — samma natt och samma tid som...»

»Ja, monsieur! Samma natt och samma tid som van Becker mördades i en andraklasskupé på nattexpressen till Tyskland!»

Herr Kessel stirrade framför sig utan att säga ett ord. Till slut ryckte han på axlarna.

»En slump — vem säger oss att det inte är en slump, Gaston? Tio till tolv på kvällen — det går fler tåg till Aachen än expressen.»

»Utan tvivel, monsieur — men om ni kombinerar denna slump med den falska bilen n:r B 79, där biljetten fanns, blir inte slumpen då mer än egendomlig?»

Monsieur Kessel nickade.

»Nåväl, och hur mycket längre ha vi kommit för det?»

Den unge tjänstemannen, som framfört sina sista repliker med en viss iver, sjönk samman utan att svara. Efter ett ögonblick återtog han sin avbrutna undersökning. Tio minuter gingo förbi, innan han tyst rätade sig och torkade sig i pannan.

»För resten fanns det ingenting, monsieur.»

Hans chef såg ut över det sovande landskapet med den lilla biljetten som Gaston funnit i handen. Och Belgien? . . . hörde Gaston honom åter viska för sig själv. Plötsligt ryckte han till.

»Ett sista prov», mumlade han. »Det kunde ju finnas en möjlighet — och i vilket fall som helst — —»

Han vände sig till de båda civilklädda polismän som följt med honom från Liège, och som i obruten tystnad följt hans och Gastons undersökningar.

»Ingen av er såg den sårade nyss?» sade han. »Det är bra. Följ med. Inte för att jag väntar något men vi få fylla vår plikt.»

Han ledde vägen tillbaka upp i huvudbyggningen, över vars tak två tvillingpar av popplar lyfte sig som tvenne par jättevingar. I fullständig tystnad nådde man åter dörren till sjukrummet. Den var låst, troligen av den unga kvinnan som vakade därinne.

Monsieur Kessel öppnade dörren med samma varsamhet som han visat för en stund sen, och vinkade åt den äldste av de båda civilklädda polismännen.

»Se på mannen därinne ett tag», viskade han. »Försök att erinra er om ni sett honom. Gå tyst, och stör honom inte. Vad är ert namn?»

»Jean Goriau, monsieur.»

Den civilklädde polismannen gick på tåspetsar-

na in i rummet. Gaston såg hur den unga kvinnan som höll vakt därinne, lyfte huvudet och spärrade upp ögonen vid detta nya besök. Jean Goriau mönstrade hennes skyddsling under några minuter; därefter skakade han på huvudet och kom långsamt ut ur sjukrummet igen.

»Jag har aldrig sett honom, vad jag vet, monsieur.»

Monsieur Kessel nickade trött och gjorde en rörelse med handen åt den yngre av de båda polismännen.

»Ni också, för formens skull», sade han. »Vad heter ni?»

»Ernest Lecoq, monsieur.»

»Ni borde ju vara en förträfflig detektiv! Låt oss se.»

Han vinkade med handen och den yngre polismannen gick in i sjukrummet. Han hade knappt hunnit luta sig över sängen, förrän Gaston såg honom rycka till och rikta några ord till den unga kvinnan vid huvudgården, som lyft nattlampan för att lysa honom. Hon tvekade ett ögonblick och sköt därefter med sin fria hand försiktigt tillbaka det bandage som låg lindat om den sårades huvud. Ernest Lecoq rätade på sig och var tillbaka ute i förrummet i två steg.

»Monsieur», sade han med upprörd stämma. »Jag känner er man!»

Herr Kessel stirrade på honom som om han tvivlade på att han hörde rätt.

»Ni känner mannen», upprepade han mekaniskt. »Det skulle finnas en tråd att följa? Var säker på att den för oss tillbaka där vi började, Gaston! Vad tror ni ni vet om honom, Lecoq?»

»Jag såg honom för — —»

»Först en sak: ni är verkligen säker på vad ni säger, Lecoq?»

»Fullkomligt, monsieur, så säker som på att jag står här. Jag såg honom för fjorton dagar sen, den 15 eller 16 juli, inne i Liège. Jag tror det var den 16. Han satt på chaufförplatsen på en bil som höll utanför n:r 11 B i Rue Madeleine, på vänstra stranden. Det var en het dag, och han tog mössan av huvudet för att torka sig i pannan. Jag satt vid ett kafébord utanför n:r 11, och jag såg honom så tydligt som jag ser er. Jag lade märke till att han hade ett underligt ärr i pannan, uppe under hårfästet — det såg nästan ut som ett kors. Han torkade sig ett par gånger, medan han väntade, och jag hade gott om tillfälle att kontrollera att jag såg rätt. Det var vid tretiden och det fanns inte mycket annat att se på. Rätt som det var kom ägaren till bilen ut ur huset och steg upp i den. De foro i väg nedåt teaterplatsen. Men jag kände herrn som ägde bilen också, monsieur!»

»Lecoq! Ni börjar bli värdig er namne — vem var ägaren till bilen.»

»M. Gilbert Marty, monsieur, den store fabriksägaren i Hervé, det kan jag taga på min ed lika

visst som det andra. Det är den chauffören som ligger därinne.

»Och numret på bilen, ni såg, Lecoq?»

Den unge polismannen, som talat sig varm, slog ned ögonen.

»Det glömde ni, Lecoq? Ni är inte fullt vuxen er namne än — nå, ni kunde ju inte veta att ni såg någonting som — — Om denne Marty körde i samma bil då, som hans chaufför i dag — — Marty, vem är han?»

Lecoq rätade på sig.

»En fabriksägare i Hervé, som jag sade er, monsieur. Mycket rik, säger man.»

Herr Kessel drog upp sitt fickur och vände sig till Gaston.

»Halv tolv», sade han. »En ovanlig tid att göra visiter på. Hur långt ha vi till Hervé, Gaston? Vet ni det?»

Den unge polismannen från Liège förde handen till mössan.

»Det är en halv timmes väg ut dit i bil, monsieur», sade han. »Förlåt mig att jag blandar mig i ert samtal. Ni måste tillbaka så långt som till Jupilly, och sedan mot sydost, vägen till Battice.»

Herr Kessel nickade kort åt honom.

»Bra, Lecoq. Bra. I väg då.»

Några sekunder senare såg den gamle mannen i kalotten sina underliga besökande försvinna längs landsvägen ned emot järnvägs korsningen.

Med herr Kessel i spetsen skyndade de tillbaka till poliskontoret i Barchon; på mindre tid än det tar att berätta sutto de åter i herr Kessels bil och flögo tillbaka samma väg de kommit ut från Liège. Spårvagnarna som gingo längs den elektriska spårvägen från Liège till Barchon hade upphört för natten. Det hade mörknat; månen doldes av tjocka skyar som tågade upp från öster — symboliskt, tänkte Gaston, då han ett ögonblick såg upp mot natthimlen. I husen som veno förbi brann det ännu flerstädes, och stundom skymtade mörka grupper av talande som resonerade vid korsningen av stenlagda bygator. Det var som om landet hade svårt att gå till sömns denna natt.

Herr Kessels bil med dess fyra passagerare flög i ursinnig fart tillbaka så långt som den unge polismannen från Liège sagt, till den lilla köpingen Jupilly på högra Maasstranden; där gjorde den en hastig tvärsvängning åt öster. Herr Kessel lutade sig fram till den unge Lecoq.

»Känner ni Martys hus?»

»Ja, monsieur. Han har en stor villa med park strax innan Hervé.»

Tjugufem minuter efter det bilen lämnat Barchon dök den ned mellan två branta höjder och genom en by som sov i nattljuset. Lecoq lutade sig fram och klappade chauffören på axeln.

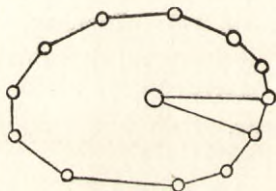
»Därborta, Jean! Ni ser parken till höger. Skola vi köra upp huvudvägen, monsieur?»

Herr Kessel nickade kort. Efter ett ögonblick svängde bilen upp längs en poppelkantad allé, där gruset knastrade och skrek under dess hjul, och höll inne framför den breda trappan till en slottsliknande villa, vitgrå i augustinatten. Det lyste i ett av fönstren till höger om ingången.

Herr Kessel hoppade ut och blev ett ögonblick stående i tankar. Genom en öppning i parken som omgav villan, skymtade västerut de båda höjder mellan vilka de kommit susande några minuter förut. Plötsligt drog herr Kessel fram en annotationsbok och gjorde några hastiga krumelurer på ett blad.

»Om det här är Liège i mitten», sade han vänd till Gaston, »vad är det då för punkter vi ha härnere österut från herr Martys villa?»

Gaston lutade sig fram. Detta var den teckning hans chef nedkastat på pappersbladet:

Herr Kessel upprepade med pennan på två punkter i högra halvdelen:

»Vad är då det där för punkter, Gaston?»

»Fort Evêque och fort Fléron», mumlade Gaston. »Vad menar ni, monsieur?»

»Endast att det är de som ligga därborta på höjderna vi nyss passerade, Gaston. Jag vet inte varför — jag vet inte varför, men — —»

Han avbröt sig utan att fullborda sin mening; Gaston fortsatte att stirra på honom. Herr Kessel ryckte upp sig och gick hastigt uppför trappstegen till den vita villan. Ett ögonblick granskade han en namnplåt på dess dörr; därpå tryckte han två gånger på en knapp, och det kom en dov signal på avstånd inne i huset. I samma ögonblick minskades belysningen i det fönster, där det brann, till hälften, och efter några sekunder rasslade det i låset till ingångsdörren.

Till Gastons förvåning var det icke en betjänt som visade sig.

En liten man i nattrock och med en cigarr i mungipan skymtade ett ögonblick och drog sig tillbaka med ett häpet utrop.

»Vem? — vad? — —» ropade han. »Vem är ni? Varför kommer ni hit så här dags? Vad önskar ni?»

Herr Kessel stack hastigt sin fot i dörröppningen.

»Endast några ord med er, monsieur», sade han. »Ni får ursäkta den olämpliga tiden, och att jag inte kan ta mot några protester. Jag behöver några upplysningar, och det är ni som måste ge mig dem.»

»Vem är ni?» upprepade mannen inne i hallen,

av vilken Gaston blott kunde se en glimt i belysningen från cigarren.

»Jag representerar ordningsmakten för ögonblicket, monsieur. Var god och låt mig komma in, eller kom själv ut.»

Gaston tog hastigt några steg uppför trappan till sin chefs sida. I samma ögonblick flyttade mannen innanför cigarren från ena mungipan till den andra, och Gaston flög till. Han var enögd! Huden hängde torr och skrynklig ned över hans tomma vänsteröga; cigarren blossade vid en sugning, och Gaston stirrade på ett valnötsbrunt, visset ansikte under ett kortklippt sälhundshår. Nu tog han cigarren ur munnen och kastade en blick förbi Gaston ut på bilen.

»Ni kan legitimera er?» sade han vänd till herr Kessel. »Ni får ursäkta — timmen är ovanlig, till och med för besök av polisen.»

Monsieur Kessel visade hastigt ett kort. Mannen innanför öppnade dörren med en bugning. Han vred på en kontakt, och förhallen där de stodo fylldes av ljus.

»Nåväl, messieurs?»

Han vinkade med handen åt ett par stolar.

Herr Kessel tvekade ett ögonblick utan att tyckas lägga märke till hans gest.

Därpå sade han tvärt:

»Ni är monsieur Gilbert Marty?»

»Ja. Och vad önskar ni få veta av mig?»

»Ni kommer ofta till Liège?»

»Tämligen, monsieur. Det beror på mina affärer.»

»Ni var där den 16 juli på eftermiddagen?»

»Monsieur, jag beklagar att jag inte begriper vart ni vill komma, och att jag omöjligt kan minnas sådana saker fjorton dar efteråt. Jag för inte dagbok.»

»Jag vet emellertid att ni var inne denna dag och att er bil höll utanför ett hus i Rue Madeleine — —»

»Varför frågar ni mig då om det?»

»Vid ratten i er bil satt er chaufför, liten, med blonda mustascher och ett ärr i pannan. Är min berättelse riktig?»

»Mon Dieu, det kan väl hända! Får jag fråga: har inte polisen i Liège annat att göra än att hålla utkik på alla bilar som hålla på gatorna?»

»Spara er ironi, monsieur.» Herr Kessels röst hade med ens blivit en helt annan. »En liten tråd kan föra upp till ett stort mål. *Hur kunde ni komma på den idén att sätta falskt nummer på er bil?*»

»Monsieur!? ...»

Herr Marty stirrade på honom som på en dåre.

»Falskt nummer, monsieur Marty — *nummer B 79!* Skulle ni vilja förklara mig det!»

Herr Kessel slungade ut sina sista ord med en blick som tycktes vilja borra sig rakt genom mannen framför honom. Verkan av hans ord

uteblev emellertid alldeles. Monsieur Marty tog ett steg tillbaka och brast ut i ett gapskratt som förvred hans valnötsbruna ansikte som ett anfall av spasmer. Hålet efter vänsterögat försvann alldeles under några sekunder. Till slut lyckades han framstamma:

»Min käre herre, jag hoppas för er skull att ni har riktigare uppgifter då ni kommer och förhör andra människor vid den här tiden på dygnet än ni har mot mig! En bil med falskt nummer, C 59 eller vad det var! Jag vet inte vad jag skall säga! Jag har två bilar i mitt garage som ni kan få se när som helst — i natt om ni vill — men så sant jag heter Marty ingen med falskt nummer. Det var första gången — —»

Han avbröt sig med ett nytt skrattanfall. Herr Kessel knep hop läpparna och återtog utan att bry sig om hans munterhet.

»Var god och hör mig till slut, monsieur. Ni kan skratta ut senare. Er chaufför har i afton kört sönder i närheten av Barchon. Jag kommer just från hans sjuksäng. Och», herr Kessels röst blev åter hård som stål, »*bilen han kört sönder bär numret B 79.*»

Monsieur Marty torkade sig med näsduken i det oskadade högerögat.

»Monsieur! Monsieur!» mumlade han. »Ni är obetalbar! Och det är för den här sakens skull ni kör ut från Liège och söker upp mig? Ah!»

Herr Kessel tog ett steg närmare honom som

för att arresteras honom utan vidare fasoner; monsieur Marty vinkade avvärjande åt honom med handen:

»Hör mig till slut, innan ni gör vad ni ångrar! Karlen som ni talar om — Schæffel — fick avsked av mig den 20 i förra månaden! Jag kan intyga det med hur många vittnen ni vill. Jag upptäckte att han kommit över sitt diplom oärligt och gav honom avsked på grått papper. Har ni visiterat honom nu efter döden så borde ni åtminstone ha sett att han inte hade något chaufförsdiplom!»

Herr Kessel stirrade på honom utan att få fram ett ord. Monsieur Marty tryckte på en knapp, och efter några ögonblick kom en gammal tjänare skyndande ned i hallen.

»Joseph», sade monsieur Marty, »du ser här polisen från Liège. Skulle du möjligen kunna upplysa dessa herrar om vad jag företog mig den 20 i förra månaden?»

Den gamle tjänaren såg från den ena till den andra i sällskapet med vidöppna ögon. Till slut sade han:

»Vad monsieur gjorde den 20 i förra månaden? . . . Monsieur satt i parken hela dagen, tror jag, utom då monsieur var nere i fabriken . . .»

»Ja, men inom huset, Joseph! Hände det någonting inom huset, som du minns?»

Den gamle tjänaren funderade ett ögonblick.

»Monsieur avskedade Schæffel...» började han.

»Förträffligt, Joseph! Förträffligt! Är ni nöjd, monsieur? Är ni övertygad om att jag ingenting har att göra med Schæffels senare förbrytelser? Eller vill ni se mitt garage också?»

Herr Kessel som tungt sänkt huvudet gjorde en avböjande gest med handen.

»Jag tycks ha blivit förd på villospår, monsieur», sade han trött. »Jag ber er om ursäkt för det besvär jag förorsakat. Var övertygad om att det är omständigheter av ovanligt slag som tvingat mig till det.»

Han gjorde en böjning på huvudet, som monsieur Marty besvarade, och gick långsamt mot dörren följd av Gaston. Kommen till tröskeln hejdade han sig och vände sig åter till sin värd.

»Förlåt mig, om jag efter det passerade vågar göra er ännu en förfrågan. Skulle ni möjligen ha telefon?»

Monsieur Marty nickade, tydligen förvånad. Herr Kessel återtog:

»Skulle ni vilja sträcka er älskvärdhet så långt att ni ger mig lov att begagna den ett ögonblick?»

Hans värd böjde på huvudet med samma förvånade ansiktsuttryck och pekade mot rummet till höger.

»Telefonen är därinne, monsieur», sade han. »Använd den efter behag.»

Herr Kessel kastade en blick på Gaston och mumlade:

»Det är min dotter... Jag ringer upp kontoret för att...»

Utan att avsluta sin mening gick han in i det rum, monsieur Marty antytt. Gaston hörde honom ringa på och ropa ett nummer i apparaten. Det dröjde; det kom en ny påringning och ljudet av herr Kessels röst, nu tydligare och mera betoad. Åter blev det en paus, som följdes av en hel serie skarpa signaler och rop från Gastons chef. Äntligen, tio minuter efter det han gått in i det inre rummet, visade herr Kessel sig åter på dess tröskel med ögonen uppspärade av sinnesrörelse bakom hornbrillorna.

»Gaston!» ropade han. »Ingen svarar på kontoret!»

XII.

MORGONEN DEN 2 AUGUSTI KLOCKAN HALV ETT TILL TVÅ.

Gaston stirrade på sin förman och upprepade mekaniskt:

»Ingen svarar på kontoret! . . .»

Monsieur Marty iakttog med tydligt intresse sina båda nattliga gäster men underlät att göra någon anmärkning. Herr Kessel såg med rynkade ögonbryn ned i golvmattan. Plötsligt rätade Gaston på sig och tog ett steg bort till sin chef.

»Monsieur!» sade han med en grimas som obetydligt liknade ett småleende. »Monsieur!»

Herr Kessel ryckte till.

»Vad är det?»

»Monsieur, det finns ju en möjlighet — det vore ju tänkbart . . .»

»Vad då?»

»Att man somnat på kontoret!»

Herr Kessel såg på honom i några sekunder. Därpå gjorde även han en grimas.

»Gaston», sade han, »ni har rätt. Det bara slog mig som så egendomligt . . . Ni har rätt, naturligtvis . . . Klockan är över tolv . . . Det finns för resten en annan möjlighet också.»

»Vad då, monsieur?»

Herr Kessel upprepade sin grimas utan att svara. Därpå vände han sig till monsieur Marty, som tyst blossade på en nytänd cigarr. Herr Kessels lilla grimas hade försvunnit lika hastigt som den fötts.

»Jag tackar er för er vänlighet, monsieur Marty. Jag ber er än en gång om ursäkt för det besvär jag förorsakat er.»

Monsieur Marty bugade sig med en lätt gäspning, som han sökte dölja bakom handen, och följde sina besökande till porten. Med en sista blick in mot hallen sköt herr Kessel Gaston före sig ut.

Bilen stod kvar framför trappan med stoppad motor. Herr Kessel vinkade åt chauffören.

»Vi fara tillbaka, Jean.»

Hans röst var så trött och tung, att Gaston genomlöptes av en ofrivillig rysning.

»Till Barchon, monsieur?»

»Nej, Jean. Till Liège.»

Den lille flamländaren satte motorn i gång utan att göra flera frågor, men med en ängslig blick på sin husbonde. Några sekunder senare rusade auton ut genom parkallén som ledde upp till

herr Martys villa och vred av åt vänster, tillbaka mot Jupilly och Liège.

Tio minuter hade kanske förgått i obruten tystnad, då herr Kessel ryckte till på sin plats och visslade åt Jean. Bilen höll tvärt inne, och herr Kessel tog den yngre av de båda civilklädda liègepoliserna i armen.

»Var var det ni sade att ni såg herr Marty den där dagen, Lecoq?»

»I Rue Madeleine på vänstra stranden, monsieur.»

»Ni satt utanför n:r 11?»

»Utanför n:r 11, monsieur, vid ett trottoarbord framför kaféet där.»

»Och hans bil höll?»

»Framför huset n:r 11 B, som jag sagt er, monsieur.»

Herr Kessel vände sig till sin unge medhjälpare.

»Vem bor i n:r 13 Rue Madeleine, Gaston?»

Gaston funderade några sekunder med blicken på sin chef. Plötsligt for han till och förde handen till pannan.

»Monsieur!! huset n:r 13! Där bor ju ...»

»Vem, Gaston?»

»Klotz, juden, som ...»

»Som till och med Didier fann mest suspekt av de aderton spioner vi ha reda på i Liège! Vad säger ni, Gaston?»

»Men hans hus har varit bevakat så gott som natt och dag!»

»Ah, bah, Gaston — vem vet om han behövde motta sina besök i huset n:r 13?»

»Monsieur! Ni menar att . . .»

»Jag menar att man hört talas förrän nu om en hemlig förbindelse mellan två grannhus — med eller utan dörr. Och — —».

»Men ni hörde ju vad herr Marty sade om bilen, monsieur.»

»Jag hörde det, och jag måste tro på det, eftersom han omöjligen kunde ha förberett den gamle betjänten. Men om också herr Marty var oskyldig beträffande den falska bilen, behöver det inte betyda att han har rent mjöl i påsen för resten. Lade ni märke till hans utseende, Gaston?»

»Ja, monsieur!»

»Fann ni det sympatiskt? Jag vet inte, men — —»

»Vad? Vill ni in till Liège, till Rue Madeleine?»

»För sent. Vad jag skulle ha lust till, vore en liten extra visit hos herr Gilbert Marty!»

Gaston såg på sin chef.

»Och kontoret, monsieur? Er dotter och den unge svensken, som inte svarade?»

Herr Kessel gjorde en axelryckning.

»Ah, bah, Gaston! Det är naturligtvis som ni sade — klockan är ju halv ett och mer till. Ungdomen kan alltid sova.»

Han tvekade och fattade därpå ett hastigt beslut.

»Kör tillbaka, Jean, genom byn vi passerade på vägen ut till monsieur Martys villa. Håll vid slutet på den.»

Bilen svängde om och höll sex minuter senare inne där herr Kessel sagt. Rakt förut, vid kanten av landsvägen, reste sig popplarna i herr Martys allé. På sidan om den, mellan villans park och den plats där herr Kessels bil höll inne, sträckte sig ett redan avmejat åkerfält där sädesskylarna reste sig som uppslagna tält i nattljuset.

Herr Kessel var ur bilen i samma ögonblick den stannade.

»Håll er här, Jean. Följ med, Goriau, och ni, Lecoq. Vi ta vägen tvärs över fältet dit bort. Det kan hända att jag kommer att behöva er.»

Efter tio minuters marsch voro herr Kessel och hans medhjälpare framme vid utkanterna av parken. Herr Kessel tvekade ett ögonblick.

»Låt oss först gå till garaget», mumlade han därpå. »Vem vet — —»

Gaston såg forskande på sin förman, som vek av åt höger längs parkbrynet runt vilket en låg stenmur sträckte sig. Höga akasior, ekar och lärkträd lyfte sina lätt prasslande kronor mot augustihimlen; plötsligt upphörde de, och genom samma ljusning som Gaston lagt märke till vid besöket hos herr Marty för en stund sedan såg man rakt upp till villan. Den låg lika gråvit

och tyst som förut. Det lyste i ett av fönstren i bottenvåningen — rummet med telefonen, där herr Marty suttit vid deras ankomst. Medan de under herr Kessels ledning försiktigt följde kanten av ljusningen i parken erinrade Gaston sig sin förmans ord för en stund sedan och kastade en ofrivillig blick västerut. Därborta lyfte sig de två höjder, han och herr Kessel då talat om, mot den rökstripiga himlen. Ingen som ej visste det kunde ana vad deras runda toppar gömde på, vilka dödsreserver som slumrade innanför dem. Låg det någon mening i herr Kessels ord för en stund sedan? Gaston kastade sina tankar fram och tillbaka i försök att finna en. Plötsligt märkte han att herr Kessel hade stannat framför honom och flyttade tankarna tillbaka till det ärende de nu borde syssla med.

Herr Kessel stod och såg in mot en räcka låga grå hus vid vilkas fasader parken tvärt slutade. De liknade närmast fabriksbyggnader. Herr Kessel vinkade på den civilklädde polismannen från Liège.

»Lecoq», sade han, »hör på! Ni känner ju monsieur Marty däruppe?»

»Något litet, monsieur. Jag har en syster som är gift i Hervé. Hennes man arbetar på monsieur Martys fabrik.»

»Och är det fabriken som ligger därinne?»

»Mon Dieu, nej!! Fabriken ligger strax vid Hervé.»

»Hm — vad är det här då? Mig tycks det nu likna en fabrik, om det liknar någonting alls. I alla fall skall väl garaget ligga här någonstans, och — —»

Utan att avsluta sin mening började han klättra över muren framför sig, som nu var något högre än den varit förut. Gaston och de båda liègepoliserna gjorde sig i ordning att följa hans exempel, då det kom ett kvävt rop från herr Kessel.

»Glasskärvor, Gaston! Och piggråd av den mest infernaliska sort. Jag borde ha kunnat förutse det. Akta er!»

Han hoppade ned på andra sidan med en mumlad svordom och började torka sina händer med näsduken. Gaston begagnade sig av ett par rämnor i stenmuren till stöd vid klättringen och kom över utan olyckshändelse; ett par fnysningar från Goriau och Lecoq antydde att de ej voro lika lyckliga. Herr Kessel stoppade näsduken i fickan och smög sig fram mot räckan av låga byggnader rakt förut.

Den befanns sträcka sig i en stor fyrkant nedåt mot höger — söderut — och rakt fram — österut. Väggarna voro omkring tre meter höga och byggda av grått tegel. Herr Kessel följde några sekunder den vägg som gick i östlig riktning, och kom därefter tillbaka till Gaston och de andra som stannat vid hörnet.

»Jag tror vi ha garaget här borta», viskade han. »Åtminstone luktar det bensin inifrån.

Stanna där ni äro, allesammans. Det är dumt om vi bli fler än nödvändigt.»

Han försvann längs husväggen; efter ett tjugotal steg blev han stående och fingrade på någonting i väggen — tydligen ett lås. Troligen var det inte reglat, ty efter ett par ögonblick sköt herr Kessel sakta upp dörren på glänt och försvann ur synhåll för de andra. Det dröjde en stund; därpå kom han åter ut och sköt till dörren som han öppnat. Efter en lång blick på den grå byggnaden och ett tiotal steg vidare längs fasaden återvände han till sitt sällskap.

»Endast plats för två bilar i garaget», mumlade han. »Bägge platserna upptagna; Xx 12 och Xx 115. Vad är Xx, Gaston?»

Gaston skakade på huvudet. Lecoq lyfte hastigt på mössan.

»Xx är Batticedistriktets kontrollbokstav, monsieur.»

Herr Kessel nickade tyst.

»Och allt är således i ordning i garaget.»

»Vad tänker ni göra, monsieur?» Gaston såg modlöst upp på sin chef.

»Vad skall jag göra, Gaston? Direkt kan jag ingenting göra, och indirekt — — Jag hade hoppats att ödet skulle hjälpa mig en smula, men — — Och i alla fall är det en aning, en vansinnig idé, om ni vill, som säger mig att allt inte är rätt beställt med monsieur Marty — —»

Han tystnade och stirrade framför sig. Därpå

såg han upp på den långa grå husfasaden och tycktes fatta ett beslut.

»Den här fabriken som inte är någon fabrik mystifierar mig», sade han med sammanbitna tänder. »Den skall jag i varje fall se närmare på. Låt vara att det kanske är en lagerbyggnad, men — — Följ med! Jag vill se hur långt den går åt det här hållet.»

Han satte sig i marsch, denna gång längs högra fasaden, den som bar söderut. Den tycktes vara fyrtio eller femtio meter lång; för varje steg de togo längs den, växte Gastons förvåning. Vad i all världen var det här för en kuriös byggnad mitt inne i en välskött park, eller i varje fall strax bakom denna park och en elegant villa? En lagerbyggnad! Han kastade den ena blicken efter den andra på den grå tegelmuren, liksom för att genomborra den och utspana de hemligheter som kunde slumra på dess andra sida. Endast då och då avbröts dess gråa enformighet av ett fönster uppe under taket med mattslipat glas, om han såg rätt. Åter slungade han tankarna fram och tillbaka på jakt efter en lösning utan att nå den. Den grå väggen slutade med ens och herr Kessel vände sig om.

»Fyrtioåtta meter», mumlade han, »om jag räknat rätt. »Och inte en dörr på den här sidan. Fönsterna ha mattslipat glas. Har ni lagt märke till det, Gaston?»

»Ja, monsieur. Vad i all världen tror ni det kan vara för en byggnad?»

Herr Kessel såg framför sig genom nattdunklet utan att svara på hans fråga. Några buskar och ett dussin popplar bildade små dungar runt omkring dem, men rakt söderut, ett tjugotal meter från dem, tyckte Gaston, som följde riktningen av sin chefs blick, sig se någonting blänka svagt. Plötsligt ryckte herr Kessel till.

»Vad nu då — det är ju järnvägen. Järnvägen från Battice till Liège! Äro vi så långt åt söder?»

Lecoq, som tagit några steg framåt vid hans ord, vände sig hastigt om.

»Järnvägen från Battice till Liège, monsieur, som ni säger!» sade han.

Herr Kessel såg ett par ögonblick på järnvägsspåret, vars blankslitna skenor glimmade till vid en plötslig ljusning i natthimlen. Därpå vände han sig mot öster och återtog utan att säga något marschen längs den grå husväggen. Gaston och de två polismännen följde honom i samma tystnad.

De hade väl gått trettio eller trettiofem steg, då det kom ett utrop från herr Kessel, som hejdade de andra. Han stod alldeles stilla och pekade med fingret på någonting framför sig.

»Se där!» ropade han. »Ett järnvägsspår — ett privat järnvägsspår! Vad säger ni, Gaston? Ett litet privat järnvägsspår! Fabriken som inte

är någon fabrik intresserar mig verkligen mer och mer.»

Gaston tog ut stegen och nådde sin chef. Herr Kessel hade rätt; ett järnvägsspår korsade deras väg i rät vinkel, ett av den sort som lägges ut vid avlastningsstationer av mindre betydelse. Det kom från linjen till höger om dem och slutade tvärt vid en port, som bildade ett svart avbrott i den grå tegelväggen till vänster. Skenorna voro icke blankslitna men företedde tydliga spår av nötning.

Gaston betraktade sin chef.

»Det måste vara en upplagsplats, monsieur», sade han. »En lagerbyggnad.»

»En lagerbyggnad!» upprepade herr Kessel. »Utmärkt, Gaston. Men nu är jag på andra sidan om gott och ont. Det roar mig att se efter vad som finns på lager i den byggnaden.»

»Men, monsieur, betänk då . . .»

»Jag betänker ingenting annat för ögonblicket, Gaston, än att vi kanske ha fyrtioåtta timmar på oss innan — Gud vet vad, och Gud vet till vad gagn. Betänka mig! — vad säger ni själv? Denna chaufför som varit i hans tjänst, som hållit med honom utanför det hus där — —»

»Huset bredvid, monsieur. Och chauffören hade han ju . . .»

»Det gör mig lika mycket nu! Chauffören, huset i Rue Madeleine, och så denna lagerbyggnad strax bakom en privat villa! . . . Brukar man

lägga lagerbyggnader där i vanliga fall, säg mig, Gaston?»

»Men, monsieur, ni vet ju att monsieur Marty är en av de mest...»

Herr Kessel avklippte sin unge underlydande tvärt.

»En av de mest suspekta människor jag sett!» ropade han. »Gud vet varför jag inte arresterade honom utan vidare. En blunder mer eller mindre — i morgon skola vi ändå dö, Gaston. Och nog nu.»

Han skyndade upp till porten, dit järnvägsskenorna ledde, följd av de två polismännen. Gaston stod orörlig kvar och såg dem syssla vid dörren. Herr Kessel drog fram något instrument ur sina fickor, och han hörde lätta knäppningar från låset. Han såg de andra skjuta någonting mellan dörrhalvorna och bända, och plötsligt såg han dessa långsamt skilja sig åt, och hörde sitt namn ropas.

»Håll vakt, Gaston, om ni inte vill se på lagret härinne!»

Med en axelryckning följde han efter dem. När allt kom omkring var det väl inte sannolikt att spåren av deras förbrytelse skulle leda tillbaka till herr Kessel och honom — och som herr Kessel sagt, en blunder mer eller mindre...

De andra voro redan inne genom porten, då han kom dit. Goriau, den äldre av liègepoliserna, hade fått fram en elektrisk ficklampa och vridit

på den. Gaston såg herr Kessels och hans två följeslagares figurer skymta i en osäker ljuskrets inne i en hall som var högre än han tänkt sig den. Han tog ut stegen och nådde fatt dem. Järnvägsspåren ledde i en cirkel upp till en slags plattform. Herr Kessel stod vid sidan av den.

»Nåväl, monsieur?» sade Gaston.

»En avlastningsbrygga, som ni ser, Gaston. Nu skola vi bara ta reda på vad det är för gods man har avlastat där.»

Goriau, som vid hans sida lyfte den ljusbringande elektriska ficklampan, vände den åter framåt mot hallens inre. Gaston spratt till.

»En ny vägg, monsieur!» ropade han. »Era varor äro väl inhysta.»

Herr Kessel, som stirrade åt samma håll som Gaston, lät höra en svordom. Tre eller fyra steg framför dem spärrade en ny mur vägen. Därpå visslade han häftigt.

»Det finns i varje fall en dörr. Vi få hoppas att vi kunna finna ett sesam till den liksom till den förra. Vi skola det — den här lagerbyggnaden intresserar mig mer och mer.

»Vad tänker ni göra, monsieur?»

Gastons fråga blev obesvarad, och med en liten axelryckning överlät han åt sin chef att handla vidare efter eget gottfinnande. Herr Kessel vinkade åt Goriau och Lecoq och gick bort till den dörr man just upptäckt. Under en stund såg Gaston dem röra sig kring denna i den osta-

diga ljuskretsen från den elektriska ficklampan. Han hörde lågmälda utrop från de båda liègepoliserna; då och då kom herr Kessels röst, ivrig och pådrivande. Gaston gjorde åter en liten axelryckning. Vad var det för idé med detta inbrott? Han kände sin chefs karaktär och hade upphört att förvåna sig alltför mycket över de handlingar, till vilka den kunde förleda honom; men det här var ju rena vanvettet! En aktad man som monsieur Marty! Och vad kunde väl finnas i den här lagerbyggnaden annat än på sin höjd (om det nu nödvändigtvis skulle vara olagligheter med i spelet) något tullgods som man glömt betala tull för?... De halva misstankar, som han ett par gånger känt gro inom sig, hade lika hastigt försvunnit. Det hela var bara en förbrytelse, som kunde komma att stå dem samtliga dyrt — och vad mera var, en dumhet. Han kastade en vresig blick på de tre andra och önskade halvt att de sutte i bilen igen på väg till Liège, till Liège och sin ruin — sin död utan fraser... Nå — alltså...

Alltså hade de lyckats finna ett sesam till dörren! Den hade sprungit upp och mörkret innanför klövs nu av den elektriska ficklampans gulvita ljuskägla. Otydliga silhuetter skymtade därinne. Gaston gjorde en tredje axelryckning och gick med en blick bakom sig in efter de andra. De voro redan långt inne i byggnadens

inre. Han tog ut stegen för att hinna upp dem. Plötsligt spratt han till vid ett ljud.

»Ah! Ah! Ah!»

Det var herr Kessels skratt, dovt och ihåligt, därinifrån. Det följde ett eko från de båda andra; därpå kom herr Kessels röst igen, nu gäll av upphetsning:

»Gaston! Gaston!»

Den unge tjänstemannen skyndade fram med en ofrivillig hjärtklappning. Vad var det? Hade monsieur Kessels instinkt lett honom rätt? Fanns det någon hemlighet i denna »fabrik, som inte var någon fa—»

»Gaston, vill ni säga mig vad ni tror det här är?!»

Det var återigen herr Kessels röst, nu med en klang av nästan diabolisk triumf. Fem eller sex meter framför sig såg Gaston honom vinka med båda händerna, varvid otydliga skuggpelare svepte fram och tillbaka i luften. Bakom honom skymtade den otydliga silhuetten av någon stor maskin. Plötsligt var han framme.

»Vad tror ni det är man har på lager här, Gaston?! Se på deras lilla kollektion, innan ni svarar!»

Gaston kastade en snabb blick på sin förman; han hade aldrig hört hans röst så upprörd. Herr Kessel hade korsat armarna över bröstet och stod försänkt i beskådande av något föremål framför

sig. Äntligen vände Gaston blicken från honom och flög samman.

I det osäkra ljuset från den elektriska ficklampan skymtade två gigantiska hjul och mellan dem en kort, bred metallkropp riktad snett uppåt — ett väldigt stålrör, som glimmade matt i strålarna från ficklampan; bakom och under det en väldig lavett . . . En kanon! Men en kanon av en typ som hans ögon till och med i denna belysning kunde försäkra honom att han aldrig sett maken till. Loppet var åtminstone tre fjärdedels meter i genomskärning från den ena ytterkanten till den andra. Endast med svårighet lyckades han slita sina ögon från vidundret; herr Kessel gav en vink åt Goriau, som tog ett steg åt sidan och lät ljuset från sin lampa falla rakt in i hallen. Gaston gav till ett hest rop — ett svagt eko av det som kommit från hans chef några minuter förut.

»Två till! Gode Gud! Monsieur Kessel! . . .»

»Vad tror ni det här är, säg, Gaston?! Vad tycker ni om varorna som de föra på lager här — och för vem tror ni de äro bestämda?»

»Gode Gud! Gode Gud!»

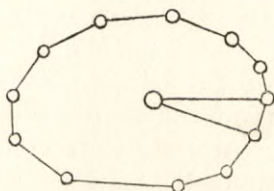
Gaston flyttade ögonen fram och tillbaka från den ena av dödsmaskinerna till den andra. Han kände sig som i en mardröm. Herr Kessels röst kom ånyo.

»Vill ni se på golvet, Gaston? Cement, och tjock i proportion till de här pjäserna kan jag försäkra er. Har ni någonsin hört talas om den

här kalibern förr? Fyra decimeter i mynningen så visst som en. Vad tror ni en projektil från dem väger? Jag är inte fackman, men jag tror vår vän Graveghem lugnt skulle säga oss niohundra kilo. En projektil på nästan ett ton, Gaston! . . . Det vore välkommen hjälp mot tvillingarna därborta och deras syskon, eller vad?»

Gaston såg på honom utan att för ögonblicket förstå. Herr Kessel drog fram teckningen som han kastat ned på sitt papper halvannan timme förut och stack den under ansiktet på honom.

»Har ni glömt vad jag sade nyss? Gud vet vad jag tänkte på då, eller varför jag någonsin tänkte på det — men om det här är Liège i mitten, Gaston, vad är det då för två punkter här ute i periferien?»

Gaston genomlöptes av en ny rysning och mumlade:

»Fort Evêque och fort Fléron . . . Och hur stor skottvidd tror ni en sådan här pjäs har, monsieur?»

»Vad vet jag? Tio, elva tusen meter. Fråga van Graveghem — om vi få tid! D'Embourg,

Chaudefontaine, Fléron och Evêque — ja, de här små pistolerna räcka nog både till Boncelles och Barchon, vad det beträffar. Och nu, om de ha papperen, som Becker — den eländige — den förbannade — — *Om de också ha dem, Gaston!*»

»Men monsieur! Vi äro då inte alldeles hjälplösa. Vi ha ju funnit deras hemlighet här, och den kunna vi väl åtminstone förhindra att de få användning för.»

Herr Kessel hånskrattade.

»Och vem säger att det inte finns filialer av monsieur Martys fabrik? Ack, Gaston, Gaston! Är detta den sorts varor han tillverkar på sin fabrik i Hervé? Eller har detta kunnat passera mitt för näsan på tullen? Nu *är* det en vulkan i utbrott som vi dansa på. Om vi åtminstone hade . . .»

Han avbröt sig utan att det beredde Gaston några svårigheter att supplera det ord han utelämnade. Därpå ryckte han upp sig och vände sig till Goriau och Lecoq, som iakttagit honom i stum tjänstehållning.

»Vi ha *en* tydlig och enkel plikt att fylla åtminstone», sade han. »Låt oss se genom den här lagerbyggnaden ännu en smula, om er ficklampa räcker, Goriau, så skola vi — — —»

Han hejdade sig mitt i meningen och försvann med snusande näsa inåt hallen, följd av de båda liègepoliserna. Gaston stod kvar med blickarna naglade vid jättemörsaren framför sig.

Ännu en gång då ljuset försvann inåt hallen och konturerna av föremålen kring honom blevo otydligare, genomlöptes han av en överväldigande mardrömskänsla. Allt var en fantasi, en hemsk och overklig fantasi. . . Vem hade hört talas om eller tänkt sig sådana saker mitt i tjugonde århundradet? Vem, ens i hans yrke, hade trott någonting liknande möjligt? Det måste vara en enda hemsk mardröm — de tre groteska jätteprofilerna som lyfte sig mellan honom och Goriaus ficklampa i hallens bakgrund voro endast fantasifoster. . . Herr Kessel och han hade aldrig funnit denna byggnad bakom en välvårdad villa nära Hervé. . . Allt var en fantasi, och snart skulle han vakna på kontoret i Liège — där ingen svarade i telefonen i natt! . . . Minnet av herr Kesslers misslyckade försök att telefonera dit flammade till i hans medvetande och kom honom att spärra upp ögonen. Låg det kanske någonting bakom tystnaden på kontoret också? . . . Innan han fått tid att tänka ut de möjligheter han med ens tyckte sig ana bakom denna tystnad, kom Goriaus ficklampa närmare och han hörde herr Kessel ropa:

»Man har tänkt på allt! Det är ingen brist på patroner till de små pistolerna, Gaston!»

Gaston ryckte upp sig.

»Nå, och nu?»

»Nu gå vi på besök hos lagerbyggnadens ägare.»
En halv minut senare drog herr Kessel igen

ytterdörren efter sig, och med en sista blick på den byggnad, som de just besökt, tog Gaston ut stegen efter sin chef. Goriau och Lecoq höllo sig två steg bakom. Plötsligt kom Gaston att tänka på en sak som han hittills glömt att förvåna sig över och viskade:

»Monsieur, hur fick ni upp låsen så lätt?»

Herr Kessel skrattade barskt och egendomligt.

»Ni börjar finna att jag har anlag för inbrott, Gaston? Men är det inte bättre att en man gör brott för folket, än att hela folket förgås? Och varför inte också inbrott? Det är egentligen Didier som hjälpt oss in i afton. En av hans strafflagsprotogéer har gjort en liten uppfinning — han fick gå fri mot att han avstod från patenträtten! Ni finner mig omoralisk, Gaston?»

Den unge tjänstemannen gjorde en nervös axelryckning utan att svara. Man vek om hörnet till den ödesdigra lagerbyggnaden och tog åter av norrut längs fasaden. Det hade svartnat över hela rymden; ett par moln som liknade ofantliga oktopeder hade kastat sina fångstarmar kring söderhimlen, och månljuset var borta. Herr Kessel och Gaston trampade tyst på tills de nådde slutet av den grå fasaden. Framför dem lyfte villan sig åter, skum, med en och annan mattglimmande fönsterruta. Herr Kessel lade handen på Gastons arm och vände sig om mot de andra:

»Sakta, så att ingen blir störd!» viskade han.

De gingo vidare över en våt gräsmatta, förbi ett rhododendronsår och runt hörnet till villan. Herr Kessel, som gick först, med steg som en vesslas, vände sig om och lade fingret på munnen.

»En bil», mumlade han. »Stilla!»

Gaston smög fram till honom och stirrade under hans lyfta arm ut på den öppna gruslagda platsen framför villan. En bil stod framför dess trappuppgång med släckta lyktor. Den var tom; det syntes varken chaufför eller passagerare, och ingenting hördes runt omkring. Han lutade sig fram och såg upp mot villans fasad. Det lys-te i samma fönster som förut på aftonen, i rum-met där monsieur Marty suttit vid deras an-komst, och där hans telefon befunnits vara pla-cerad. Fönstret, som låg i jämnhöjd med husets veranda, knappt en fot från dennas barriär, var öppnat på glänt.

Medan Gaston ännu stirrade ditupp, gjorde herr Kessel en ny varnande gest och tog några hastiga steg framåt mot trappuppgången till ve-randan. Med en vink åt de båda liëgepoliserna följde Gaston automatiskt. Plötsligt spratt han till, och just som herr Kessel var i begrepp att smyga uppför verandatrappan, hejdade han ho-nom med ett ryck i rockärmen.

»Monsieur! Se där!»

Herr Kessel vred otåligt på huvudet.

»Vad är det?»

»Se där, monsieur, numret!»

Hans chef gjorde en tvär helomvändning och följde riktningen av hans finger. Bilen, som stod på grusplanen framför villan, var grå och otydligt skönjbar i natt dunklet. Men från den punkt där Gaston och herr Kessel stodo, var dess nummerplåt synlig, och herr Kessel hade knappt kastat en blick på den förrän ett kvävt utrop trängde fram ur hans hals.

»B 79! Ah!... Min vän Marty!!... Hur var det med era bilnummer?... Men — — Men — — Bilen B 79 var ju ramponerad! — — De ha då en hel liga i automobiler med det numret!... Hur — *hur* har också detta kunnat vara möjligt?»

Han avbröt sig med en rossling och vinkade åt de båda liègepoliserna.

»Men *om* det hade funnits några tvivel!... Det är *håra* att taga herr Marty på bar gärning.»

I två steg var han uppför trappan och lyfte just handen för att känna efter om ingångsdörren var låst, då han hejdade sig.

Genom det upplysta fönstret de nyss iakttagit kom det ljudet av röster, och med en plötslig impuls tog herr Kessel ett steg dithän, följt av Gaston. De voro nätt och jämnt två decimeter från det öppna fönstret, vars gardin, halvt genomskinlig, sakta vajade fram och tillbaka i nattluften; och detta var de första ord som nådde dem:

»Ni har alltså haft besök av den gamla natt-
mössan Kessel, monsieur Marty?»

Det kom ett skratt, och därpå:

»Ja, för en timme sen! Just när ni var och
hälsade på på hans kontor, Klotz!»

XIII.

MORGONEN DEN 2 AUGUSTI KLOCKAN TVÅ TILL HALV TRE.

Herr Kessel flög till som för en örfil och tog ett steg tillbaka. I samma ögonblick lade Gastons arm sig på hans axel, och den unge tjänstemannen viskade i hans öra:

»Monsieur Kessel! Behärska er! Låt oss lyssna! Ödet har skänkt oss en möjlighet — låt oss begagna den.»

Under några ögonblick stod hans förman darande i hela kroppen av förbittring. Till slut lyckades han kuva sig. Med en kort handrörelse åt Goriau och Lecoq att hålla sig kvar på trappan steg han åter så nära det upplysta fönstret han kunde. Gaston följde honom. Rösterna innanför hade tystnat för ett ögonblick under det otydliga skuggbilder skymtade på den upplysta gardinen i fönstret, som sakta drogs fram och tillbaka av nattvinden. Det kom en svag doft av tobaksrök inifrån. Nu hördes rösterna ånyo, föregångna av ett ljud som om man skjutit stolar till rätta.

»Ni har alltså papperen, Klotz?»

»Allt vad som fanns. Jag tog rubb och stubb med mig från kontoret — som ni vet!»

Det kom ett dubbelt skratt. Samma röst som talat sist återtog:

»Men innan vi gå genom luntorna jag har med mig, vad hade Nattmössan att fråga er om, monsieur Marty?»

»Ah, en fatal historia. Ni vet Schæffel?»

»Chauffören? Ja visst. Men honom *avskedade* ni ju för ett par veckor sen?»

»Ja, gudskelov för det. Och gudskelov för Joseph!»

»Er betjänt?»

»Ja. Den hederlige Joseph hade tagit den lilla komedien med avskedet på allvar och berättade Schæffels entledigande för Nattmössan med en ärlighet i rösten som var obetalbar.»

»Men vad stod på med Schæffel?»

»En fatal historia! Det var ju han som räddade Philippe och dokumenten bort från vår vän Kessels villa i eftermiddag, sen jag fått notis från er att Philippe kommit över bagaget i 0189. Det vet ni ju. Sen skulle han också skaffa Philippe ur landet till Holland. Tyvärr, eller gudskelov, hjälpte han honom in i ett land där vi inte få mycket besvär av honom och där han snart lär få sällskap av en större del av sina landsmän!»

»Monsieur Marty! Vad menar ni? Är han död?»

»Precis. Nej, jag har inte mördat honom, Klotz! Ni behöver inte stirra så där på mig. Schæffel körde sönder ute vid Barchon, tycks det. Philippe dödades på kuppen, och Schæffel ligger svårt sårad, troligen medvetlös eftersom Nattmössan inte hade reda på mer. Det har varit bilnumret som drog vår vän Kessel på spåret — det betydelsefulla n:r B 79! Men med Josephs hjälp fick jag snart nog vår gamle vän av spåret igen. Han gick härifrån efter att ha bett om ursäkt, men först — — haha!»

»Vad är det, monsieur Marty?»

»Först telefonerade han till sitt kontor! Bad mig om lov att få använda telefonen, Klotz! Jag vågade inte neka. Men det var för löjligt att se hans min när han inte fick svar! Ni var redan borta då, förmodar jag?»

»Jag måste väl ha varit det. Nå, det var det hela?»

»Ja — så när som på... Kan ni tänka er, man hade sett mig inne på Rue Madeleine i huset bredvid ert! Mig som aldrig stått under bevakning! Slumpen måste ha hjälpt Nattmössan.»

»Vad säger ni! Men...»

»Nej, man anade ingenting. Gudskelov för det enkla knepet med de två grannhusen med förbindelse mellan! Det är ibland de äldsta tricken som gå bäst. Ni gjorde väl i ordning efter er, in-

nan ni lämnade i dag, Klotz? Ingenting att upptäcka i ert *sjukrum* eller någon annanstans av förbindelsen med n:r 11?»

»Allt är ordnat, naturligtvis. Men eljest betyder det just inte mycket. Jag blir inte gammal i det här landet nu.»

»Det är fråga om det här landet självt blir gammalt nu, Klotz! Ni har väl sett de sista telegrammen? Det brann av i afton klockan halv sju mot öster, som naturligt var. Tror ni solen hinner med turen från öster till väster en gång till, innan det går loss i de här väderstrecken?»

»Åtminstone hinner den inte med mycket mer, monsieur Marty. Och hur är det med er lilla uthusbyggnad bakom villan? Allt klart?»

»Allt klart. När vi nu bara få alla papperen . . . Var i all världen kan Becker ha gjort av det som fattades då Philippe fann papperen?»

»Vi få hoppas att allt finns i det lilla bagage jag fick med mig från vår vän Kessels kontor. Det var en egendomlig historia med Becker i tåget!»

»Fördömt konstig. Den där unge mannen som ingrep som en *deus ex machina* . . . *Han* kan väl inte ha något kvar?»

»Säkert inte. Philippe vittjade honom från topp till tå den där natten. Philippe var en pärla. Synd att han är ur spelet.»

»Hm. Skadar inte för vår privata räkning vid uppgörelsen. *Nu* ha vi trumf på hand, Klotz, om

vi ha papperen. Var lugn för att A 11 betalar en million så visst som en mark för dem! Och Becker tänkte sälja dem direkt till B 79 för femtiotusen!»

»Han var en fördömd idiot . . . nå, han fick sin rättvisa belöning!»

Det kom ett nytt skratt innanför den upplysta gardinen.

»Det fick han, Klotz! Otacksamhet och dumhet tillsammans blir för mycket för en, *hein?* Men vi ha verkligen inte haft det för lätt sedan den natten. Jag levde som på nålar tills jag fick ert brev i eftermiddag med underrättelsen om vad Philippe plötsligt och oväntat hade uträttat! Brevet var undersökt av polisen förstås, men ert lilla knep med frimärket är för fint för Nattmössan och hans hantlangare! Vem skulle också falla på idén att leta efter korrespondens på undersidan av ett vanligt frimärke!»

»Ingen, så länge som korrespondensen går i form av en liten fotografisk reproduktion, det tror jag åtminstone! Haha! Nej, det knepet var ett par trappsteg för högt för vår vän Kessel och monsieur Didiers folk! Det är synd att vårt arbete är slut i det här landet, monsieur Marty. Det har varit både lätt och angenämt, för att inte tala om betalningen.»

»Seså Klotz, bliv nu inte sentimental!»

Det blev tyst för ett ögonblick, därpå återtog den första rösten, liksom halvt tvekande:

»Hur var egentligen historien med Becker, monsieur Marty? Har ni något emot att förklara det för mig? Ni vet jag legat inlåst — sjuk, för den goda sakens skull — nu så gott som en månad. Jag har funderat många gånger på er affär med Becker.»

Det blev en liten paus; därpå kom den andra rösten:

»Hm, Klotz! Ni är verkligen... Haha! Men det gör ju detsamma, nu sen vi lyckats!... Becker — jag kände honom sen länge tillbaka; ni vet att min far var belgier fastän jag alltid sökt glömma det? Jag lärde känna Becker när vi bägge två voro pojkar. En dag kom han att stöta sig med min mor, och så var bekantskapen slut. Min mor och hennes fosterland här österut ha nu alltid varit min svaghet! Jag såg inte mer till Becker på många herrans år, men jag hörde att han avancerade på sitt område. Nu i maj träffade vi händelsevis samman i Bryssel. Jag hade ju ingenting mot att förnya bekantskapen, sedan han fått den plats han hade i fortifikationen. Vi åto middag tillsammans och vi pratade... Jag vill säga er en sak, Klotz, jag funderade hela tiden på att Becker ens kunde användas av krigsministeriet här i landet! Jag fick det intrycket att han måste ha en skruv lös. Men vad angick det mig? I varje fall fick jag nys om en annan sak också, nämligen att han hade dåliga affärer. Tycks ha spelat på löpningarna i Longchamps

och Auteuil! *Han*, som inte begrep sig mer på hästar än . . . Jag höll utkik på honom, som ni kan tänka er, utan att blotta mig, och i början på juni kom det: ett lån, om jag kunde hjälpa honom på en tid! Vi hade inte kommit långt in i månaden, förrän han var skyldig mig tiotusen. Det var då jag började belägringen. Så kom den 28 juni och jag forcerade, eftersom det var solklart hur överhängande ställningen började bli. Naturligtvis tänkte jag köpa vad han kunde erbjuda mig för egen räkning. Och så — kan man tänka sig, Klotz, vad dårar kunna bli listiga, när det gäller — Becker var nu en dåre, enligt min åsikt! — så en vacker dag finner jag att han inlett underhandlingar med B 79 direkt — hur han fått hans adress vet jag inte. Kanske genom Nattmössan! Och den där natten i förgår, då vi skulle träffas i Liège! — jag hade pressat honom till ett rendez-vous utan att röja vad jag visste om hans dubbelspel, förstås — ah, det var vid Gud vackert, Klotz! Han kom inte med tåget vi hade kommit överens om. Jag väntade. I expressen får jag syn på hans ansikte — han kikade ut så försiktigt han kunde, den uslingen. Jag vet inte om han såg mig. Jag tror det inte. Men med ens, just som jag hade lyckats smyga mig upp i hans vagn, sprang han av i andra ändan. I samma sekund rullade tåget av. Jag hann nätt och jämt att luta mig ut genom fönstret för att se vart han tog vägen. Jag såg honom hoppa

upp i sista vagnen, och om en stund höll tåget ute på linjen, och jag — —»

Gaston, som med gapande mun lyssnat till dialogen innanför gardinen, hoppade plötsligt till. Var var herr Kessel? Platsen bredvid Gaston var tom!... Han vände sig om. Hans chef stod med febrilt arbetande händer borta vid ingångsdörren till villan; innan Gaston hunnit yttra någonting såg han dörren springa upp och herr Kessel rusa på tåspetsarna in över tröskeln. Gaston fick tid att ge en stum signal till Goriau och Lecoq på trappan nedanför, innan hans ben som i en dröm buro honom över verandan och genom ingångsdörren. Han kom tids nog för att se sin chef slita upp dörren till det rum, varifrån han telefonerat halvannan timme förut, och kasta ut bägge händerna med en revolver i vardera. Nästa ögonblick kom hans röst, dov som ett åskmuller: *upp med händerna!* och Gaston, med Goriau och Lecoq strax bakom sig och sin egen revolver i handen, stod bredvid honom, med korn på tvenne dödsstela herrar i två länstolar. En av dem var deras värd från en stund förut, nu gråblek i stället för valnötsbrun, och med hudflikarna kring sitt tomma ögonhål sprittande ohyggligt upp och ner; den andre var en liten mager man av judisk typ med agatsvarta ögon och krusigt hår, fullkomligt likblek av skrämsel. De sutto vid ett litet rökbord nära fönstret och hade var sin cigarr i handen; två sekunder efter det herr

Kessels rop förklingat, hade de återfått nog besinning att slunga fyra darrande händer i höjden, med ett regn av cigarraska över deras huvuden till närmaste resultat. Det gick en halv minut, under vilken herr Kessel stod orörlig kvar i samma ställning, betraktande de båda herrarna framför sig med blickar, som kommo Gastons revolvermyning att darra, då han fångade en glimt av dem. Äntligen kom herr Kessels röst, hes och osäker:

»Goriau och Lecoq, tag hand om de där herrarna. Sök reda på något att binda dem med.»

Ett litet tidrum gick förbi, medan de båda liëgepoliserna genomsökte rummen bredvid för att efterkomma sin förmans befallning; situationen behövde inga ord, och ej så mycket som en stavelse kom från de båda herrarna framför Gaston och hans chef. Därpå kommo Goriau och Lecoq tillbaka med vad de behövde. Herr Kessel åsåg i tystnad den korta process de gjorde med monsieur Marty och hans vän. Först när de voro färdiga därmed, sänkte han sina båda revolverar.

»Den gamla nattmössan Kessel kom igen, som ni ser, monsieur Marty. Monsieur Klotz, jag gratulerar er till att er sjukdom tagit slut. Ni kan ha den trösten att ni aldrig mer blir i behov av läkare — aldrig någonsin mer.»

Han kastade en blick på fönstret vars gardin fortfor att vaja i nattluften.

»Olämplig plats för samtal, som ni valt, mina herrar? Ni inser det? Det händer att de slugaste göra misstag, och att de blindaste finna ett korn, hein? Och alltså väntade ni er så mycket av numro A 11, monsieur Marty, ni som vill ha det glömt att ni är belgier? Var lugn. Det skall bli glömt, till och med av A 11, till och med av tyska utrikesministeriet — för evigt.»

Han vände sig bort från de båda fångarna, vilka först nu då de började känna banden som gjorde dem hjälplösa, tycktes vakna till liv igen. Monsieur Martys ansikte återtog småningom sin naturliga färg, och hans medhjälparens agatögon började brinna. Ingen av dem sade emellertid något. Gaston vände sig från dem, ännu knappt klar i huvudet efter de sista minuternas blixtnabba följd av händelser. Hans chef stod lutad över ett bord i rummets mitt, som var belamrat av dokument.

»Våra papper, Gaston, mina och era, från kontoret! Vi ha monsieur Klotz där att tacka för transporten av dem hit, som ni väl hörde på verandan... Men jag tror vi ha honom att tacka för mer.»

Han vände sig tvärt om mot paret som satt bundet i länstolarna.

»Ni tog med er *rubb och stubb*, monsieur Klotz, jag hörde er säga det själv. Får jag alltså be er att tala om var ni har inspärrat min dotter och hennes sällskap? Här i villan?»

Gaston gav till ett rop och stirrade på herr Kessel — vad menade han? Var det möjligt — han hade ju hört samma ord som sin chef på veranden, men detta! Skulle fröken Kessel och . . . Han avbröts av ett underligt ljud från mannen med de agatsvarta ögonen, Klotz. Det började som ett hånskratt och övergick så småningom i ett gällt rop. Plötsligt upphörde det och monsieur Klotz satt några sekunder som i väntan på något. Därpå gjorde han en grimas och såg på herr Kessel.

»Vi äro tydligen förlorade», sade han. »Vi hade eljest en chaufför därinne till vänster; jag hoppades kunna väcka det nötet, men tydligen har han rymt, om han inte har somnat. Jag utlämnar honom härmed åt er, monsieur Jean-Louis Kessel, om han ännu finns kvar! Er kontorspersonal finns två rum härifrån till vänster. Till och med ni hade väl så småningom funnit den i alla fall.»

Den lille juden hade knappt slutat, förrän monsieur Kessel, utan att fästa sig vid hans hån, var ute genom dörren till vänster. Gaston såg honom vrida på det elektriska ljuset längs en korridor — tom; hade monsieur Klotz' chaufför verkligen existerat, som han väl gjort, hade han tydligen tagit till flykten. Gaston nådde tröskeln från rummet till korridoren tids nog för att höra ett rop från sin chef. Han skyndade efter herr Kessel, fann dörren stå öppen till ett rum — tydli-

gen en sängkammare eller ett gästrum, såg in, och fann sin chef lutad över en kvinnlig figur som låg utsträckt på en divan, och i full färd med att lösa upp diverse band och knutar kring ifrågavarande persons händer och fötter. Just som han steg över tröskeln, reste herr Kessel sig upp och lyfte varsamt upp den person han stått lutad över.

»Maud! Mitt stackars barn!»

Det blev ett ögonblicks paus. Därpå hörde han fröken Kessels röst:

»Och papperen? Har du dem? Och hur har du kunnat finna oss?»

»Jag har både papperen, kära barn, och dem som stulit dem. Och du. . . Och monsieur Grooth? Hur har allt gått till? Berätta!»

»Vore det inte bäst att du gjorde lös monsieur Grooth först, pappa? Låt mig ligga ett par ögonblick, så är jag strax bra igen.»

Innan Gaston hunnit förekomma honom var herr Kessel framme vid en annan figur som låg placerad på en järnsäng. Efter en minuts förlopp såg Gaston sin chef räta sig på nytt.

»Nå, monsieur Grooth! Hur skötte ni er vakt?» Herr Kessels röst var icke fullt så mild som för ett ögonblick sen.

»Illa, monsieur. Fördömt illa.» Herr Tarras Grooth, som Gaston nu igenkände, reste sig linkande upp och började slå ut och upp med ar-

marna. »Fördömt illa. Jag vill bara säga till mitt försvar att jag blev överraskad på ett sätt som kunde ha överraskat vem som helst, tror jag. Det ringde och jag öppnade, i den förvissning att det var ni. I stället — — Hur har ni kunnat finna oss, monsieur? Jag trodde oss evigt förlorade.»

»Tacka inte mig. Det har varit slumpen eller försynen och inte jag. En nästan underbar slump, eller — —»

Tarras avklippte honom oceremoniöst.

»Men era papper, monsieur! Nu vet jag — ack, om jag kunde berätta er allt på ett ögonblick — — just innan vi blevo överraskade, ringde det i telefon; jag trodde det var ni, men i stället var det något helt annat! Monsieur, jag blev åhörare till ett främmande samtal, och vad tror ni det handlade om? Om era papper, så säkert som jag står här! Ni tror mig väl inte, men så var det. Det var två herrar som talade, och den ene hette något på *i*. De talade om *bagaget i 0189*, att det hade varit otillräckligt, och att allting måste ordnas före i morgon! Nu mindes jag egendomligt nog numret på vagnen jag reste i den där natten — *det var just det numret*, monsieur Kessel, 0189, så sant jag lever! Och just innan telefonsamtalet kom, hade jag kommit ihåg en annan sak som jag glömt förut, jag, min eländige dumbom. Det var något som hände den natten då jag kom med tåget

— vänta, låt mig tala till slut, monsieur! Just efter det jag hoppat ur vagnen i mannens från Liège rock, var det någon som stötte till mig som var på väg längs tåget och som steg upp i min vagn . . . Hur kunde jag glömma det efteråt? Han hade en brinnande cigarrett i munnen, och jag kan se honom lika tydligt framför mig som jag ser er. Han var enögd, med ett hål efter det andra ögat, och var brun som tobak i ansiktet. Jag glömde av det sedan, men nu förstår jag. Förstår inte ni också? Det måste ju ha varit mördaren! Mannen, som mördade mannen från Liège, som redan var död då, efter vad ni säger! Förstår ni, monsieur, mördaren, och det är naturligtvis hos honom papperen finnas!»

Tarras Grooth hejdade sig i sin ström av ord. Herr Kessel hade givit till ett skratt.

»Ni skrattar ut mig?»

»Hm, monsieur Grooth . . . Vad vill ni? Medge att er historia är egendomlig. För det första vet jag att det inte var mördaren som hade papperen. — Vänta! . . . Vågar ni utlova att ni kan känna igen den underlige medpassagerare som ni har beskrivit för mig?»

»Känna igen? Var som helst och när som helst, monsieur!»

»Det är utmärkt. Följ mig nu, är ni snäll. Det är sent. Kom, Maud!»

Utan att säga mera ledde herr Kessel vägen tillbaka längs korridoren. På tröskeln till rummet,

han och Gaston nyss kommit ifrån, stannade han och gjorde en liten gest åt Tarras som kom två steg efter honom. Mitt emot dörrtröskeln stodo de två länstolar, där monsieur Marty och hans vän sutto bundna. Herr Kessel vinkade Tarras upp till sig.

»Får jag föreställa två herrar för er, monsieur Grooth? Detta är er värd från i afton och en bekant till honom. Ni sade att ni kände den personen som mördade er vän mannen från Liège. Skulle han möjligen finnas här i rummet?»

Tarras steg fram — i nästa sekund tog han ett steg baklänges och högg herr Kessel i armen. Hans läppar öppnades som för att ge till ett rop, under det hans pekfinger osäkert lyftes mot monsieur Marty i länstolen; men innan hans stumma gest hunnit förbytas i ord, vinkade herr Kessel kort åt honom.

»Jag vet redan allt! Jag ville bara sätta er på ett prov. Den herre som ni just pekade på — hur är det det heter? *pollice verso* — har redan erkänt och dömt sig själv. För i natt återstår det bara att sörja för hans transport härifrån. Goriau!»

Herr Kessel vände sig till den ene av de båda liègepoliserna, som under hans frånvaro bevakat fångarna, och gav en order. Polismannen försvann; man hörde hans steg knastra i gruset i allén utanför. Herr Kessel vände sig till bordet, där de dokument, monsieur Klotz förut på aftonen

rövat från hans kontor, lågo uppstaplade. Han började bläddra igenom den ena luntan efter den andra, under det de andra stumt iakttog honom. Till att börja med flögo hans fingrar genom papperen, och den ena högen efter den andra sköts åt sidan; därpå gick det långsammare och långsammare, som om de papper han nu hunnit till voro av ovanlig vikt. Till slut återstod endast en bunt av dokument; den föreföll att vara på femton eller tjugu ark. Herr Kessel genomsåg vart och ett av dem med ytterlig noggrannhet.

Plötsligt, medan de andra ännu iakttog honom i samma obrutna tystnad, öppnade sig herr Kessels läppar, och mellan dem kom ett dovt rop av förfäran.

»Maud! Gaston! Monsieur Grooth! Van Beckers stulna papper — det är dem jag har här i mina händer — mannens från Liège papper! Dem som Philippe sedan stal för dessa herrars räkning. Och det viktigaste — det enda viktiga av dem är borta!»

XIV.

DEN DÖDES TRUMF.

»God morgon, mademoiselle.»

»God morgon, monsieur Grooth.»

»Hur har ni sovit, mademoiselle?»

»Har *ni sovit?*»

»En smula, är jag rädd. Ni får medge att dagen i går var lång.»

»För andra än er också.»

»Missförstå mig inte. Jag vet hur lång den måste varit för er.»

»Låt oss inte tala om våra obetydligheter. Ni vet att *de* ha besatt Luxemburg?»

»Vad säger ni?»

»I går, den 2 augusti! I går dig, i morgon mig. Det är trettio timmar sen min far fann oss hos monsieur Marty. Och...»

»Och ännu inga spår av det felande dokumentet?»

Fröken Kessel gjorde en nervös huvudskakning utan att svara. Hon drog fram sin klocka och såg på den.

»Redan nio. Min far . . .»

»Var är er far?»

»Han var uppe klockan sex och har inte varit här sen. Folket på hotellet måste verkligen tro att han har egendomliga vanor! Hahaha! Han kom i säng klockan tre! Hahaha!»

Tarras gick hastigt bort till henne. Utan att hon protesterade, drog han henne till sig och började sakta stryka hennes kind. Småningom upphörde hennes hysteriska skratt, och hon sjönk trött ned på en stol. Tarras funderade på konversationsämnen, men hon förekom honom.

»Gaston var här nyss. Han trodde att min far var uppe hos generalen.»

»Vem?» Tarras' fråga var halvt ofrivillig; han ville helst haft henne bort från dessa tankar, men samtidigt var han själv oförmögen att ägna en tanke åt någonting annat. »Vilken general, mademoiselle?»

»General Leman, kommandanten i Liège. O Gud, måtte någonting . . . Min far lever inte till i morgon annars, monsieur Grooth, och inte jag heller.»

»Mademoiselle! Maud! Tala då inte så!»

»Ack, vad tjänar det till att söka blunda för sanningen. Luxemburg i går och vi i morgon,

och om de ha våra papper, är det ju min fars fel, min fars och mitt, och då — —»

»Men kan då detta papper vara så viktigt att det...»

»Det betyder liv eller död, först för Liège och sen för oss alla.»

»Men, mademoiselle — vänta, låt mig tala till slut — vartenda fort i Europa och dess belägenhet är ju en offentlig hemlighet. Stå de inte rent av på kartorna? Och då —»

»Ja, men just därför — just därför vidtager man ju så genomgripande förändringar som möjligt i alla placeringar i och kring fortet vid tillfällena då man fruktar... men nej, jag kan inte säga mer, inte ens till er.»

»Jag ber er inte heller om det, mademoiselle. Jag ber er inte om någonting annat än att söka tänka på andra saker tills det är absolut oundvikligt.»

»Andra saker! Jag kan inte, med bästa vilja. Kan ni? Ah, denne Marty! Den eländige, den eländige!»

»Har man oskadliggjort kanonerna i hans lagerbyggnad?»

»Ja, det sade Gaston nyss. De voro för tunga att flytta. Man beräknar att de kunde slå igenom de tjockaste pansartorn, vi ha, som ingenting. Ha de många av dem, som de kunna föra upp mot oss, så — —»

»Har Marty bekänt något?»

»Ingenting annat än vad vi redan visste genom min far. Ni vet att min far undersökte huset i Rue Madeleine, där den usle Klotz bodde, i går.»

»Har man funnit de fotografiska apparaterna de använde vid sin korrespondens?»

»Nej. De måste ha förstört dem. Exekutionen är fastsatt till i afton.»

Tarras nickade tyst. Hade han fyra dar förut hört talas om en exekution av två människor, och att den var fastsatt att äga rum samma afton, hade han med visshet fått ytterst oangenäma känslor längs ryggen. Nu berörde det honom inte; det tycktes honom helt självfallet. Det uppstod en tystnad under vilken Tarras stirrade ut på torget, vid vilket hotellet låg, där de varit inkvarterade sedan morgonen den 2 augusti vid fyratiden. Folk strömmade fram och tillbaka, oroligt, som i en förkänsla av någonting förfärligt och endast halvt fattbart. Spårvagnarna hade svårt att bana sig väg genom trängseln. Man såg oupphörliga truppavdelningar på marsch förbi. Tidningsförsäljarna gjorde glänsande affärer, och troligen också kaféerna.

Just som Tarras till varje villkor tänkte få i gång ett samtal om vad som helst annat än det enda de hade tankar för, hördes steg i korridoren utanför. Dörren öppnades och herr Kessel kom in.

»Nåväl?»

Föken Kessel flög upp från stolen, där hon sjunkit ned och slukade sin far med blickarna.

Herr Kessel ansikte var sådant som Tarras ännu aldrig sett det, nästan uppsluppet muntert. Han plirade ett par ögonblick mot sin dotter, som stod kvar med samma oförändrade uttryck av hungrig förväntan.

»Nåväl? Men Maud då! Allt är naturligtvis klart. Du vet väl att vår Herre utövar förmyndarskapet för alla dårar som inte kunna hjälpa sig själva.»

»Låt mig se dokumenten, pappa.»

»Kan inte, mitt kära barn! Jag vågade inte behålla dem en sekund mer än nödvändigt i min äga. De tyckas ju ha haft en fullkomlig repulsion för mig och min familj.»

»Vem har dem?»

»Generalen, naturligtvis, general Leman. Du kan tro att han . . .»

»Var fann du dem?»

»Var jag fann dem? Hm. Jag vet inte om jag törs blotta det för dig — det är ju egentligen en diplomatisk — — se så, vänta då ett ögonblick! Jag fann dem, där jag måste finna dem naturligtvis, det vill säga . . .»

»Det vill säga? Pappa, varför står du och plågar mig?»

»Bara för att göra överraskningens glädje så mycket större, mitt barn. Jag fann dem på ett ställe, där ingen på hela tiden hade tänkt att söka

dem. Men du vet vilken skarpsinnig far du har, inte?»

»Pappa!»

»I Beckers bostad i Bryssel då, Maud, din envisa flickunge, eftersom du vill veta det!»

»När?»

»När? Gud, vad du kan hålla förhör! I dag morse klockan sju.»

»Klockan sju! Du hade tur tidigt på morgonen!»

»Maud, om du håller på det här viset, går jag sannerligen min väg. Jag hade väntat mig ett annat mottagande, det får jag säga. När man varit uppe som jag var natt i några dygns tid (herr Kessels röst blev nästan irriterad) så...»

»Pappa, pappa! Förlåt mig, förlåt mig! Jag är outhärdlig, jag vet det. Jag tänker bara på mig och glömmar att det är du som fått stå ut med allt det värsta — förlåt mig!»

Tarras vände sig bort från ett litet mellanspel. Plötsligt hörde han åter fröken Mauds röst.

»Och... och det är *riktigt* säkert att du har dem, pappa? Du narras inte för mig för att...»

»Maud! Nu får det vara nog. Nu blir jag verkligt ond på dig. Akta dig, annars skickar jag dig över till din mosters familj!»

»Till tant Betsy i England! Pappa! Vad... Pappa, jag *kan* inte tro på dig, bara för det du sade nu. Varför skulle du sända mig till England, om... om allting vore som det...»

»Hör på, min lilla Maud, och förstå att nu är detta allvar. Vad på mig ankommer är allting i ordning. Dessutom är jag en man, när det gäller. Därför — alldeles frånsatt att det är min självfallna plikt att stanna här — därför kan jag inte följa dig dit över. Men... du vet vad som hände i går. *De besatte Luxemburg. Och...*»

»Och? ...»

»Ingenting. Jag ville bara få dig att förstå *vår* ställning. Vad som hände Luxemburg *kan* naturligtvis hända oss, hur osannolikt det är.»

»Osannolikt! Pappa, nu börjar jag...»

»Avbryt mig inte, är du snäll. Du vet kanske att det har varit krig mellan Tyskland och Frankrike en gång förut. Nåväl, var det någon som tänkte på att oroa oss då? Blev inte en fransk general rent av tvungen att gå in på belgiskt område, utan att det medförde något annat än att hans här avväpnades? Jag tror alltså inte på någon fara för oss, så mycket att du vet det. Men som din far kan jag inte utsätta dig för ens den lilla risk som är tänkbar, hur osannolik den än är. Och nog med prat nu! Du gör dina kappsäckar i ordning. Jag befäller det helt enkelt. Jag vill inte ha dig här.»

Det blev en paus. Herr Kessel strök ett par gånger sakta med handen över sin dotters huvud. Hon tycktes intet märka det; hon fortfor att stirra på honom som för att borra sig in i hans själs

innersta. Han mötte hennes ögon lugnt småleende. Till slut klappade han henne på kinden.

»Lilla Maud, jag *svär* på att det är sant! Du behöver inte se så där på mig! Du borde känna mig nog för att veta det.»

Han sköt henne från sig.

»Och gå nu och sköt om din packning. Jag har sett efter i tidtabellen . . . seså, seså! Du bör då förstå att om det skall vara någon mening i att jag låter dig resa så bör det vara *nu*. Inte sant? Jag har sett efter i tidtabellen, och det går ett tåg till Ostende klockan två. Du är framme i England i morgon tidigt, och du kan vara hos din tant i Sussex på eftermiddagen vid tvåtiden, tror jag.»

Han gav henne åter en klapp på kinden och drog en lång gäspning.

»Det tar på krafterna att vara uppe så här mycket var natt, hein? Ni har haft det bra, ni, monsieur Grooth! Gudskelov, att det är över, det säger jag verkligen . . . Maud då? Varför kan du inte låta bli att sluka mig så där med ögonen? Jag börjar faktiskt bli ond. Se på monsieur Grooth, för en sekund åtminstone.»

Herr Kessel smålog litet maliciöst vid sina sista ord. Äntligen tog hans dotter sina svarta ögon från honom och gick utan att säga något mot dörren till sitt rum. De hörde, hur hon började skjuta ut lådor därinne, och hörde fraset av damkläder som lades tillsammans. Tarras stod stilla

med ögonen häftande vid sin värd. Han visste ej vad han skulle tro. Hans första tanke hade varit: komedi, men det var förgäves han spanat efter ens ett falskt tonfall i herr Kessels röst. Och hans ansikte — det var alldeles underbart; Tarras hade aldrig sett något liknande. Det fula, oregelbundna i dragen var borta. Han kom ofrivilligt att tänka på de sista kapitlen i *Kim*, där hela världens lille vän och den gamle laman efter slutad mission åter dra ned från bergen: så ungefär som herr Kessel i dag kunde den gamle laman ha sett ut då, så glad, så alldeles frigjord från yttre bekymmer. Just som han slutat denna tanke, spratt han till för en ny och skulle just säga något, då herr Kessel förekom honom.

»Och ni, monsieur Grooth? Reser ni hem nu?»
Tarras tvekade ett ögonblick.

»Jag . . . ja, jag får väl det. Ni tror att . . . »

»Vad då?»

Med en plötslig inspiration spände Tarras ögonen i sin värd.

»Ni tror att jag fortfarande kan resa över Aachen?»

För bråkdelen av en sekund tycktes herr Kessel tveka, men denna bråkdelen var nog för Tarras. Med en blick på sin värd, som varken sir Edward Grey eller furst Lichnowsky behövt skämmas för, sade han hastigt med låg röst:

»Monsieur, för mig behöver ni inte spela er roll. Jag vet allt.»

Herr Kessel flög tillbaka och tycktes vilja sjunka samman. Han kastade en blixtsnabb blick på dörren till rummet bredvid.

»Ni vet allt? Vad menar ni?»

»Om jag inte vet allt, så anar jag åtminstone allt. Ni har varit mer än god mot mig under dessa dagar. Hade det inte varit för er, hade jag...»

»För min dotter, bör ni säga.»

»För er dotter! Det misstänkte jag redan. I varje fall förändrar det ingenting. Hade det inte varit för er dotter och det understöd hon gett mig hos er, hade jag kanske vid det här laget undergått det öde, som väntar monsieur Marty och hans vän i afton.»

»Det väntar dem inte i afton. För säkerhetens skull är domen redan satt i verkställighet.»

»Ah! Det är alltså så överhängande. Men det var inte det jag ville säga. Jag förstår ert handlingsätt mot er dotter — ingen kan beundra er mer för det än jag. Vill ni tillåta att jag följer henne över till England?»

Det blev tyst några ögonblick. Herr Kessel såg oavvänt på Tarras, över vilken det kommit ett nytt uttryck, som om han i skuggan av de händelser som hängde över dem alla blivit tio år äldre. Till slut tog herr Kessel tyst Tarras' hand.

»Jag tackar er», sade han enkelt. »Jag har reserverat plats för henne i tvåtåget; den torde

räcka till er också. Ni har min eviga tacksamhet för vad ni gör. I dessa ögonblick hade det icke varit lätt för mig att finna någon annan — ännu tyngre att veta henne ensam.»

Tarras tryckte häftigt hans hand.

»Tala inte om tacksamhet, monsieur. Det är jag som är er gäldenär för alltid. Och... och det är alltså så överhängande?»

»*Deras ultimatum överlämnades i dag morse, monsieur Grooth. Den som icke är med dem är mot dem. De ha garanterat vår neutralitet, men nöden har ingen lag... Fri genommarsch, eller — — Svar före i afton.*»

Tarras stirrade på honom, som förlamad. Med detta på hjärtat — med medvetandet om detta på hjärtat, jämte medvetandet om sin egen andel i sitt fosterlands ögonblickliga ställning — med allt detta på sitt sinne hade han kunnat spela den roll Tarras nyss sett honom spela... Och inför två ögon som voro tusen gånger skarpsyntare än Tarras'... Tarras förstod med ens det intryck herr Kessels utseende nyss gjort på honom. Han sänkte huvudet utan att kunna få fram ett ord. Han själv och hela hans liv föreföll honom med ens så smått. Det var honom som om en fläkt från den över förgängligheten höjda heroismens regioner plötsligt dragit genom rummet. Hans ögon brände. Därpå hörde han herr Kessels röst:

»Ni gör alltså er packning i ordning, inte sant?»

Tarras nickade kort och såg upp. Han fann

till sin häpnad sin värd betrakta honom med ett litet egendomligt småleende.

»Den är lätt gjord. Vad är det, monsieur Kessel?»

»Hm, ingenting särskilt. Jag hade emellertid en del saker med till er — de stå i tamburen.»

»Saker?»

»Ja, era egna från expressen, den där natten! De kommo redan i går afton, fastän jag glömde av det då. Ni behöver alltså inte längre gå omkring i mannens från Liège rock!»

»I den eländiges rock!» Tarras kastade en blick av brännande avsky på det plagg, han nu vant sig så vid att han nästan glömt att det inte var hans eget. Han samlade sig.

»Mina saker stå i tamburen, sade ni, monsieur?»

»Ja, aldeles utanför er dörr.»

Tarras nickade utan att säga något och försvann genom dörren till förrummet. Herr Kessel stod kvar vid fönstret med armarna korslagda över bröstet och såg ned på torget utanför hotellet. Inifrån sin dotters rum hörde han fortfarande det svaga ljudet av steg fram och tillbaka över mattan och prasslet av kläder som vekos samman. Han slöt ögonen för några sekunder, och såg så åter ut genom fönstret. Människohoparna därnere hade vuxit. Spårvagnstrafiken hade så gott som upphört, hejdad av folkmassorna. Visste man något? Eller var det blott skuggan

av framtiden som föll in över nuet? . . . Och alltså hade allt hans arbete varit förgäves . . . Han hade blott att avvänta sin dotters avresa och *deras* ankomst . . . Och så, döden, hur som helst. Om inte för deras kulor, så för — — Blott att *hon* inte fick reda på någonting. Hon måste hållas i ovetenhet om att han ljugit, att han vetat om det överhängande utan att säga det. Ty vem visste eljest vad *hon* gjorde? . . . Han kände henne tillräckligt för att rysa för de handlingar insikten om hans falskspel i dag kunde leda henne till. Han hade ju stannat under alla omständigheter för att kämpa för sitt land, men om inte denne Beckers förräderi kommit emellan, hade det åtminstone varit med hopp om seger. Nu däremot —

Herr Kessel flög till. Det hade kommit häftiga steg i tamburen utanför och någon hade ryckt upp dörren till rummet där han stod. Vad nu då? Var det nya underrättelser? Höllo *de* inte ens den frist de själva givit på morgonen? Han vände sig om.

Tarras Grooth stod i dörren med ögonen uppspärrade av sinnesrörelse och blek i ansiktet som ett lakan. Han gjorde synbarliga ansträngningar att tala men kunde det inte. Herr Kessel rusade mot honom på tåspetsarna. Tarras tog sig om halsen och lyckades äntligen framstamma:

»Monsieur — se här, det här . . . skulle det . . . skulle det möjligen vara av vikt?»

Han sträckte fram två eller tre tunna pappersark med en arm som skakade som en gren i vinden. Herr Kessels hand flög ut som en tigertass. Det gick en sekund, under vilken han slet upp de sammanvikta papperen och flög genom deras innehåll med ögonen. Därpå såg Tarras honom taga med handen åt strupen för att få luft; hans läppar öppnades för ett rop — så fick han åter makten över sig själv.

»Mina papper! Mina papper som jag jagat för-gäves i fyra dagar! Van Beckers stulna papper! Hur? ... Var? ... Var fann ni dem? ...»

»I rockärmen! Inne i ärmen på hans rock, nedtill vid handlinningen ... Ni minns kanske, att det fattades en knapp där — därinne i fodret voro de gömda.»

XV.

OCH BELGIEN?

Det låg en bred gräsplan framför den vita villan; den föll i en mjuk kurva nedåt en sluttning, vid vars slut man anade en glimt av havet mellan bokstammarna; och gräset på planen, över vilken skuggorna just började förlängas, var så grönt och saftigt som det i oktober endast kan vara i England.

Ty det var en mild, oändligt fridfull och drömmande oktoberafton 1914. Luften hade den guldglans den får genom fönstren i gamla katedraler och i den fuktigt mättade luften i engelska parker. Boklöven dalade, röda, mot det friska gräset.

I ett hörn av gräsplanen stodo några trädgårdstolar under en hängpil.

Plötsligt öppnades en glasörr i villan, och två personer visade sig på tröskeln — en gammal man och en ung flicka. De gingo under tystnad nedför den vita marmortrappan från villan och över gräsplanen. Då de hunnit bort till hängpilen

med trädgårdsstolarna drog den unga flickan ned sin följeslagare på en av dem och satte sig själv bredvid honom. De sågo en stund tysta på det drömmande landskapet som låg framför dem — Turner och Corot i förening. Slutligen bröt den unga flickan tystnaden.

»Detta har varit min älsklingsplats under den tid jag varit här — över två månader nu . . . Ack, pappa, pappa, varför sände du bort mig den dagen? Varför lät du mig inte stanna och dö i ett av våra fästen som *de* krossade som korthus?

»Maud lilla! Maud då! Du ser ju, det är inte så lätt att finna döden, när man vill — eljest hade du nog inte mig här i dag. I två månader . . . från Liège till Namur . . . från Namur till Charleroi . . . från Charleroi till Antwerpen . . . Och nu från Ostende . . . hit, till England . . . Några kvadratkilometer, det är allt som återstår av vårt land, resten ha *de*. Och dessa stackars få kvadratkilometer . . . de äro väl snart lika föröddas, lika besådda med järn och blod som de andra . . . Järn och blod, järn och blod, det är *deras* utsäde . . . Ah, när jag tänker på . . .»

»Pappa! Förstår du inte hur vart ord du säger river i mig med glödande tänger? Varför talar du så? Vill du göra mig *aldeles* utom mig?»

»Jag är kanske grym mot dig, mitt barn — kriget smittar, när man sett det på nära håll, förmodar jag. Men jag vill inte vara onödigt grym.

tro mig. Jag har sett så mycken onödig grymhet under dessa två månader . . . och ändå äro vi bara vid början — det värsta är att det är det vi måste hoppas . . . Nej, jag vill inte vara grym mot dig. Men jag vill stålsätta dig. Du skall en gång bli mor, du skall få barn, söner; jag vill få dig därhän att du en gång låter dem avlägga det löfte som en stor man i antiken fick ge sin far, att alltid hata — —»

»Pappa! Inte mer! Det är möjligt att jag blir mor, men — Jag är ändå framför allt kvinna. Och jag kan inte . . . trots allt, *trots allt* kan jag inte tro att något gott kan växa upp ur hatet. Vem vet, pappa? Kanske hade vi förtjänt något . . .»

»Maud! Är det du som säger så! Är det du som sviker ditt land i en tid av de förfärligaste lidanden — lidanden som du inte har en aning om! Du kan inte mena vad du säger, annars är du inte min dotter! Förtjänt, vi skulle ha förtjänt! . . . Vad hade vi då gjort? Hur kom detta krig? Och vad ha vi gjort sen det kom annat än försvarat våra fattiga jordtorvor? Och hur ha vi behandlats i den kampen? Maud! . . . Maud! . . . tala aldrig så mer!»

Den unga flickan drog sakta hans huvud till sig och började smeka det.

»Du missförstod mig, pappa», var allt vad hon sade. »Tro mig, du missförstod mig.»

Det blev en lång paus. Solen dalade allt lägre bakom bokträden och det började småningom bli

kyligt. Trädens kronor och stammar stodo svepta, i ett blåfuktigt dis, där det sjunkande solljuset gjorde breda guldkimrande bälten; då och då korsades de av ett fallande boklöv, som glimmade till ett ögonblick i guldglansen innan det sjönk till marken. Höstaftonens frid var outsäglig.

Herr Kessel, som dragit sin dotter ned på sitt knä, mumlade för sig själv:

»Och tio, femton mil härifrån, i Frankrike...»

Plötsligt rätade han på sig och såg på sin dotter med något av sitt gamla uttryck i blicken.

»Det var sant», sade han, »vet du något om hur detta krig tar sig ut i neutrala ögon?»

»Neutrala ögon, pappa?» Hon betraktade honom oförstående.

»Ja — det finns ju ännu länder som få sitta som åskådare till detta förfärliga skådespel. Hur tar det sig ut för dem? I Sverige, till exempel — vet du något om — —»

Hon gjorde sig loss från honom litet tvärt.

»Pappa! ... Ja — jag hade brev från ... monsieur Grooth, i förrgår ... Jag har visst glömt att tala om det för dig? ... Han är i London.»

»I London! Vad säger du?»

»Ja, hans onkel — du vet, han talade om sin onkel, inte sant? — hans onkel ångrade sig, monsieur Grooth vet inte varför, och nu har han skaffat honom in vid generalkonsulatet där. Du vet att han ville bli diplomat...»

Herr Kessel smålog med något av den forna klipskheten i ögonen.

»Men det är ju utmärkt! Och monsieur Grooth vet ingenting om varför hans onkel...?»

»Nej. Han kunde helt enkelt inte förstå det. Onkeln sökte plötsligt upp honom i Sverige.»

»Så? Och tänk om en stackars landsflykting inte långt härifrån kunde ge en lösning till gåtan?»

»Pappa! Vad menar du? Du!»

»Hm — varför inte? Du minns den dag då du och monsieur Grooth reste?»

»Minns den? Pappa!»

»Seså, mitt barn. Jag ville inte plåga dig mer, det försäkrar jag... Ni gävo er av vid tvåtiden, tror jag.»

»Och jag, åtminstone, bedragen av dig.»

»Mitt barn, det var nödvändigt... Nåväl, knappt en timme efteråt kom jag ner på Didiers kontor — jag kan säga dig att det var bråttom där. Och det första Didier sade till mig var: 'Hur är det med er skyddsling från Sverige, monsieur?' — 'Han har rest.' — 'Så — vad var det han hette? Grooth, inte sant?' — 'Precis.' — 'Så, monsieur! Och ni är fortfarande lika övertygad om hans oskuld?' — 'Absolut.' — 'Hm... och om jag talar om för er att vi just ha arresterat en spion som heter eller påstår sig heta Grooth och bedyrar att han är från Sverige, fastän han faktiskt måste vara tysk...' — 'Didier', avbröt jag

honom, 'låt mig se den där spionen!' Två minuter senare fördes en fet herre på femtio år, som onekligen såg tysk ut, in på Didiers privatkontor, och jag tog itu med förhöret. Gode Gud, vad mannen var uppskrämd! Han hade kommit upp i citadellparken i Liège, och gett sig vidare och fotograferat det gamla kastelet, som ju förstås var ur bruk sen många år . . . Men de dagarna var man inte så nogräknad. Han hade ingen aning om utrikessituationen, kunde inte ett ord franska, och hade inte sett en tidning som han förstod på fyra dar . . . Emellertid plockade jag ur honom nog för att bli klar på att det måste vara monsieur Grooths onkel — var lugn för att jag först satte skrämsel i honom! För säkerhets skull telefonerade jag till hotell Majestic i Ostende, där jag visste att monsieur Grooth senior bott, och fick signalementet. Det stämde, och jag höll ett tal till honom på tyska, vari jag påpekade att han oundvikligen hade varit skjuten före solnedgången, om inte hans nevö, min personlige, högt aktade vän, varit. Jag lät honom resa sin väg över Antwerpen, sedan han lovat vid allt vad heligt var att aldrig glömma vad han hade sin förträfflige, dittills misskände brorson att tacka för . . .»

»Pappa! Du kunde ha tankar över för något sådant *då!*»

»Du har en vidhjärtad far, inte sant, mitt barn? Men jag var kanske inte så oegennyttig, när jag på

det viset tvingade monsieur Grooth senior att sörja för sin nevö . . . Hein? Vad är det?»

Fröken Kessel hade hastigt sett bort. Efter ett par ögonblick vände hon sig åter mot sin far.

»I varje fall, pappa, berättar jag det inte för monsieur Grooth, när . . .»

»När du skriver?»

»När han kommer . . . Han kommer i kväll, på visit över söndagen . . . Jag har visst glömt säga dig det . . . Tant Betsy vet om det, och . . .»

»Men det är ju utmärkt! Nå, vad var det jag sade om min oegennyttighet?»

*

Det var ett par timmar senare, och skymningen hade övergått i en blå oktober natt. Ute på gräsplanen framför den vita Sussexvillan stodo två män tillsammans, med blickarna tyst sökande pejla nattluftens vaga djup. Nere söderut, långt borta, svepte då och då med långa mellanrum en ljuskvast över himlen. Det var de engelska krigskeppen som höllo vakt ute på Kanalen.

»Och alltså träffas vi här, monsieur Kessel!»

Det var den yngre av de två som bröt tystnaden. Hans motpart svarade icke.

»Vad jag tänkt och tänkt i dessa veckor, monsieur! På ert stackars fosterland, på er och på — på er dotter . . . Aldrig i livet glömmar jag vår resa hit över den 4 augusti — men det är gammalt nytt för er.»

»Ni blev kastad in i vår liv på ett egendomligt sätt, monsieur Grooth.»

»Egendomligt! När jag tänker på mannen från Liège och papperen som ni jagade i fyra dagar, och varav det enda viktiga hela tiden fanns i min — i hans rockärm... det är mig mer som en mardröm än som en verklighet. Och så äro vi bara vid början av drömmen... Och...! Monsieur!...»

»Vad är det?» Herr Kessels röst kom så trött att det lät som om han talat ur ett stort avstånd.

»Ah! Någonting jag glömt att tala om för er — just likt mig! Tror ni jag hade hört det sista av mannen från Liège, då jag lämnade Belgien och förde er dotter över hit? Visst inte — i går, senast i går...»

»Vad?!» Herr Kessels röst hade med ens återfått en ton Tarras mindes från en tid som låg två månader tillbaka och som redan tycktes flera sekler avlägsen.

»I går, monsieur, hörde jag åter av honom! Och hur! Jag hade beslutat glömma det hela, jag visste ju inte att jag skulle finna er här i dag (herr Kessel smålog svagt, men nattdunklet tog bort hans leende för Tarras). Jag är ju i London, som ni vet, på konsulatet. Min onkel — Gud vet vad som kom åt honom... men det har ni väl hört av er dotter (herr Kessel smålog åter tyst). Nåväl, sent i går eftermiddag var jag ute i Kew; jag älskar de gamla parkerna där, särskilt

vid den här tiden på året. Jag strövade omkring därinne och lade märke till en man som såg på mig ett par gånger i växthuset. Jag brydde mig inte om det — man vet ju alla dumma miss-tankar om spioneri som cirkulera, och mina papper äro ju i ordning. När jag gick ut från parken brydde jag mig inte om att ta någon bil — man får vara sparsam, nu för tiden (herr Kessel smålog ännu en gång svagt för sig själv) — utan jag gick bort emot det ställe, där spårvagnarna till Shepherd's Bush starta. Jag blev törstig och tänkte att jag skulle ta ett glas öl. Jag satte mig på en bänk utanför ett av de små kaféerna eller tehusen som ligga där, precis under fönstret till matrummet, som stod uppskjutet, och fick mitt öl och betalade det. Jag hade kanske suttit där i två minuter, så hörde jag plötsligt en röst bakom mig, alldeles vid mitt högra öra: 'Sitt stilla! Sitt alldeles stilla! Om ni rör er för att se vem jag är, är ni död, innan ni hunnit vända er om.' Samtidigt hörde jag en knäppning som av en revolverhane — ni kan tänka er att jag satt dödsstill. Därpå började rösten tala igen:

'Ni har plats i London nu, på ert lands konsulat — — ah, var lugn för att vi känna er! Ni var i Belgien för två månader sen; det var ni som av en slump kom över några papper, som antogos betyd mer än de gjorde . . . tack vare våra ingenjörer. Ni kom över dem ofrivilligt — det är er räddning — och ni spelade dem tillbaka i de rätta

ägarnas händer till slut. Det är tur för er att det var av en slump, alltsammans. Vore vi lika hårdhärtade som vederbörande i Belgien, finge ni nu dela öde med monsieur Marty — ni minns vad öde monsieur Marty fick? Det är bra, jag kan se på ryckningen av ert huvud, att ni minns det. Var lugn, jag tänker inte göra er något — jag ville bara få utgjuta mig för någon i trygghet. Jag känner mig så ensam här i London, trots att jag inte saknar *vänner* här . . . men vi få vara så försiktiga ännu. Åjo — var lugn för att jag inte är ensam i mitt yrke här . . . och vår dag kommer också här. Det är möjligt att det inte blir *min* dag — men den blir vår. England är sålt, sålt, hör ni, sålt! England är sålt, dömt — lika dömt som Belgien. Om en månad, om ett halvår, om ett år, men dagen kommer — vår dag. Gå nu! Rakt fram och utan att se er om — och minns, vad jag sagt: England är dömt, för alltid liksom Bel . . . »

»Och så gick ni, monsieur Grooth?»

Tarras och herr Kessel flögo till och vände sig om. M:lle Maud Kessel stod bakom dem med ett vemodigt litet leende.

»Jag lyssnade», sade hon. »Man gör så mycket i dessa tider som man inte gjort eljest. Alltså har mannen från Liège sina gengångare ännu, monsieur Grooth? Och alltså är Belgien dömt — för alltid?»

Det gick en halv minut förbi, under vilken herr

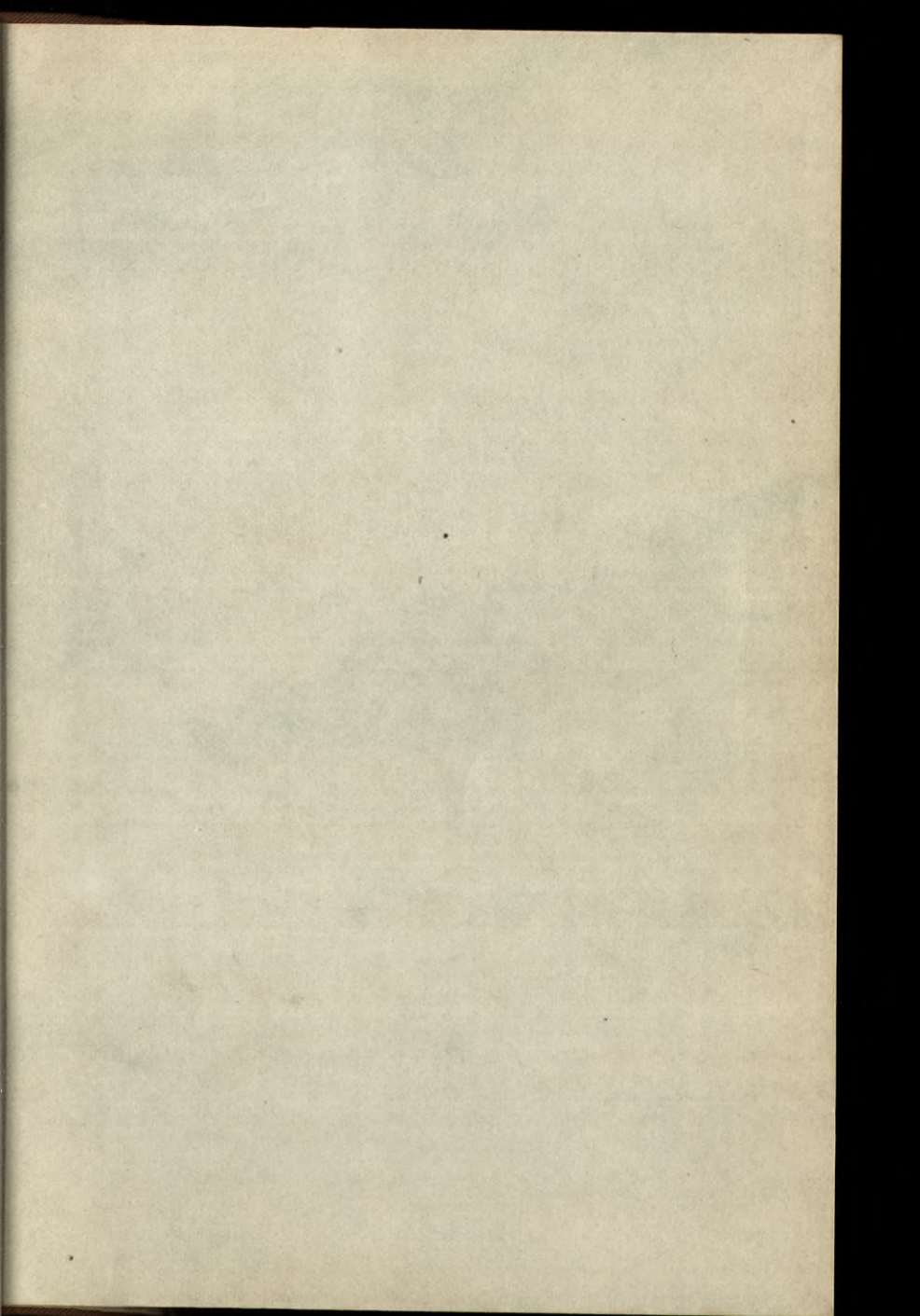
Kessel med korslagda armar stirrade framför sig in i nattdunklet. Därpå flyttade Tarras sig sakta bort till henne och drog henne tätt intill sig; och i det han kastade en blick upp mot den dunkelblå natthimlen, där en ljusreflex från någon strålkastare ute på Kanalen just slocknade, mumlade han:

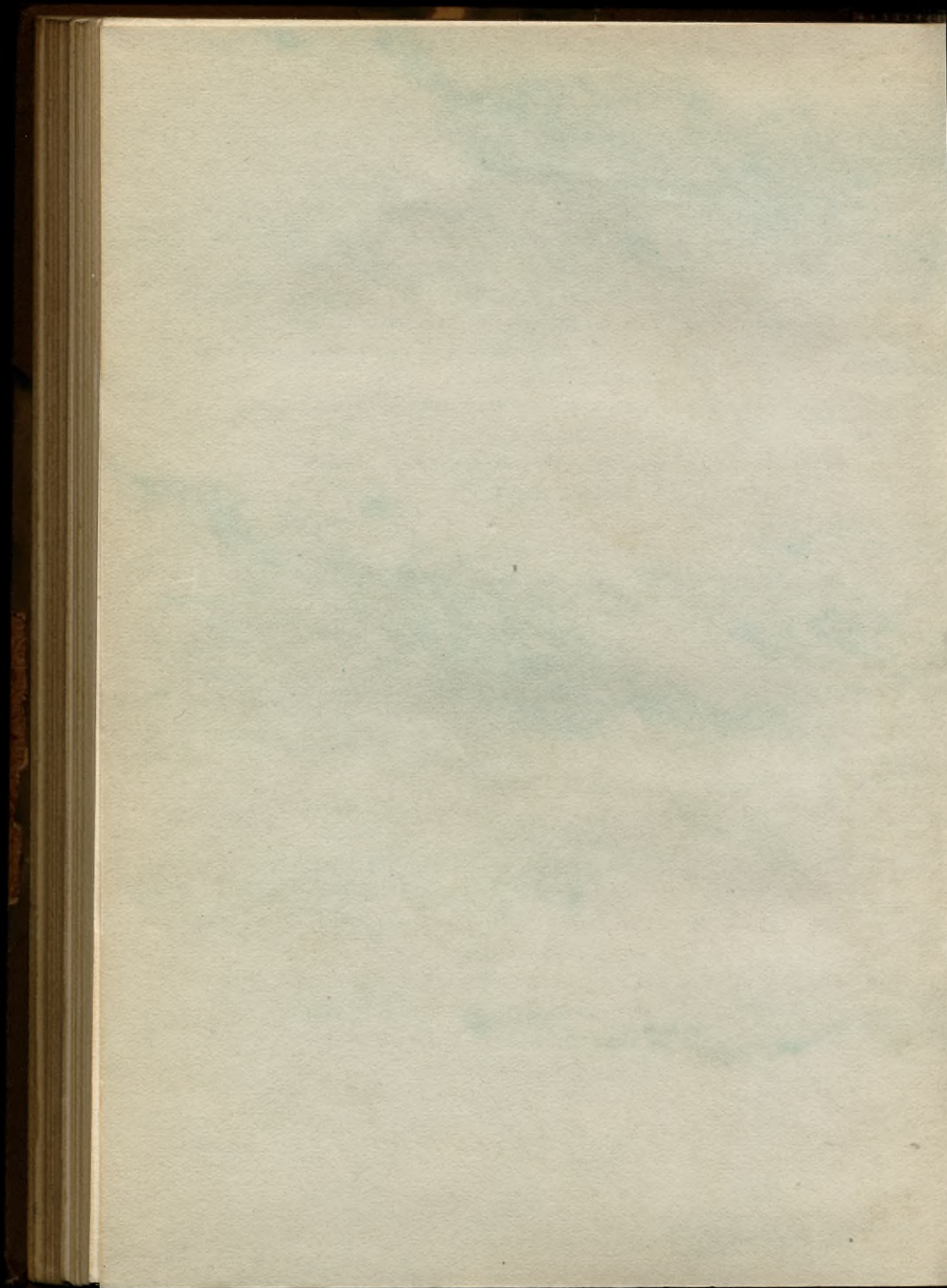
»Vi få sel!»

INNEHÅLL.

	Sid.
<i>Första kapitlet</i>	
Vissa händelser en natt i juli	5
<i>Andra kapitlet</i>	
Som erbjuder (obetydliga) likheter med kända roman- tiska sagor	14
<i>Tredje kapitlet</i>	
Vari herr Grooths nattliga upplevelser fortsättas	38
<i>Fjärde kapitlet</i>	
Monsieur Jean-Louis Kessels egenheter	51
<i>Femte kapitlet</i>	
Termopyle	72
<i>Sjätte kapitlet</i>	
Början på eftermiddagen den första augusti 1914	93
<i>Sjunde kapitlet</i>	
Paul och Virginie på kaféet	108
<i>Ättonde kapitlet</i>	
Slutet på eftermiddagen den första augusti 1914	126
<i>Nionde kapitlet</i>	
En röst i natten	144
<i>Tionde kapitlet</i>	
Början på herr Kessels jakt	160
<i>Elfte kapitlet</i>	
Fortsättningen på herr Kessels jakt	176
<i>Tolfte kapitlet</i>	
Morgonen den 2 augusti klockan halv ett till två	194
<i>Trettonde kapitlet</i>	
Morgonen den 2 augusti klockan två till halv tre	217
<i>Fjortonde kapitlet</i>	
Den dödes triumf	233
<i>Femtonde kapitlet</i>	
Och Belgien?	247

177

6000179231

Göteborgs universitetsbibliotek

